

Museumkader gemeente Venlo

Inhoudsopgave

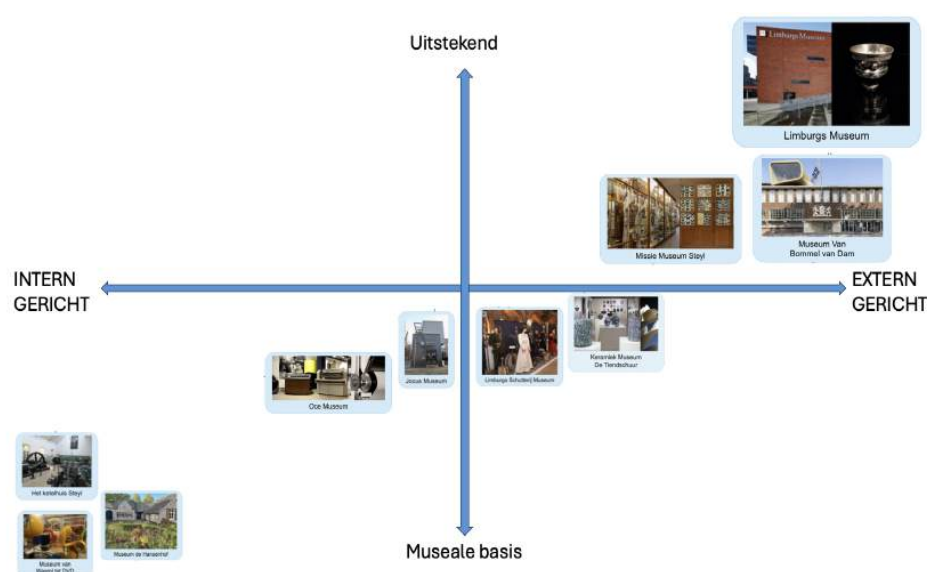
Bestuurlijke samenvatting	4
1. Inleiding	8
1.1. Aanleiding	8
1.2. Leeswijzer	8
2. Wet, regelgeving en beleid	9
2.1. Wet en regelgeving	9
2.2. Erfgoedwet	10
2.3. Archeologie (erfgoedwet en omgevingswet)	11
2.4. Provinciaal beleid	12
2.5. Gemeentelijk beleid Venlo	13
3. Gemeentelijke collecties	16
3.1. Gemeentelijke collecties	16
3.1.1. Goltzius collectie	18
3.1.2. Historisch Stadhuiscollectie	20
3.1.3. De collectie van Bommel van Dam	22
3.1.4. Stadhuizen Arcen en Tegelen	23
3.1.5. Overige collecties	25
3.2. Basis op orde	26
3.3. Belangrijke stappen om te zetten	27
4. Culturele veld in de gemeente Venlo	30
4.1. Belang musea	30
4.2. Belang ondersteuning musea	31
4.3. Culturele instellingen betrokken bij de waardering	32
5. Waardering	34
5.1. Het waarderingskader	35
5.2. De waardering per instelling	36
5.2.1. Ketelhuis Steyl	37
5.2.2. Het Limburgs Schutterij Museum	39
5.2.3. Jocus Museum	41
5.2.4. Keramiekcentrum Tiendschuur	43
5.2.5. Limburgs Museum	45
5.2.6. Missiemuseum Steyl	47
5.2.7. Museum Van Bommel van Dam	49
5.2.8. Museum van Wasrol tot DVD	51
5.2.9. Océ Museum	53
5.2.10. Streekmuseum De Hansenhof	55

5.3. Uitkomsten waardering	57
6. Museumkader	59
6.1. Robuuste sector	59
6.1.1. Musea in de robuuste sector	59
6.1.2. Risico's voor de robuuste sector	60
6.1.3. Ondersteuning robuuste sector	61
6.2. Onderscheidende culturele sector	63
6.2.1. Musea in de onderscheidende culturele sector	63
6.2.2. Risico's voor de onderscheidende culturele sector	64
6.2.3. Ondersteuning onderscheidende culturele sector	65
6.3. Kleine kernen	67
6.3.1. Musea in de kleine kernen	67
6.3.2. Risico's voor de kleine kernen	68
6.3.3. Ondersteuning kleine kernen	68
6.4. Tot slot	70
Bijlage 1. Literatuurlijst gemeentelijke collecties	71
Bijlage 2. Informatie musea	72

Bestuurlijke samenvatting

Het museumkader van de gemeente Venlo is ontstaan vanuit de wens om de musea te beoordelen op basis van een objectief en meetbaar kader. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van een museaal waarderingskader, waarmee de verschillende museale taken worden gewogen aan de hand van professionele normen binnen de sector. Naast het brede museale landschap beheert de gemeente Venlo ook een eigen collectie. Om hier beter zicht op te krijgen, is een uitgebreide inventarisatie gewenst. Dit biedt niet alleen inzicht in de omvang en samenstelling van de collectie, maar maakt ook duidelijk welke zorgplicht de gemeente heeft binnen de geldende wet- en regelgeving. Het museumkader brengt al deze elementen samen en schetst de koers voor een toekomstbestendig en toegankelijk museumbeleid in Venlo. Deze visie sluit aan bij de bredere cultuurvisie en de ambitie van de gemeente om het gehele cultuurbeleid opnieuw te beschrijven en te waarderen. De nieuwe visie richt zich op het versterken van het museale landschap en biedt een strategisch kader voor de waardering en ondersteuning van musea binnen de gemeente. De visie is opgebouwd rond drie speerpunten: een robuuste sector, een onderscheidend cultureel aanbod en musea in de kleine kernen.

Het waarderingskader geeft inzicht in de prestaties van musea op vier cruciale elementen: museale kracht (authenticiteit en collectie), publiekskracht (bereik en diversiteit), samenwerkingskracht (netwerken en partnerschappen) en bedrijfskracht (organisatie, financiën en risicobeheer). Dit kader is toegepast op de 10 musea in Venlo en beoordeelt hen op drie niveaus: basis (fundament aanwezig, maar ontwikkelpotentieel), ontwikkelend (goed functionerend met ruimte voor groei) en uitstekend (professioneel instituut dat voldoet aan hoge museumnormen).

Bovenstaande matrix geeft een overzicht van het culturele veld in Venlo en laat zien hoe de tien musea zich tot elkaar verhouden. Musea die uitstekend scoren en sterk extern gericht zijn, behoren tot de robuuste sector. Musea met een voldoende ontwikkelde score bevinden zich in het midden, waarbij het Limburgs Schutterijmuseum en Keramiekcentrum Tiendschuur meer extern georiënteerd zijn dan het Jocus Museum en Océ Museum. Alle vier de musea vallen binnen de onderscheidende culturele sector. Musea met een meer interne focus en een basispositie bevinden zich linksonder en sluiten aan bij het beleid voor de kleine kernen.

Robuuste sector

Bij de robuuste sector ligt de focus op musea die een stevige basis hebben en van groot belang zijn voor het culturele profiel van Venlo. De musea die als uitstekend worden gewaardeerd, sluiten goed aan bij het beeld van een robuuste culturele sector. Dit zijn: het Limburgs Museum, Museum van Bommel van Dam en het Missiemuseum. Deze drie toonaangevende musea fungeren als trekkers binnen Venlo dankzij hun museale expertise, samenwerkingskracht en sterk publieksbereik, waarmee ze bijdragen aan museale innovatie in de stad. Voor Venlo is het van belang dat de musea niet alleen samenwerken met sociale en culturele partners binnen de stad, maar ook samenwerkingen aangaan binnen de museale en kennissector in binnen- en buitenland. Door deze samenwerkingen brengen zij interessante publieks- en onderzoeksprojecten naar Venlo. Hun solide bedrijfsvoering (op onderdelen spelen ontwikkelpunten ten aanzien van uitvoeringskracht en financiële tekorten), ondersteund door sterke marketing- en PR-activiteiten, vormt daarbij een belangrijke factor binnen het museale bestel van Venlo.

Onderscheidende culturele sector

Bij de onderscheidende culturele sector ligt de focus op het unieke karakter van de Venlose cultuur en de rol van culturele partners om dit te versterken en zichtbaar te maken. De musea die uit de waardering als voldoende naar voren komen sluiten goed aan bij het beeld van de onderscheidende sector. Het gaat hierbij om het Keramiekcentrum Tiendschuur, het Limburgs Schutterij Museum, het Jocus Museum en het Océ Museum. Deze musea hebben een onderscheidend profiel, tonen specifieke Venlose nijverheid en bedrijfskracht, en verbeelden sterke levende tradities. Alle vier de musea richten zich op onderzoek en publiceren en/of presenteren het belang en de verscheidenheid van deze tradities en lokale nijverheid en bedrijfsgeschiedenissen.

Kleine kernen

Musea in kleinere dorpen en gemeenschappen, spelen een rol in het behouden van lokale identiteit en het versterken van gemeenschapsvorming. Deze musea worden vaak gerund door vrijwilligers en kampen met beperkte middelen, wat hun voortbestaan kwetsbaar maakt. De musea die uit de waardering met een basisniveau naar voren komen, passen goed

bij het profiel van de kleine kernen. Dit betreft het Ketelhuis, streekmuseum De Hansenhof en Museum van Wasrol tot DVD. Binnen de kernen waarin zij zijn gevestigd – Velden, Boekend/ Blerick en Steyl – vervullen deze musea een belangrijke sociale kernfunctie. Sommigen fungeren als een soort huiskamer voor groepen vrijwilligers en hun publiek, en voor echte liefhebbers vormen zij een plek waar kennis over techniek en historische verhalen samenkomt.

Visie voor ondersteuning culturele veld

De gemeente Venlo streeft de komende jaren naar een sterkere en meer samenhangende museale sector. Daarvoor is nodig: structurele ondersteuning van de robuuste sector, flexibele financiering om innovatie binnen kleinere musea te stimuleren, en duurzame verbeteringen in beheer en samenwerking. De visie onderstreept de onmisbare rol van musea in de culturele en sociale ontwikkeling van Venlo. Voorwaarde voor ondersteuning is dat de ambitie van een museum aansluit bij de cultuurvisie, dat er sprake is van goede governance, en dat financiële verantwoording en aantoonbare maatschappelijke impact gegarandeerd zijn. Daarnaast ligt de nadruk op samenwerking, het versterken van museale netwerken en het creëren van synergie tussen instellingen. Deze visie biedt ruimte voor structurele versterking van grote instellingen en projectmatige ondersteuning van kleinere initiatieven.

Structurele ondersteuning

Structurele ondersteuning is bedoeld voor de grotere musea binnen de robuuste sector die een stabiele basis vormen voor het culturele landschap van Venlo. Deze musea onderscheiden zich door hun nationale en regionale relevantie, zowel op het gebied van erfgoed als maatschappelijke impact. Ze vervullen een spilfunctie in het bewaren, onderzoeken en presenteren van waardevolle collecties en trekken daarbij een breed publiek, waaronder toeristen en lokale bezoekers. Dankzij hun omvang en professionaliteit dragen ze substantieel bij aan de culturele zichtbaarheid en economische ontwikkeling van de gemeente. Structurele gemeentelijke ondersteuning stelt deze musea in staat om hun kerntaken te waarborgen en tegelijkertijd te investeren in innovatieve projecten en samenwerkingsverbanden.

Projectsubsidies

Projectsubsidies zijn bedoeld voor kleinere musea die behoren tot de onderscheidende culturele sector of gevestigd zijn in de kleinere kernen van Venlo. Deze musea spelen een belangrijke rol in het behouden en presenteren van lokaal erfgoed en versterken de identiteit en cohesie van hun gemeenschappen. De projecten kunnen gericht zijn op het ontwikkelen van educatieve programma's, het bevorderen van kennisoverdracht of het versterken van hun rol als ontmoetingsplaats en verbindend element binnen de gemeenschap. Deze

subsidies bieden kleinere musea de flexibiliteit om specifieke doelen te realiseren zonder structurele subsidiëring.

Investerings gemeentelijke collectie

De gemeente Venlo richt zich de komende jaren op een structurele versterking van het beheer en behoud van de gemeentelijke collecties. Voor de Goltziuscollectie en de historische Stadhuiscollectie is het wenselijk om de bestaande inventarisaties centraal te bundelen en een Venlose kerncollectie formeel vast te stellen. Daarbij wordt geadviseerd om binnen de gemeente een deskundige medewerker aan te wijzen die verantwoordelijk is voor het beheer en toezicht op de historische Stadhuiscollectie. Voor de Goltziuscollectie is het noodzakelijk om een beheersovereenkomst met het Limburgs Museum op te stellen, waarin eigendom, gebruik en verantwoordelijkheden helder worden vastgelegd. De historische Stadhuiscollectie en de Goltziuscollectie brengen samen het rijke verleden van Venlo tot leven; het is van belang om deze waardevolle culturele schatten duurzaam te behouden en zichtbaar te maken voor toekomstige generaties. Investerings in restauratie, klimaatbeheer en herbestemming of afstoting van verspreide objecten dragen bij aan een toekomstbestendige borging van het Venlose erfgoed.

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Venlo is een groeiende stad met ambitieuze plannen voor de toekomst. De gemeente wil een aantrekkelijke plek zijn voor studenten en professionals, terwijl er tegelijkertijd wordt ingezet op gelijke kansen op de arbeidsmarkt voor alle inwoners. Daarnaast streeft Venlo naar een sterkere samenwerking op Euregionaal en Europees niveau en zet de stad in op het versterken van haar profiel als aantrekkelijke woon-, werk- en bezoekbestemming.

Cultureel erfgoed en museale voorzieningen spelen hierin een belangrijke rol. Een sterk museumlandschap draagt bij aan de identiteit van Venlo, vergroot de aantrekkingskracht van de stad en stimuleert kennisontwikkeling en gemeenschapsvorming. Om deze reden heeft de gemeenteraad van Venlo in het najaar van 2023, bij de vaststelling van de begroting voor 2024, besloten een museumkader te ontwikkelen. Deze visie biedt inhoudelijke kaders die inzicht geven in het diverse museale landschap van Venlo en tegelijkertijd richting geven aan strategische en financiële keuzes binnen het toekomstige museumbeleid.

Naast het brede museale landschap beheert de gemeente Venlo ook een eigen collectie. Om hier beter zicht op te krijgen, is een uitgebreide inventarisatie nodig. Dit biedt niet alleen inzicht in de omvang en samenstelling van de collectie, maar maakt ook duidelijk welke zorgplicht de gemeente heeft binnen de geldende wet- en regelgeving.

Het museumkader dat nu voor u ligt, brengt al deze elementen samen en schetst de koers voor een toekomstbestendig en toegankelijk museumbeleid in Venlo.

1.2. Leeswijzer

Dit museumkader biedt een visie op het museale landschap in de gemeente Venlo. Na de bestuurlijke samenvatting gaat hoofdstuk 1 in op de aanleiding van het rapport. Hoofdstuk 2 behandelt de relevante wet- en regelgeving op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau, met aandacht voor onder andere de Erfgoedwet en de Omgevingswet. In hoofdstuk 3 worden de gemeentelijke collecties besproken, waaronder de Goltziuscollectie, de collectie van het historisch stadhuis en van Museum van Bommel van Dam. Hoofdstuk 4 biedt een overzicht van het culturele veld in Venlo en de betrokken instellingen. In hoofdstuk 5 wordt het waarderingskader geïntroduceerd en toegepast op tien musea, gevolgd door een overzicht van de uitkomsten. Hoofdstuk 6 presenteert het museumkader, waarin wordt toegewerkt naar een robuuste, onderscheidende en samenwerkende museale sector. Daarbij is ook aandacht voor de positie en ondersteuning van musea in de kleinere kernen van de gemeente.

2. Wet, regelgeving en beleid

2.1. Wet en regelgeving

Nederland kent geen museumwet. De titel 'museum' is niet beschermd en daarom voor iedereen vrij te gebruiken. Om toch een standaard te stellen hebben *De Museumvereniging* en het *Landelijk Contact van Museumconsulenten (LCM)* in 2000 gezamenlijk de Stichting het *Nederlands Museumregister* opgericht. De Museumvereniging, als brancheorganisatie voor de Nederlandse musea, heeft als taak duidelijkheid te geven over de definitie van een museum. Toetsing of een museum aan de definitie voldoet ligt bij de onafhankelijke stichting het Museumregister Nederland. Het Museumregister is een register van museale instellingen die aantoonbaar voldoen aan criteria voor een kwalitatief hoogwaardige invulling van de functies van een museum. Deze criteria zijn samengevat in de *Museumnorm 2020*. Musea die volgens het Museumregister aantoonbaar voldoen aan *de museumdefinitie* ontvangen het *Certificaat Geregistreerd Museum*. Na registratie kan het museum het lidmaatschap van de Museumvereniging aanvragen, net als *de Museumjaarkaart*.

Als museumprofessional kun je lid worden van *ICOM, International Council of Museums*. Als lid van ICOM Nederland maakt een museum professional deel uit van een internationaal netwerk van museumprofessionals. ICOM maakt zich sterk voor samenwerking tussen landen en organisaties op het gebied van kunst en erfgoed, onder andere door middel van kennisdeling en internationale comités.¹

Musea wereldwijd verhouden zich tot de museumdefinitie van ICOM. In Nederland is de ICOM-museumdefinitie onderdeel van *de Museumnorm*, een verzameling van uitgangspunten die de geregistreerde musea onderschrijven. De huidige ICOM-museumdefinitie dateert uit 2022.²

"Een museum is een permanente instelling zonder winstoogmerk, in dienst van de samenleving, gericht op het onderzoeken, verzamelen, bewaren, interpreteren en tentoonstellen van materieel en immaterieel erfgoed. Musea zijn openbaar, toegankelijk en inclusief en bevorderen diversiteit en duurzaamheid. Ze werken en communiceren ethisch, professioneel en met participatie van gemeenschappen. Musea bieden een verscheidenheid aan ervaringen met het oog op educatie, genoeg, reflectie en kennisuitwisseling."

De museumbranche is collectief verantwoordelijk voor een zorgvuldige omgang met het erfgoed dat zij voor en namens de samenleving beheert. Musea die zijn opgenomen in het Museumregister dienen zich te houden aan gedragsregels en voorschriften die zijn

¹ ICOM. Versie 25.11.2024 <[² ICOM. Versie 25.11.2024 <<https://icom.nl/nl/over-icom/museumdefinitie>>](https://icom.nl/nl/over-icom/icom-nl#:~:text=Als%20lid%20van%20ICOM%20Nederland,van%20kennisdeling%2C%20uitwisselingen%20en%20netwerken.></p></div><div data-bbox=)

vastgelegd in de *Ethische Code voor Musea*, ingesteld in 1991. De code is de basis voor de beroepsethiek in de museale sector in Nederland. Het biedt een instrument voor professionals op een aantal gebieden waar het museum specifieke deskundigheid en verantwoordelijkheid heeft. Zo is voor het afstoten van een museale collectie de *LAMO, de Leidraad Afstoten Museale Objecten* gemaakt. De LAMO heeft drie hoofddoelen: bescherming van het erfgoed van nationaal belang, zodat het behouden blijft voor de Nederlandse samenleving, ondersteuning van het collectiemanagement van musea en bevordering van het maatschappelijk vertrouwen in de museumbranche.³

Naast de LAMO is er sinds 2016 één integrale wet die betrekking heeft op onze museale objecten, musea, monumenten en archeologie op het land en onder water, dit is de *Erfgoedwet*.⁴

2.2. Erfgoedwet

De overheid heeft in de Erfgoedwet overzichtelijk vastgelegd hoe er met ons culturele erfgoed wordt omgegaan, wie daarbij welke verantwoordelijkheden heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. Dat elk type erfgoed een eigen regime voor bescherming kent, doet recht aan de verschillen die er tussen de soorten erfgoed bestaan.

Via de Erfgoedwet legt de overheid de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het culturele erfgoed zo veel mogelijk bij de erfgoedzorgers zelf: musea, collectiebeheerders, archeologen, archieven, monumentenorganisaties, eigenaren en overheden. Daarmee spreekt de minister van OCW het vertrouwen uit dat de sector voldoende kennis, deskundigheid en betrokkenheid heeft om de zorg voor ons culturele erfgoed in de praktijk waar te maken.

³ Museumvereniging. Versie 24.11.2024 <<https://museumvereniging.nl/kennisbank/leidraad-afstoting-museale-objecten-3/>>

⁴ Cultureel erfgoed. Versie 03.10.2024 <www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/erfgoedwet>

⁵ Ibidem

De Erfgoedwet bevat onder andere de volgende onderwerpen:

- Het beheer van de rijkscollectie.
- Een zorgvuldige vervreemding van cultuurobjecten in bezit van overheden en publiekrechtelijke organisaties.
- De aanwijzing, uitvoer en teruggave van (beschermde) cultuurobjecten.

Door de Erfgoedwet zijn musea en overheden verplicht afstoting te melden op de afstotingsdatabase of als overheid op overheid.nl⁶ en dienen zij alle zorgvuldigheid te betrachten het publieke bezit te beschermen en zo veel als mogelijk binnen het publieke domein te behouden. Het zorgt ervoor dat de Nederlandse samenleving beschermd wordt voor mogelijk verlies van haar erfgoed en afstoting niet meer ongezien kan gebeuren.

De gemeentelijke collectie die wij nader zullen duiden in hoofdstuk 3 valt onder de erfgoedwet waar de gemeente Venlo als eigenaar een duidelijke zorgtaak voor heeft.

2.3. Archeologie (erfgoedwet en omgevingswet)

Het archeologisch bodemarchief is eindig en wordt in toenemende mate bedreigd door grootschalige ontwikkelingen. Dit heeft ertoe geleid dat de landen van de Raad van Europa hebben besloten het archeologisch erfgoed te beschermen. Deze bescherming is op nationaal niveau verankerd in de Erfgoedwet 2016 en Omgevingswet 2024. Het besef dat het bodemarchief in omvang en kwaliteit drastisch aan het afnemen is, heeft ertoe geleid dat de wetgever heeft bepaald dat elke provincie in Nederland een vervangend archief in stand moet houden voor archeologische monumenten waarvoor in het landschap geen plek meer is: een provinciaal depot voor bodemvondsten.

De provincie Limburg is op basis van de Erfgoedwet 2016 verantwoordelijk voor het in stand houden van het Provinciaal Depot Bodemvondsten (PDB). Het doel is een duurzaam behoud van informatie van en uit archeologische monumenten ex situ ten behoeve van toekomstig onderzoek en ten behoeve van beleving van het cultureel erfgoed. Het PDB bewaart en beheert de collectie conform de eisen en richtlijnen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie op zodanige wijze dat de fysieke achteruitgang minimaal is. Ten behoeve van het gemeentelijk archeologiebeleid in Venlo is er een archeologische verwachtingskaart opgesteld. Deze verwachtingskaart is vervolgens omgezet naar een archeologische beleidskaart (2015), waarop de algemene beleidsuitgangspunten staan weergegeven.⁷ Ten behoeve van het Gemeentelijk Erfgoedbeleid is een Erfgoednota opgesteld (2017) met daarin aandacht voor deze rijks en gemeentelijke gebouwde en ongebouwde monumenten, archeologie en het historisch landschap. Omdat de gemeente Venlo geen eigen opgravingsbevoegdheid heeft, dienen conform de Erfgoedwet alle archeologische vondsten

⁶ Overheid. Versie 03.10.2024 <www.overheid.nl/>

⁷ Cultuurhistorie en archeologie. Versie 29.10.2024

<www.planviewer.nl/imro/files/NL.IMRO.0983.BP201227CENTRVENLO-VA02/t_NL.IMRO.0983.BP201227CENTRVENLO-VA02_6.2.html>

te worden overgedragen aan het Provinciaal Bodemdepot (De Vondst) in Heerlen. Het grootste deel van de vondsten is daar opgeslagen, een klein deel is vanuit het PDB in bruikleen gegeven aan het Limburgs Museum.

2.4. Provinciaal beleid

De provincie Limburg heeft de afgelopen jaren sterk ingezet op het immateriële aspect van erfgoed. Ze heeft zich ingezet op de randvoorwaarden om mensen bij elkaar te brengen rondom wat hen bindt en wat Limburg voor hen betekent. Daarbij vindt de provincie het belangrijk dat erfgoed op een toegankelijke manier wordt ontsloten zodat een breed publiek kan worden bereikt. De provincie heeft geïnvesteerd in de website [Limburgerfgoednet](#) om ervoor te zorgen dat iedereen in Limburg van het Limburgs erfgoed kan blijven genieten en dat het erfgoed aan de volgende generatie wordt doorgegeven.

In de beleidsbrief beschrijft de provincie Limburg de kracht van het Limburgs erfgoed en lichten zij een aantal thema's toe die kenmerkend zijn voor het erfgoed in Limburg, zoals volkscultuur, schutterijen en Limburgse taal.⁸

In de kracht van Erfgoed 2022 - 2023 staan de volgende speerpunten vermeld:

- Het herstel van de erfgoedsector na corona, waarbij we in het bijzonder aandacht hebben voor de rol van lokale en regionale musea en het belang van erfgoedvrijwilligers.
- Het bereiken van een zo groot en zo breed mogelijk publiek, omdat wij geloven in de verbindende kracht van erfgoed.
- De digitale ontsluiting van ons erfgoed, met als uitgangspunt dat erfgoedcollecties digitaal verbonden worden vanuit het perspectief van de gebruiker. Deze verbinding maakt het vertellen van de diverse verhalen met en over ons erfgoed mogelijk.
- Het neerleggen van de verantwoordelijkheid voor verdere samenwerking binnen het erfgoedveld bij het veld zelf middels de Coöperatie Erfgoed Limburg.
- De verwachting is dat onze instellingen op het gebied van erfgoed hun bedrijfsvoering en begroting op orde hebben en vanuit hun kerntaken bijdragen aan de doelstellingen van het erfgoedbeleid.

⁸ Provincie Limburg. Versie 31.07.2024 <www.limburg.nl/onderwerpen/cultuur/erfgoed/>

2.5. Gemeentelijk beleid Venlo

De cultuurvisie van de gemeente Venlo, 2020-2028: het 'Culturele vermogen van Venlo' legt de nadruk op het creëren van een dynamisch cultureel ecosysteem, waarbij verbindingen met andere domeinen essentieel zijn om de sector weerbaar en toekomstgericht te maken. Door cultuur als motor voor sociale cohesie en economische ontwikkeling te zien, wil Venlo een voorbeeld stellen voor hoe cultuur integraal deel kan uitmaken van gemeentelijk beleid.⁹

Belangrijke aspecten van de cultuurvisie:

1. *Integrale Benadering*

De cultuurvisie legt de nadruk op de integratie van cultuur met andere beleidsvelden. Dit betekent dat culturele initiatieven en programma's nauw worden afgestemd op sociale, economische en maatschappelijke doelen binnen Venlo. De cultuur wordt zo niet als een op zichzelf staand domein gezien, maar als een verbindend element binnen de gemeentelijke strategie.

2. *Participatie en Gemeenschapsvorming*

De visie benadrukt de kracht van cultuur om gemeenschappen te versterken en sociale cohesie te bevorderen. Dit gebeurt door brede participatiemogelijkheden te creëren voor inwoners, ongeacht leeftijd, achtergrond of locatie. Het betrekken van burgers in culturele projecten staat centraal.

3. *Talentontwikkeling*

Een ander speerpunt is het stimuleren van talentontwikkeling binnen de culturele sector. Dit gebeurt door het ondersteunen van kunstenaars, cultuurmakers en educatieve programma's die gericht zijn op het ontwikkelen van creatief potentieel. Venlo wil hiermee bijdragen aan een dynamische culturele sector die ruimte biedt voor nieuwe initiatieven.

4. *Duurzaamheid in de Culturele Sector*

De visie geeft aandacht aan duurzame ontwikkeling binnen de culturele sector, zowel in termen van milieu-impact als in de vorm van duurzame financiering en ondersteuning. Dit helpt om culturele instellingen weerbaarder te maken tegen toekomstige uitdagingen.

5. *Regionale Samenwerking*

Venlo wil zijn rol als regionale cultuurstad versterken door samen te werken met omliggende gemeenten en culturele instellingen in Noord-Limburg. Door regionale culturele profielen op te stellen en samen te werken, wordt de culturele zichtbaarheid en impact van Venlo vergroot.

⁹ Cultuurvisie Gemeente Venlo 2020. Versie 31.07.2024
<<https://nu.venlo.nl/het-cultureel-vermogen-van-venlo-de-nieuwe-cultuurvisie-2020>>

Daarnaast ligt de focus op:

1. *Robuuste Sector*

De visie streeft naar een robuuste culturele sector die bestand is tegen maatschappelijke en economische uitdagingen. Dit wordt gerealiseerd door het bevorderen van duurzame samenwerkingsverbanden tussen culturele instellingen, maatschappelijke partners en economische spelers. Het doel is om cultuur breed te laten verankeren, waardoor het veerkrachtiger wordt en meer impact heeft op de samenleving. Door cultuur in te bedden in bredere gemeentelijke programma's en initiatieven wordt de sector sterker en toekomstbestendiger.

2. *Onderscheidend Vermogen*

Venlo wil zich onderscheiden door het unieke karakter van zijn culturele sector verder te versterken en zichtbaar te maken. Dit betekent het benutten van de eigen culturele identiteit, erfgoed en tradities, terwijl er ruimte blijft voor innovatie en nieuwe culturele initiatieven. Door het unieke profiel van Venlo te promoten, wil de gemeente niet alleen de aantrekkelijkheid voor bewoners en bezoekers verhogen, maar ook een toonaangevende positie innemen binnen de regio.

3. *Kleine Kernen*

Specifieke aandacht wordt besteed aan het versterken van culturele voorzieningen in de kleinere kernen van Venlo. De gemeente onderstreept het belang van cultuur als bindmiddel binnen dorpen en gemeenschappen. Door culturele programma's en initiatieven te stimuleren in deze gebieden, wordt ingezet op lokale identiteit, gemeenschapsvorming en het vergroten van de culturele participatie. Het doel is om cultuur toegankelijk te maken voor alle inwoners, ongeacht hun woonplaats binnen de gemeente.

Financiële ondersteuningsmogelijkheden

De gemeente Venlo ondersteunt musea en andere culturele instellingen via verschillende regelingen. Dit zijn: basisinfrastructuur, meerjarige voorzieningen, overige semi-structurele subsidies, evenementen, amateurkunst en volkscultuur, aanjaagfunctie cultuurcoaches, informatiefunctie cultuur in Venlo en projectfinanciering: Cultuurimpuls Venlo, incidentele projecten, subsidie beeldende kunst en vormgeving, Cultureel Manifest en matching regionale, landelijke en EU-fondsen.¹⁰ In het culturele veld is de basisinfrastructuur voor de gemeente Venlo de kern. Als de basisinstellingen niet naar behoren kunnen functioneren komt de bijdrage van cultuur aan gemeentelijke doelen in het geding. Grenswerk heeft daarin een taak in talentontwikkeling, waarbij buurten en wijken betrokken worden, steeds meer activiteiten vinden dicht bij de inwoners plaats. De Bibliotheek heeft steeds meer een maatschappelijke taak, waaronder een spilfunctie in de aanpak laaggeletterdheid. De Maaspoort biedt podium en ondersteuning aan amateurkunsten en volkscultuur, en heeft als

¹⁰ Cultuurvisie Gemeente Venlo 2020. Versie 31.07.2024

<<https://nu.venlo.nl/het-cultureel-vermogen-van-venlo-de-nieuwe-cultuurvisie-2020>>

onderdeel van haar maatschappelijke taak de voorstellingen voor kinderen gratis toegankelijk gemaakt, waarmee ze landelijk het eerste theater zijn waar dit mogelijk is gemaakt. Het Museum van Bommel van Dam ontwikkelt naast het tentoonstellingsprogramma steeds meer activiteiten met partners uit Venlo en regio, onder andere op educatief vlak. Ook de regionale jonge makers vinden er podium voor activiteiten. Naast deze nieuwe taken dienen de instellingen ook hun kerntaken uit te voeren, zoals het bieden van podium aan professionele voorstellingen. Door de gedane extra investeringen in de culturele basisinfrastructuur kunnen al deze taken blijvend uitgevoerd worden en kunnen de instellingen daarmee structureel blijven bijdragen aan de door de gemeente vastgestelde beleidskaders.¹¹

Samenwerking en afstemming

Naast financiële ondersteuning zet de gemeente Venlo ook in op samenwerking en overleg binnen de culturele sector. Daarin zorgt de gemeente – in samenwerking met afdeling toerisme en erfgoed/monumenten – dat de culturele organisaties en programmering in de kleine kernen – met name Arcen en Tegelen/ Steyl – beter tot hun recht komen en duurzaam hun potentie kunnen waarmaken als ‘parels van de regio’ als er meer afstemming en onderling overleg is. Doelstellingen die zijn geformuleerd in de Cultuurvisie: *Cultureel vermogen van Venlo*:

- Faciliteren van de opstart van een Venloos Museaal Samenwerkingsverband van alle grote en kleine Venlose musea.
- Opzetten Lokale Museale Agenda (LMA): periodiek overleg musea over ontwikkelingen, beleid, samenwerking, projecten en subsidiëring/cofinanciering, regionaal beleid.
- Beleidsvoornemens gemeentelijke organisatie.
- Onderzoek naar (het verbeteren van) verbinding en samenwerking binnen Steyl tussen onder andere het Missiemuseum, de kloosters, Wereldpaviljoen, Het Limburgs Schutterij Museum, Botanische tuin, Jochumhof, Ketelhuis en de diverse cultuurmakers (amateur en professioneel) met oog voor zowel culturele als toeristische meerwaarde voor Klooster- en Museumdorp Steyl.
- Onderzoeken of en hoe Tiendschuur en eventueel De Doolhof in Tegelen, Bel Arte in Belfeld, daar ook bij aan kunnen haken.
- Onderzoeken of in Arcen ook een extra impuls op zijn plaats is (in relatie tot huidige subsidierelatie met Franz Pfannerhuis).
- Faciliteren van een Venloos Museaal Samenwerkingsverband (VMS) en faciliteren in de opstartfase.
- Formuleren Koersdocument (waar willen we samen naar toe, waar staan we voor, en kunnen we toch eigen identiteit waarborgen) in samenspraak met VMS.

¹¹ Raadsinformatiebrief gemeentebestuur Venlo februari 2024

<<https://gemeenteraad.venlo.nl/Documenten/16-2024-RIB-subsidiëring-basisinfrastructuur-cultuur-1.pdf>>

3. Gemeentelijke collecties

3.1. Gemeentelijke collecties

De gemeente Venlo is eigenaar van verschillende collecties, in onderstaande diagram zijn deze collecties te zien. Dit zijn de Goltzius collectie, de historische Stadhuiscollectie, de collectie Van Bommel van Dam en de collectie in de stadhuizen (Arcen en Tegelen). Daarnaast zijn er twee collecties die nog niet inzichtelijk zijn gemaakt en daarom niet worden meegenomen in de verdere uitwerking. Het gaat om objecten (erfgoed en kunst) uit overig gemeentelijk vastgoed en om objecten van het Gemeentearchief Venlo, dat naast zijn archieffunctie ook een kleine politiecollectie en een collectie roerend erfgoed beheert. De archeologische collectie die ooit is opgegraven door of in de gemeente Venlo is ondergebracht bij het Provinciaal Bodemdepot De Vondst en het eigendom is overgedragen aan de provincie. Deze archeologische collectie is daarom ook niet meegenomen in dit overzicht, omdat het geen eigendom is van de gemeente Venlo. De archeologische collectie, waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, maakt deel uit van de Goltzius-collectie. De in dit hoofdstuk beschreven collecties en het erfgoed worden op diverse locaties beheerd, bewaard en tentoongesteld. Op dit moment beschikt de gemeente echter nog niet over een centraal overzicht van het aantal collectiestukken en hun exacte locaties.

In de onderstaande tabel zijn zowel grote als kleine collecties opgenomen. De opgegeven cijfers met betrekking tot de omvang van deze collecties zijn grotendeels gebaseerd op schattingen. Voor het samenstellen van de tabel is gebruikgemaakt van gegevens uit de verschillende overzichten, opgesteld in 2001, 2007, 2008, 2017, 2019, 2021, 2022 en 2024. Door de lijsten chronologisch naast elkaar te leggen is een redelijk overzicht te krijgen, maar enige overlap van objecten is mogelijk. In [bijlage 1](#) staat een overzicht van de literatuur die is geraadpleegd om inzicht te krijgen in de collecties.

Collectie eigendom gemeente Venlo	Huidige locatie	Huidige beheerder	Omvang	Inventaris
Goltzius collectie <i>Bouwfragmenten, servies, archeologie, meubels, penningen, wapens, gereedschap, historische vlag, beelden, akten, militaria, stadszegel, maquettes, affiches, plaquettes, historische stadssleutels</i>	Limburgs Museum, extern depot De Luif, begraafplaats en Kasteel Arcen.	Limburgs Museum, gemeente Venlo (objecten op begraafplaats) & het Limburgs Landschap (objecten Kasteel Arcen)	Circa 15.000 objecten	Geregistreerd in database Limburgs Museum, onder G-nummers, er wordt nog aan een deel van de archeologische objecten door het Limburgs Museum gewerkt.
Stadhuiscollectie <i>Kunst, meubels en klokken.</i>	Historische Stadhuis/ Limburgs Museum	Gemeente Venlo	340 objecten	Inventarislijst en taxatierapport aanwezig.
Van Bommel van dam collectie <i>kunst, grafiek, etnografica</i>	Museum van bommel van dam (zaal + depot)	Museum van Bommel van Dam	Circa 13.000 objecten	Inventarisatie bruikleen aanwezig.
Gemeentehuis collectie Arcen en Tegelen <i>Meubels, glas en lood en bkr-kunst</i>	Gemeentehuis Tegelen	vastgoed-beheerder	Tegelen 173 Arcen 65	Inventarisatielijst (incl BKR kunst) en taxatierapport aanwezig, idem lijsten eigendom derden (bruiklenen).
Onbekende kunst en erfgoed in overig gemeentelijke vastgoed	Gemeentelijke panden	Gemeente Venlo	Onbekend	Niet aanwezig
Totale collectie <i>Minus stadsbouwhuis (kunst) en andere gemeentelijke panden</i>			Ca. 28.578 objecten	

3.1.1. Goltzius collectie

Het Goltziusmuseum is voortgekomen uit het 'gemeentemuseum' dat zich tussen 1934 en 1967 in de parterre van het stadhuis bevond. In 1967 werd het gemeentemuseum gehuisvest in de voormalige Mostardschool aan de Goltziusstraat, sindsdien 'Goltziusmuseum'. In het Goltziusmuseum werd een beeld gegeven van de rijke geschiedenis van de stad Venlo en omgeving. De collectie bestaat onder andere uit een groot aantal historische objecten uit Venlo, waaronder de oudste stadszegels en stadssleutels, maatvaten, gewichten, vlaggen, kanonnen, meubels, schilderijen, prenten, gravures en militaria. Daarnaast beschikte het museum onder meer over verzamelingen Venloos zilver, tin, porselein, glas, kristal, munten en penningen en beelden. In latere jaren werd deze collectie aangevuld met agrarische, ambachtelijke, huishoudelijke objecten en meubilair objecten uit en van buiten Venlo, mede bedoeld voor de inrichting van stijlkamers. Tenslotte werd de collectie aangevuld met schenkingen uit de Venlose bevolking. De collectie, bestaande uit circa 15.000 objecten, is divers en voor Venlo van groot en minder groot historisch belang.¹²

In 1993 ging het Goltziusmuseum samen met het Limburgs Volkskundig Museum te Limbricht en de Stichting Volkskundige Activiteiten Limburg en Peelmuseum in Ospel op in het 'Limburgs Museum', dat in 1999-2000 werd gehuisvest in een nieuwbouw aan de Keulse Poort. De bruikleen van het voormalige Goltziusmuseum aan het Limburgs Museum is echter nooit door het college geëffectueerd. Afspraken over het beheer van deze collectie dienen daarom alsnog in een beheersovereenkomst te worden vastgelegd.

Archeologie

De Goltzius collectie bevat ook archeologische vondsten. De archeologische collectie van het Goltziusmuseum is relatief oud; deze werd verzameld vanaf de 19de eeuw tot in de jaren '40 door burgers en historisch geïnteresseerden en later overgedragen aan het Goltziusmuseum. Gemeentearchivaris en directeur van het Goltziusmuseum Wim Hendriks was in de jaren '50 en '60 ook 'stadsarcheoloog' van Venlo en verzamelde archeologische vondsten die gedaan werden bij grondwerkzaamheden.

Herkomst

De oudste bekende inventaris van de Goltzius collectie dateert uit 2001, deze lijst is opgesteld door het Limburgs Museum. In deze incomplete lijst, van ca 15.000 objecten zijn de archeologische objecten en de objecten die in 2007/2008 naar het Limburgs Museum werden overgedragen nog niet opgenomen. Een nieuwe lijst met summiere beschrijving is nu door het museum gemaakt. In deze lijst (anno 2024) staan zo'n 42 schenkingen beschreven. Daarnaast staan er 22 aankopen op de lijst die zijn betaald door de Stichting Cultuurbezit Venlo. Doordat het voormalig gemeentelijke Goltziusmuseum de collectie maar beperkt

¹² Notitie procesafspraken beheer Goltzius collectie, gemeente Venlo, mei 2020

geregistreerd had, is de herkomst maar deels bekend.¹³ Nader onderzoek naar de herkomst van schenkingen en aankopen is nodig om beter inzicht te krijgen in de achtergrond van de collectie.

Standplaats

In de loop der tijd is de Goltzius collecties over vijf locaties verspreid geraakt, dit is te zien in onderstaande afbeelding. De collectie is terug te vinden in de zalen en het depot van het Limburgs Museum, op locatie van het Limburgs Landschap in het Kasteel van Arcen, achter de stadsmuur de Luif aan de Maaskade en op de algemene begraafplaats van Venlo. In de nabije toekomst is het de bedoeling om de grafstenen die nu op de algemene begraafplaats liggen een nieuwe plek te geven nabij de Martinusbasiliek in Venlo in de nieuw in te richten groenzone.

Beheer

Nadat het Goltziusmuseum in 1993 is opgegaan in het Limburgs Museum, is de collectie aan het nieuwe museum in beheer gegeven. Alleen zijn de voorwaarden waaronder deze collectie in beheer is gegeven niet beschreven. Het museum heeft in de huidige situatie daardoor niet de vrije hand om zelfstandig te kunnen beslissen over bijvoorbeeld de aard van het beheer of het uitlenen van objecten aan derden, maar draagt momenteel wel alle verantwoordelijkheid en de kosten voor het beheer (inventarisatie, opslag) en behoud (conservering, restauratie).¹⁴

¹³ Kunstbus. Versie 04.11.2024c <<https://www.kunstbus.nl/cultuur/Limburgs+Museum.html>>

¹⁴ Notitie procesafspraken beheer Goltzius collectie, gemeente Venlo, mei 2020

Er is op dit moment geen geldige beheersovereenkomst door het College vastgesteld. Hierdoor is de juridische status van de collectie (het eigendom) weliswaar bekend, maar niet formeel vastgelegd of beschreven. In 2001 stelde het Limburgs Museum een inventaris op van de collectie van het voormalige Goltziusmuseum, gebaseerd op een oudere inventarislijst van datzelfde museum. De collectie wordt momenteel in de database van het Limburgs Museum beschreven met inventarisnummers die beginnen met de letter 'G'. Door de onduidelijke status en beschrijving van de collectie én het beperkte inzicht hierin bij het Limburgs Museum, zijn in het verleden meerdere objecten uit de Goltziuscollectie onbedoeld overgedragen aan derden. Een voorbeeld is de voor Venlo belangrijke historische maquette uit 1949, die in 2023 werd geschonken aan het Fort Museum. De betreffende maquette is inmiddels in eigendom van een particulier.

Het is van belang dat er alsnog een beheersovereenkomst wordt opgesteld en formeel wordt vastgesteld. In deze overeenkomst dienen afspraken te worden gemaakt over de toekomst van de collectie en/of delen daarvan, in overeenstemming met de huidige wet- en regelgeving. Daarbij is het essentieel dat de huidige inventarislijst met G-nummers uit de database van het Limburgs Museum formeel door museum en gemeente wordt vastgesteld als de lijst waarop de overeenkomst betrekking heeft. Verder moet er een besluit worden genomen over de status van toekomstig gevonden objecten waarvan wordt vermoed dat ze tot de Goltzius collectie behoren. Dit betreft met name archeologische objecten. De registratie-achterstand van delen van de archeologische collectie wordt momenteel nog weggewerkt door het Limburgs Museum.

3.1.2. Historisch Stadhuiscollectie

De Stadhuiscollectie omvat kunstobjecten, meubels, servies, zilver, lampen en klokken, waaronder stadssleutels, beulzwaarden, een bronzen maatvat (14e eeuw), een oude waag (14e of 15e eeuw) en een collectie schilderijen, waaronder drie oudtestamentische schilderijen. De objecten zijn verbonden aan het historische gebouw; sommige hebben een lange historische band met Venlo en het stadhuis, terwijl andere objecten recenter zijn toegevoegd. Het gebouw zelf is grotendeels gerealiseerd in de 16e eeuw op oudere resten van het stadhuis uit de late 14e eeuw. Het gebouw wordt nog steeds gebruikt voor het oorspronkelijke doel, wat uitdagingen met zich meebrengt voor het beheer, behoud en gebruik van de collectie. Het langdurige gebruik heeft de collectie niet altijd goed gedaan. Veel schilderijen zijn meerdere malen gerestaureerd en verhangen, terwijl meubels en interieuronderdelen zijn verplaatst of aangepast aan nieuwe situaties. Daarnaast hebben verbouwingen en tijdelijke verhuizingen van de inboedel ertoe geleid dat meerdere stukken verdwenen of uit het zicht zijn geraakt.

Het eerste rapport uit 2007 beschrijft de verschillende functies van het gebouw en de daarmee verbonden inrichting en historische objecten. Zo beschrijft de inventaris een eerste

museale presentatie in het gebouw, samengesteld uit de collecties van historische, natuurhistorische en oudheidkundige voorwerpen van A.G. Jüsten. Dit museum werd opgericht in 1843 en in 1847 verkocht aan de Koninklijke Musea te Brussel en het Provinciaal Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen te Den Bosch. In 1892 werd opnieuw een museum ingericht door de plaatselijke afdeling van het Provinciaal Genootschap voor Geschiedkundige Wetenschappen, Taal en Kunst, bestaande uit twee zalen op de eerste etage. Deze museale presentatie bestond uit bruiklenen vanuit de burgerij, voorwerpen afkomstig uit de Martinuskerk en objecten uit de stedelijke collectie die in het stadhuis stonden. Dankzij een inventarislijst van het gemeentelijke aandeel in dit museum weten we welke voorwerpen destijds deel uitmaakten van de stedelijke bezittingen.

Bij de aanwezige schilderijencollectie zijn drie historiestukken van bijzonder belang, daterend uit begin 17de eeuw, met een voorstelling van de historische belegeringen van Venlo. Daarnaast is in de collectie representatief meubilair beschreven dat voor gebruik in het stadhuis is vervaardigd, zoals de vergadertafel en stoelen van het college, dat aan het einde van de 19de eeuw voor de raadzaal werd vervaardigd. Recentere delen van de collectie zijn modern meubilair en verkregen relatiegeschenken die soms een plaats hebben gekregen in het stadhuis. Daarnaast werd vooral na de restauratie van 1946-1959 het merendeel van de huidige inventaris gekocht of door schenking verkregen. Slechts weinig objecten die toen werden gekocht hebben een band met Venlo of het Venlose verleden.¹⁵

De historische stadhuiscollectie en de Goltziuscollectie brengen samen het rijke verleden van Venlo tot leven. Dit verhaal verdient een prominentere plek binnen de stad.

Herkomst

De herkomst is in de verschillende rapporten beschreven als schenking (2) of aankoop (49). Ook wordt gesproken over een bruikleen bij een portret van een onbekende dame. In de beschrijving wordt vermeld dat het portret mogelijk afkomstig is uit de collectie Van Splinter en wellicht door de erven is achtergelaten. De schilderijencollectie van Splinter-Ruys werd op 27 oktober 1938 officieel aan de gemeente in bruikleen overgedragen ter aankleding van het stadhuis. In de jaren 1969, 1970, 1977 en 1982 namen de erfgenamen delen van de collectie terug. Volgens de Nederlandse wetgeving verjaart bruikleen nooit en kan het te allen tijde worden opgevraagd.

Standplaats

De collectie bevindt zich voor een groot deel nog in het voormalig stadhuis, terwijl andere delen zijn ondergebracht in het Limburgs Museum en Kasteel Arcen.

¹⁵ inventaris stadhuis, Limburgs Museum, Venlo, 17-12- 2007

Beheer

Het Restauratie Atelier Limburg heeft in 2022 een onderzoek gedaan naar de toestand van het historisch interieur en de aanwezige objecten in het stadhuis.¹⁶ Het rapport over het stadhuis van Venlo concludeert dat het meerdere kunstobjecten (schilderijen) en het goudleerbehang in de B&W-kamer in zeer slechte staat verkeren en dringend restauratie nodig heeft. Het goudleerbehang in de B&W kamer is hard en bros geworden, en de ophanging veroorzaakt verdere schade. De Adam- en Eva-klok in de B&W kamer vertoont overschilderingen die de oorspronkelijke afwerking verbergen, maar deze kunnen worden verwijderd om de oude lagen te herstellen. Het binnenklimaat in de verschillende kamers is ongunstig voor de conservering van het goudleer, andere interieurstukken en kunstwerken, met te hoge temperaturen en een lage luchtvochtigheid. Met name het directe zonlicht en de warmte aan de zuidkant is schadelijk voor alle kunst- en interieurstukken, waardoor de toestand van dit deel van het interieur van het stadhuis veel slechter is dan het andere deel. Daarnaast zijn de metalen wapenborden aan de voorgevel beschadigd en vertonen ze meerdere oude verflagen, wat aanvullend onderzoek vereist. Een snelle aanpak van deze problemen is essentieel voor het behoud van het monument. Naast de restauratiebehoefte brengt het goed beheren van deze historische collectie in combinatie met het gebruik van het stadhuis uitdagingen met zich mee. Het vinden van een goede balans tussen duurzaam beheer, zorgvuldig schoonhouden, het handhaven van een goed binnenklimaat en bijvoorbeeld actief pestmanagement vereist direct actieve aandacht.

3.1.3. De collectie van Bommel van Dam

Een andere grote collectie in eigendom van de gemeente Venlo is de in 1969 geschonken collectie door Maarten en Reina van Bommel van Dam in de vorm van ruim 1.012 kunstwerken. Dit betekende echter niet dat de Van Bommels hun verzamelactiviteiten stopten. In 1985 besluit het echtpaar hun privécollectie van nog eens 400 kunstwerken onder te brengen in de Stichting van Bommel van Dam. Deze collectie is als langdurig bruikleen overgedragen aan de gemeente Venlo. De stichting heeft tot doel de door het echtpaar Van Bommel – Van Dam aan de stichting overgedragen kunstwerken te beheren en tentoon te stellen. De overdracht van de collectie betekende dat het verzamelen vanaf dat moment door de gemeente Venlo/ Het Museum van Bommel van Dam zou worden overgenomen.¹⁷

De museale collectie van museum van Bommel van Dam karakteriseert zich als een breed overzicht van naoorlogse en hedendaagse kunst van overwegend Nederlandse kunstenaars, waarbij door de jaren heen ook het werk van Europese en internationale representanten is aangekocht.

¹⁶ Rapportage van het vooronderzoek en advisering voor conservering en restauratie van diverse onderdelen in het Stadhuis te Venlo, SRAL, 2022

¹⁷ Collectiewaardering, juni 2017, AV-Erfgoedprojecten

Herkomst

Bij de collectie van Bommel van Dam is de afgelopen jaren een grote inhaalslag geweest met het registreren en het positioneren (standplaats en herkomst) van de collectie. De verhuizing naar het nieuwe gebouw heeft een versnelling gegeven in het op orde krijgen van alle gegevens over de collectie. De huidige druk op de financiële situatie heeft gezorgd voor een klein team voor de collectie, die de zorg voor de collectie en het onderzoek naar de herkomst van de collectie op zich moet nemen.

Standplaats

Omdat de Van Bommel van Dam collectie een eigen depot heeft, hebben de objecten in de collecties een duidelijk verifieerbare standplaats en is de hele collectie voorzien van een barcode.

Beheer

Het behoud en beheer van de collectie is uitstekend, dit is in 2022 door SRAL gecontroleerd. Het nieuwe gebouw biedt, naast nieuwe tentoonstellingszalen, ook extra depotruimte. Dit depot is echter al behoorlijk vol, mede door de druk op de collectie als gevolg van het grote aanbod aan kunstenaarsnalatenschappen. Als hedendaags kunstmuseum van Noord-Limburg heeft het museum een relatief grote actieradius voor schenkers uit de regio. Er zijn met de gemeente afspraken gemaakt over de aanvaarding van schenkingen, het museum mag deze alleen aanvaarden als ze in het huidige depot passen.

3.1.4. Stadhuizen Arcen en Tegelen

Twee gemeentelijke collecties bevinden zich in de voormalige gemeentehuizen in Tegelen en Arcen. In 2019 zijn er twee adviezen geschreven voor de gemeente Venlo over het beheer van de collecties in het voormalig raadhuis te Arcen en te Tegelen.¹⁸

Collectie Arcen

Het voormalig raadhuis van de gemeente Arcen en Velden dateert uit 1949-1950 en is ontworpen door architect A.J. Kropholler (1881-1973), het is een gemeentelijk monument. Het gemeentehuis is van architectuurhistorische waarde, het is een voorbeeld van een totaal ontwerp van het in- en exterieur in traditionalistische stijl. Het is stilistisch en typologisch een representatief werk binnen het oeuvre van architect Kropholler, en diens laatste voorbeeld in een lange reeks van gemeentehuizen. Het gemeentehuis is een rijkere uitvoering van de voorganger uit 1938 in Heesch dat als rijksmonument is beschermd. Niet in de laatste plaats is het gebouw van groot belang vanwege de geïntegreerde kunstwerken, de bijzondere stoffering en het meubilair. Deze zaken maken het geheel tot een totaalontwerp.

¹⁸ Rapport, Advies ten behoeve van het beheer van het erfgoed van Raadhuis Arcen, november 2019, RaadSaam Erfgoedprojecten ism Sander van Daal.

Collectie Tegelen

Het uit 1939 daterende gemeentehuis van Tegelen werd net voor de Tweede Wereldoorlog gebouwd naar ontwerp van de bekende architect Frits Peutz. Bij aanvang van de Tweede Wereldoorlog was het gemeentehuis nog niet voltooid, maar werd het desondanks door de Duitsers als dienstgebouw in gebruik genomen. In 1947 werd het gebouw officieel geopend en in datzelfde jaar voorzien van het monumentale beeldhouwwerk in het timpaan naar ontwerp van de bekende kunstenaar Charles Eyck en geboetseerd door beeldhouwer J. van Rhijn. In de architectuurstijl van het gebouw is een mengeling waarneembaar tussen de Delftse School en het neoclassicisme. De Tegelse kleiwarenfabriek N.V. Russel-Tiglia heeft voor de totstandkoming van het beeldhouwwerk en andere keramische onderdelen (de kolommen, raam- en deuromlijstingen) gratis materiaal, materieel en mankracht ter beschikking gesteld. Oorspronkelijk was er sprake van drie vleugels. In 1986 werden de achterste twee vleugels gesloopt en voorzien van de nieuwe achterbouw in twee bouwlagen, zoals die thans aanwezig is. Gelet op de bijzondere kwaliteiten van het pand heeft het gemeentebestuur van Venlo de nog oorspronkelijke voorbouw van het voormalige gemeentehuis op 29 september 2001 aangewezen als gemeentelijk monument.¹⁹ Conform de huidige bescherming is onder andere het exterieur beschermd, en van het interieur: het plafond, lambrisering (incl. verwarmingselementen), de deuren en deurstijlen en de vloeren. Tevens zijn als spijker en nagelvaste en roerende objecten beschermd: de oorspronkelijke verlichting en het oorspronkelijke meubilair, omdat deze speciaal voor het pand zijn ontworpen. Daarmee zijn niet alleen de vaste onderdelen, maar ook roerende onderdelen beschermd van het raadhuis in Tegelen en hebben deze objecten hiermee een status ten opzichte van bijvoorbeeld later toegevoegd meubilair of kunst wat eventueel nog aanwezig is in het pand. Tevens zijn de, nu in de kelder opgeslagen, glas in lood ramen, gemaakt door Ch.v. Eyck, beschermd.

Herkomst Arcen

De collectie is eigendom van de gemeente en behoort deels tot het nagelvaste en tot de roerende objecten van het totaalontwerp van het interieur en het gebouw.

Herkomst Tegelen

De collectie is eigendom van de gemeente en behoort deels tot het nagelvaste en tot de roerende objecten van het totaalontwerp van het interieur en het gebouw, maar er zitten ook bruiklenen tussen (zoals van de kunstenaar zelf).

Beheer Arcen

Veel zit nagelvast en op niet kwetsbare plaatsen in het gebouw, waardoor de gemeente Venlo bescherming in de overdracht naar de nieuwe eigenaar moet kunnen worden

¹⁹ Rapport, Advies ten behoeve van het beheer van het erfgoed van Raadhuis Tegelen, november 2019, RaadSaam Erfgoedprojecten ism Sander van Daal.

afgedwongen. De nieuwe eigenaar krijgt zo het historische interieur om het te beschermen en krijgt met het pand eveneens de zorg om het te behouden. Het zijn robuuste tableaux van marmer en keramiek en ze hangen over het algemeen vrij hoog. De glas-in-loodramen zijn wel vrij kwetsbaar, maar kunnen vooral van de buitenkant (indien gevreesd wordt voor beschadiging) beschermd worden door een voorzetraam. Aan de binnenzijde zijn ze niet erg bedreigd door beschadigingen en ze zien er ook allemaal nog in prima staat uit. Dit gaat begrijpelijkerwijs niet op voor alle meubels. Ook de eerdere opslag en het over en weer gesleep heeft bij sommige meubels voor wat beschadigingen en wat vaalheid gezorgd. Deze zijn ter gebruik en hebben dus hier en daar al wat slijtage en zijn door de nieuwe eigenaar eenvoudig te verslepen en buiten gebruik te stellen. Nu de nieuwe eigenaar de meubels niet wenst te gebruiken, dient de gemeente ze ergens anders op te slaan of ze te vervreemden. Dit proces wordt in 2025 door de sectie Erfgoed opgepakt.

Beheer Tegelen

De collectie die nog op hun plek stond of hing na de sluiting van het stadhuis waren, behalve wat stoffig, in een prima staat. Helaas waren ook veel werken (met name BKR) in een eerder moment opgeslagen in kelderruimtes en verschillende kamers. Die waren over het algemeen niet zorgvuldig weggezet en hebben naast vuil daardoor ook schade opgelopen. De werken die op zolder stonden opgeslagen waren nog sterker vervuild en beschadigd. Ze zijn tijdens het onderzoek van 2019 basaal afgestoft en naar beneden gebracht en in de voormalige commissiekamer geplaatst, inclusief een goede plaatsing ten opzichte van elkaar, om verdere beschadigingen te voorkomen. Inmiddels zijn alle beschermde objecten (meubels, lampen) en de andere objectenmeubels sinds eind 2022 in verschillende ruimtes opgeslagen. De meeste BKR-werken zijn door de sterke verwaarlozing en schadelijke opslag niet meer toonbaar zonder grote schoonmaakacties en restauraties. Omdat de betreffende meubels en andere objecten niet gewenst zijn door de nieuwe eigenaar van het voormalige gemeentehuis en ze ook niet binnen het gemeentelijk vastgoed kunnen worden herplaatst, is het voornemen bepaalde objecten te vervreemden. Hiervoor loopt een apart traject en er volgt begin 2025 een collegevoorstel.

3.1.5. Overige collecties

Naast de collecties van de gemeente Venlo zijn er nog verschillende plekken waar kunst en erfgoed staat die in bezit zijn van de gemeente Venlo en waar de gemeente Venlo verantwoordelijk voor is. Er staan nog een onbekend aantal erfgoed- en kunstobjecten in de verschillende gemeentelijke gebouwen.

3.2. Basis op orde

De gemeente Venlo heeft vanuit de Erfgoedwet een zorgplicht voor de gemeentelijke collecties. Om keuzes te kunnen maken over deze gemeentelijke collecties (behouden of herplaatsen/afstoten) is het van belang om een beeld te krijgen in hoeverre de basis (vanuit de Erfgoedwet) op orde is.

In onderstaande tabel hebben we aan de hand van de kwaliteitscriteria uit Spectrum gekeken in hoeverre de basis van de gemeentelijke collecties op orde is. Spectrum is de internationaal toegepaste standaard voor collectiemanagement, en is bedoeld voor de praktijk van museale documentatie en bedrijfsvoering. De waardering geeft aan: er wordt: + = goed, +/- = redelijk of – niet voldaan aan het kwaliteitscriterium.

Kwaliteitscriteria	Goltzius collectie (incl archeologie)	Historische Stadhuis collectie	Van Bommel van Dam	Stadhuizen Tegelen en Arcen	Overig
Is de collectie op individueel objectniveau identificeerbaar?	± <i>Niet centraal samengevoegd</i>	+	+	+	- Niet bekend
Is het eigendom van de collectie bekend en geverifieerd ?	+	+	+	Tegelen + Arcen ±	- Niet bekend
Is de herkomst van de collectie bekend en geverifieerd?	±	+	+	Tegelen + Arcen ±	- Niet bekend
Is de standplaats van de collectie bekend?	+	+	+	Tegelen + Arcen ±	- Niet bekend
Is de staat van de collectie op objectniveau gecontroleerd?	±	+	+	Tegelen + Arcen ±	- Niet bekend
Eén bevoegde medewerker heeft de leiding (vanuit museum) Niet vanuit gemeente	+	-	+	-	- Niet bekend

Bieden het gebouw en het depot voldoende bescherming voor de collectie?	+	-	+	-	- Niet bekend
Is elk object stabiel en vertoont het geen actief verval?	±	-	+	-	- Niet bekend

3.3. Belangrijke stappen om te zetten

Op basis van de inventarisatie, mogelijke schades en zorgen rondom de gemeentelijke collecties kan worden gesteld dat de historische Stadhuiscollectie het meest kwetsbaar is wat betreft duurzaam beheer. Dit komt met name door een gebrek aan verantwoord beheer en het ontbreken van voldoende kennis en duidelijk belegd eigenaarschap binnen de gemeente Venlo. De plannen voor de restauratie van delen van het interieur en de schilderijen in het historisch stadhuis zullen de collectie uiteindelijk naar een goed niveau brengen. Dit biedt tevens kansen om het beheer van het erfgoed beter te organiseren.

Eerste opzet van stappen ter verbetering van het beheer van de gemeentelijke collectie.

- **Leg bestaande inventarisaties centraal vast**
 - Leg de lijst uit 2024 van de Goltzius collectie centraal vast en zorg ervoor dat deze vervolgens formeel door het college worden vastgesteld.
 - Bepaal ook het historisch belang van de objecten binnen de collectie, met specifieke aandacht voor hun betekenis voor Venlo. Op basis van hun bevindingen wordt vastgesteld welke objecten behoren tot de Venlose kerncollectie. Dit betreft historische objecten die vanwege hun unieke waarde voor de geschiedenis van de stad te allen tijde eigendom van de gemeente moeten blijven.
 - Leg de uiteindelijke kerncollectie formeel vast, zodat deze definitief wordt verankerd in het gemeentelijk beleid.
- **Verantwoordelijkheid gemeente**
 - Wijs een aantoonbaar deskundige binnen de gemeente aan als verantwoordelijke voor het beheer en als centraal aanspreekpunt voor alle contacten. Leg vast dat deze persoon regelmatig controles uitvoert, toezicht houdt op het beheer, en het college proactief adviseert over relevante ontwikkelingen en noodzakelijke maatregelen.
- **Beheersovereenkomst met het Limburgs Museum**
 - Het is van belang om in onderling overleg een beheersovereenkomst met het Limburgs Museum op te stellen en vast te stellen, met goedkeuring van het

college. Deze overeenkomst formaliseert de verantwoordelijkheden en regelt de handelingsvrijheid.

Beschrijf hierin:

- De kaders waarbinnen het Limburgs Museum de kerncollectie mag beheren, waarbij de gemeente eigenaar blijft. De gemeente wenst te allen tijde het recht om beslissingen te nemen over verplaatsingen, bruiklenen en andere vormen van gebruik.
 - De mogelijkheden voor het overdragen van eigendom van objecten die niet tot de kerncollectie behoren aan het museum. Het museum zou in dat geval meer vrijheid kunnen krijgen in het beheer en eventueel de vervreemding van deze objecten.
 - Wie verantwoordelijk is voor de kosten van behoud, beheer en restauratie van de kerncollectie.
 - De periode waarvoor de beheersovereenkomst geldt en beschrijf ook hoe en wanneer deze wordt geëvalueerd of verlengd.
- **Restauratie stadhuis**
 - De geplande restauratie van het historische interieur en de schilderijencollectie van het stadhuis biedt een uitgelezen kans om duurzaam beheer voor de toekomst structureel vast te leggen.

Hieronder volgen de belangrijkste maatregelen:

- Creëer optimale omstandigheden voor behoud van de collectie door een goed vocht- en temperatuurbeheer. Overweeg bijvoorbeeld de installatie van een klimaatinstallatie en het weren van warmte en direct zonlicht. Neem hierbij het advies uit 2007 van Jos Schatorje in acht.
- Laat kwetsbare objecten, zoals schilderijen en klokken, op korte termijn deskundig restaureren. De offertes voor deze werkzaamheden zijn reeds beschikbaar; geef hiervoor de opdracht.
- Breng vocht- en temperatuurmeters aan, met name in de zuidelijke ruimten van de eerste etage (zoals de B&W-kamer voor het behang), de hal en de burgemeesterskamer voor de schilderijen. Stel een continue monitoringssysteem in om de toestand van de collectie te bewaken.
- Wijs een deskundige aan die verantwoordelijk is voor het onderhoud en beheer van de collectie. En laat de aangewezen deskundige ten minste eens in de twee jaar een advies uitbrengen over het optimale beheer en behoud van de collectie.
- Organiseer jaarlijks een training voor schoonmakers en andere betrokkenen, vergelijkbaar met een BHV-cursus, gericht op het zorgvuldig omgaan met de collectie tijdens hun werkzaamheden.

- **Verspreide objecten op andere locaties**

- Het is niet altijd noodzakelijk dat een gemeente alle kunst- en erfgoedobjecten zelf in bezit houdt. Sommige objecten of deelcollecties kunnen elders beter tot hun recht komen en daar een grotere meerwaarde bieden.

De volgende stappen worden aanbevolen:

- Overweeg of bepaalde objecten of deelcollecties permanent kunnen worden geschonken aan locaties waar ze al staan, zoals Kasteel Arcen, en waar ze naar tevredenheid functioneren. Baseer deze overwegingen op de culturele waarde, functionaliteit en het behoud van de objecten op de betreffende locaties.
- Start of vervolg het proces van afstoting van de kunst- en erfgoedcollectie uit de voormalige stadhuizen van Tegelen en Arcen. Betrek de kunstenaars van de betreffende kunstwerken bij dit proces, zodat hun visie kan bijdragen aan een zorgvuldige herbestemming.

4. Culturele veld in de gemeente Venlo

4.1. Belang musea

Cultureel erfgoed is overal in onze samenleving aanwezig. In onze musea, historische binnensteden en in oude dorpskernen van het landelijk gebied. Maar ook in de bodem en onder water. En als immaterieel erfgoed in onze tradities, rituelen en verhalen. Het vertelt over waar we vandaan komen, wie wij zijn en hoe we ons ontwikkelen. De overheid heeft regels opgesteld om goed voor dit erfgoed te zorgen en heeft een taak om het cultureel erfgoed te beschermen, maar ook door nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken.²⁰

Musea vervullen daarin een essentiële rol door het bewaren, onderzoeken en presenteren van dit culturele erfgoed. Ze beheren gezamenlijk ongeveer 80 miljoen voorwerpen, variërend van kunstwerken tot historische objecten, die inzicht geven in de geschiedenis en cultuur van het land. Deze instellingen fungeren als centra voor educatie en inspiratie, en dragen bij aan de culturele identiteit en het collectieve geheugen van de samenleving. Musea bieden toegang tot kunst, cultuur en wetenschap, wat bijdraagt aan de persoonlijke en creatieve ontwikkeling van mensen. Ze helpen bij het begrijpen van de geschiedenis en cultuur, wat essentieel is voor het vormen van een eigen identiteit en het bevorderen van cultureel bewustzijn. Daarnaast stimuleren musea de economie door toerisme en creëren ze werkgelegenheid voor zowel professionals als vrijwilligers.²¹

De musea in de gemeente Venlo spelen ook een essentiële rol, zowel op cultureel, economisch als sociaal vlak.

Cultureel en educatief belang

- De musea in de gemeente Venlo bewaren en presenteren het lokale culturele erfgoed, wat bijdraagt aan de identiteit en trots van de gemeenschap.²²
- De meeste musea bieden educatieve en maatschappelijke programma's aan die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van inwoners en het bevorderen van cultureel bewustzijn.

Economisch belang

- De grotere musea trekken zowel lokale als (inter)nationale bezoekers aan, wat leidt tot economische voordelen voor de gemeente.²³

²⁰ Rijksoverheid. Versie 14.11.2024

<www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/erfgoed/zorg-voor-cultureel-erfgoed/zorg-voor-roerend-erfgoed#:~:text=Ook%20voert%20de%20RCE%20wet,helpt%20beheer%20van%20de%20Rijkscollectie.>

²¹ Museumvereniging. Versie 14.11.2024 <<https://museumvereniging.nl/kennisbank/musea-en-vrijwilligers/>>

²² Limburgs Museum. Versie 14.11.2024 <www.limburgsmuseum.nl>

²³ Gemeenteraad Venlo besluitvorming. Versie 14.11.2024

<<https://gemeenteraad.venlo.nl/Vergaderingen/Besluitvormende-raadsvergadering/2022/04-november/11%3A00/Aangekondigde-amendementen/MOTIE-VSP-Museumbeleid.pdf>>

- Musea creëren directe en indirecte werkgelegenheid, variërend van museumstaf tot horeca en retail in de omgeving.²⁴

Sociale cohesie en leefbaarheid:

- Musea fungeren als ontmoetingsplaatsen en dragen bij aan de sociale cohesie en leefbaarheid binnen de gemeenschap.²⁵
- Musea stimuleren betrokkenheid van inwoners bij lokale cultuur en geschiedenis, wat de sociale samenhang versterkt.²⁶
- Musea zetten zich actief in om kunst en erfgoed toegankelijk te maken voor diverse doelgroepen, inclusief degenen die hier niet vanzelfsprekend mee in aanraking komen. Dit gebeurt zowel binnen de musea als in samenwerking met de gemeenschappen zelf.²⁷

4.2. Belang ondersteuning musea

Het belang van musea in het bewaren van cultureel erfgoed, het doorgeven van kennis aan toekomstige generaties, en hun rol in educatie, gemeenschapsvorming en toerisme wordt breed erkend. Zo benadrukt de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed dat musea bijdragen aan de instandhouding en zichtbaarheid van belangrijk cultureel erfgoed, wat kenmerkend is voor instellingen binnen kleine kernen.²⁸

Redenen voor een gemeente om musea te ondersteunen zijn:

1. **Culturele en economische waarde:** Musea trekken grote aantallen bezoekers, wat niet alleen bijdraagt aan de culturele beleving, maar ook een economische impuls geeft door toerisme, horeca en lokale bedrijvigheid te stimuleren.
2. **Toonaangevend erfgoedbeheer:** Musea bezitten en beheren collecties van regionaal, nationaal en zelfs internationaal belang. Structurele steun zorgt voor continuïteit in het beheer, behoud en de presentatie van dit erfgoed.
3. **Educatieve impact en gemeenschapsversterking:** Musea hebben een sterke focus op educatie, participatie en gemeenschapsactiviteiten. Ze bieden educatieve programma's, tentoonstellingen en samenwerkingen die een positieve impact hebben op de gemeenschap.
4. **Vergroting van culturele zichtbaarheid:** Musea kunnen door hun omvang en reputatie een gemeente op de culturele kaart zetten. Structurele financiering ondersteunt musea in het ontwikkelen van toonaangevende programma's en innovatieve projecten.

²⁴ Gemeenteraad Venlo besluitvorming. Versie 14.11.2024

<<https://gemeenteraad.venlo.nl/Vergaderingen/Besluitvormende-raadsvergadering/2022/04-november/11%3A00/Aangekondigde-amendementen/MOTIE-VSP-Museumbeleid.pdf>>

²⁵ Venlo verwelkomt. Versie 14.11.2024 <www.venlooverwelkomt.nl/blog/ontdek-de-wereld-van-musea/>

²⁶ Venlo verwelkomt. Versie 14.11.2024 <www.venlooverwelkomt.nl/blog/ontdek-de-wereld-van-musea/>

²⁷ Erfgoed Gelderland. Versie 24.11.2024

<https://erfgoedgelderland.nl/nieuws/meedoen-is-de-kunst-cultuur-erfgoed-innovatiebudget/?utm_source=chatgpt.com>

²⁸ Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Versie 18.11.2024 <www.cultureelerfgoed.nl/>

5. **Behoud van lokale identiteit en tradities:** Musea spelen een belangrijke rol in het behouden en versterken van de lokale identiteit en tradities. Projectmatige steun kan bijdragen aan de ontsluiting van dit erfgoed en aan initiatieven die de gemeenschap betrekken bij het museum.
6. **Stimulering van innovatie en samenwerking:** Projectmatige financiering kan worden ingezet om musea te helpen innoveren, samenwerkingsverbanden aan te gaan en nieuwe doelgroepen te bereiken. Dit biedt hen de kans om hun maatschappelijke rol te versterken zonder structurele afhankelijkheid van subsidies.
7. **Toegankelijkheid en educatieve versterking:** Met projectmatige middelen kunnen deze musea educatieve activiteiten ontwikkelen, hun publieksbereik vergroten en zorgen voor bredere toegankelijkheid van hun collecties en verhalen.

4.3. Culturele instellingen betrokken bij de waardering

In de gemeente Venlo zijn vele culturele plekken, zoals monumenten, kerken, galleries, heemkundige kringen en musea. In onderstaand beeld is het diverse erfgoedlandschap weergegeven; de legenda is alfabetisch gerangschikt.

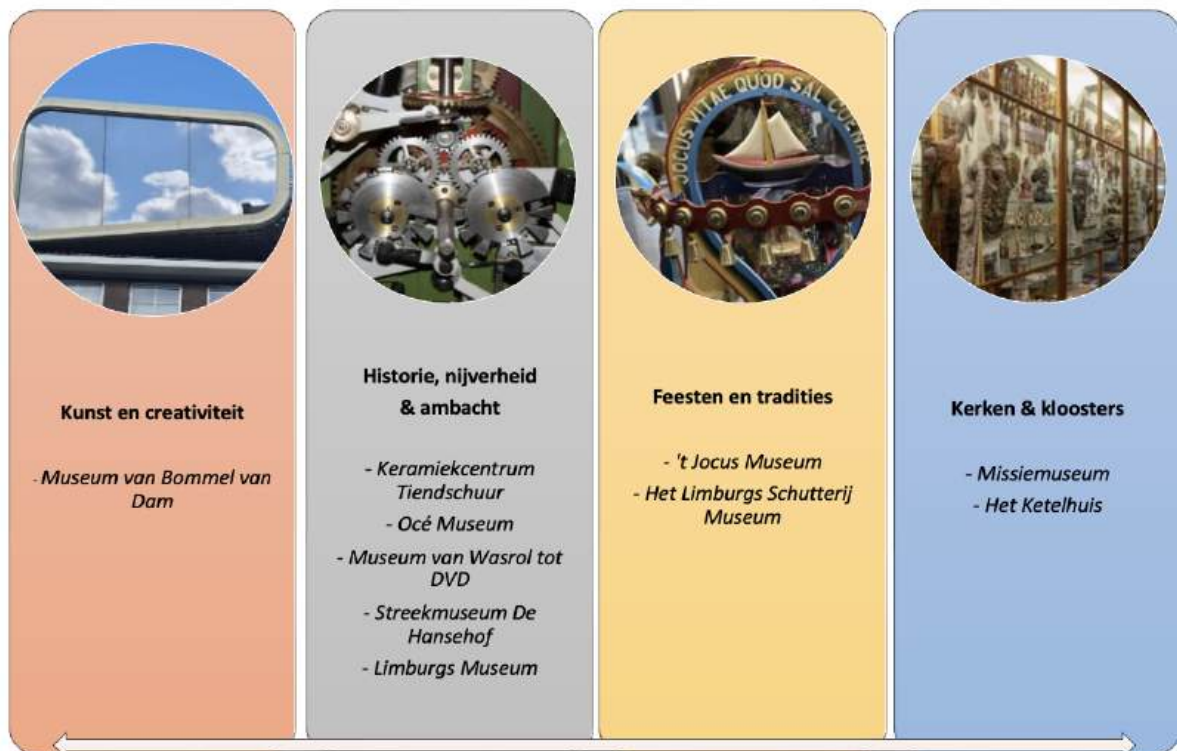
- Abdij Ulingsheide, Tegelen. *Abdij*
- Bonnefanten Kunsttuleen Venlo. *Kunsttuleen*
- Galerie de Puddingfabriek, Venlo. *Galerie*
- Galerie Wilms, Venlo. *Galerie*
- Heemkundige Kring Tegelen. *Heemkundige kring*
- Hertog Jan Brouwerij, Arcen. *Brouwerij/monument*
- Het Ketelhuis, Steyl. *Monument/museum*
- Hist. Werkgroep Arcen Lomm Velden. *Hist. werkgroep*
- Jocus Museum, Venlo. *Museum*
- Joriskerk, Venlo. *Kerk*
- Kasteeltuinen Arcen. *Kasteeltuin*
- Keramiekcentrum Tiendschuur, Tegelen. *Museum*
- L. Geschied- en Oudheidkundig *Genootschap*
- Limburgs Museum, Venlo. *Museum*
- Luna Art, Venlo. *Kunstgalerie*
- Martinusbasiliek, Venlo. *Basiliek*
- Missiemuseum Steyl. *Museum*
- Museum Hansenhof, Velden. *Museum*
- Museum van Bommel van Dam, Venlo. *Museum*
- Museum van wasrol tot DVD, *Museum*
- Océ Museum, Venlo. *Museum*
- Pottenbakkerij Hoogland, Steyl. *Pottenbakkerij/atelier*
- Schutterij Museum, Steyl. *Museum*
- Stichting Franz Pfanner Huis, Arcen. *Stichting/monument*
- Stichting Heemkunde Arcen. *Heemkundige stichting*
- Wereldpaviljoen Steyl. *Cultureel paviljoen*

De gemeente heeft tien musea uitgekozen die meegenomen worden in de weging van de musea in het waarderingskader. In onderstaande paragrafen gaan we nader in op deze culturele instellingen, meer gedetailleerde informatie is terug te lezen in [bijlage 2](#).

De tien musea zijn:

1. Het Ketelhuis
2. Het Limburgs Schutterij Museum
3. Jocus Museum
4. Keramiekcentrum Tiendschuur
5. Limburgs Museum
6. Missiemuseum
7. Museum van Bommel van Dam
8. Museum van Wasrol tot DVD
9. Océ Museum
10. Streekmuseum De Hansenhof

De tien musea die aan dit onderzoek deelnemen, tonen een gevarieerd beeld van de ontwikkelingen en historie binnen de gemeente Venlo. Ze kunnen grofweg worden onderverdeeld in vier thema's: kunst en creativiteit, historie, nijverheid en ambacht, feesten en ambacht, feesten en tradities, en kerken en kloosters. In onderstaand overzicht is per thema aangegeven welke musea hieronder vallen.

Musea die vallen onder thema 1: Kunst en Creativiteit

Museum van Bommel van Dam is gevestigd in Venlo en richt zich op moderne en hedendaagse kunst. Het museum fungeert als platform voor artistieke expressie en stimuleert reflectie op maatschappelijke thema's. Door middel van tentoonstellingen, kunstcollecties en publieke programma's zoekt het museum aansluiting bij actuele ontwikkelingen in kunst en samenleving. Daarbij streeft het naar het bieden van betekenisvolle ervaringen voor bezoekers, met ruimte voor verbeelding en meerdere perspectieven.

Musea die vallen onder thema 2: Historie, Nijverheid & Ambacht

Keramikcentrum Tiendschuur is gevestigd in Tegelen en vertelt de geschiedenis van keramiek vanaf de prehistorie tot hedendaagse kunst. Het museum benadrukt zowel de regionale geschiedenis als de ambachtelijke en artistieke waarde van keramiek.

Het Océ Museum richt zich op de technologische en culturele ontwikkeling van Océ/CPP. Het museum bewaakt het erfgoed van de 'van der Grinten' familie en Océ en plaatst de innovatieve kwaliteit van hedendaagse producten in relatie tot het rijke verleden. *Museum van Wasrol tot DVD* heeft een unieke verzameling functionerende apparatuur en belicht de evolutie van beeld en geluid, van historische apparaten tot de hedendaagse technologie. Het museum wordt benaderd door het veld om zijn expertise en bijzondere collectie.

Streekmuseum De Hansenhof heeft een uitgebreide collectie historische objecten en archeologische vondsten. Het museum belicht het dagelijks leven en de ambachten in Velden en omstreken door de eeuwen heen. *Het Limburgs Museum* richt zich op de cultuur en geschiedenis van Limburg met collecties die variëren van archeologie tot cultuurhistorie. Het biedt bezoekers inzicht in de rijke Limburgse tradities en historische ontwikkelingen.

Musea die vallen onder thema 3: Feesten en Tradities

Het *Jocus Museum* viert de "Venlose Vastelaovend" volkscultuur. Met een mix van historische voorwerpen, verhalen en belevingen is dit museum een eerbetoon aan de carnavalstraditie in Venlo en draagt het bij aan het behoud ervan. *Het Limburgs Schutterijmuseum* documenteert de rijke geschiedenis van de Limburgse schutterijtraditie en toont een uitgebreide collectie objecten, zoals schilden, vaandels en uniformen, waarmee het belang van de schutterij als erfgoed wordt benadrukt.

Musea die vallen onder thema 4: Kerken en Kloosters

Het *Missiemuseum* biedt een unieke blik op de wereld vanuit het perspectief van de missiecongregatie met een uitgebreide verzameling volkenkundige en natuurhistorische objecten. *Het Ketelhuis* zit in een historisch gebouw en is onderdeel van het Missiehuis St. Michaël. Het herbergt een tentoonstelling over kloosterberoepen en technische innovaties die het leven in de kloosters ondersteunen. Het Ketelhuis was ooit verantwoordelijk voor de warmte, elektriciteits- en watervoorziening van de kloosters in Steyl.

5. Waardering

5.1. Het waarderingskader

Het waarderingskader geeft een beeld van de performance van het museum en duidt de kracht en de risico's die van toepassing zijn op een museum. Het waarderingskader bestaat uit vier onderlinge elementen, die elk een aantal succesfactoren of criteria kennen en die met elkaar in balans dienen te zijn om te kunnen spreken van een succesvolle culturele instelling met een stevig bedrijfsmatig fundament. Wij zijn uitgegaan van de drie krachten uit de waarderingsscan en hebben daar de museale kracht aan toegevoegd. Wij onderscheiden daarom de volgende elementen en duiden deze als volgt:

1. Museale kracht

De mate waarin het museum een sterke inhoudelijke basis heeft en zijn collectie op een professionele en duurzame manier beheert en presenteert. Dit omvat de erkenning als museum, de aanwezigheid van beleidsdocumenten, de digitale toegankelijkheid van de collectie en de manier waarop kennis wordt vastgelegd en gedeeld. Daarnaast speelt de uniciteit van de collectie een rol en de relatie met de historie van Venlo. Ook het behoud en beheer van de collectie is een essentieel aspect, waarbij depotvoorzieningen en de fysieke staat van de objecten worden meegewogen.

2. Publiekskracht

De mate waarin het museum een breed publiek bereikt, de diversiteit aan producten die worden aangeboden, de manier waarop specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld onderwijs, wijken, leeftijdsgroepen) worden aangesproken en de gelegenheid krijgen om te participeren in nieuwe projecten, doorgaande lijnen in het cultuuraanbod (verbreding of verdieping) en het innoverende karakter van het activiteitenaanbod.

3. Samenwerkingskracht

De mate waarin het museum samenwerking weet te organiseren met stakeholders (brede zin van het woord: bezoekers, andere culturele instellingen in de stad, de gemeente, de regio, landelijk, etc.), publieke organisatie (provincie, gemeente, onderwijs), het bedrijfsleven, etc.) en dat weet te vertalen in haar dienstverlening en manier van werken. Samenwerking wordt daarbij ingezet als middel om op de andere krachten te excelleren en dienstverlening van het museum te versterken. Met de samenwerkingskracht wordt ook uitvoering gegeven aan de gemeentelijke cultuurvisie.

4. Bedrijfskracht

De mate waarin de bedrijfsvoering en organisatie van het museum op orde zijn en faciliterend zijn ten opzichte van de andere krachten. Onderdelen waarnaar wordt gekeken bij dit element zijn: financiële positie, governance, organisatie, personeel, vrijwilligers, bedrijfsvoering, huisvesting en risico's.

5.2. De waardering per instelling

Voor het opstellen van deze museale visie is het waarderingskader toegepast als toetsing op de huidige situatie van de eerdergenoemde 10 musea in Venlo. De musea zijn gewaardeerd en kunnen per element uitkomen op de beoordeling: basisniveau, voldoende ontwikkelend of uitstekend.

Basisniveau

Het museum heeft een museale basis, maar er is nog veel ruimte voor verdere ontwikkeling en verbetering.

Voldoende ontwikkeld

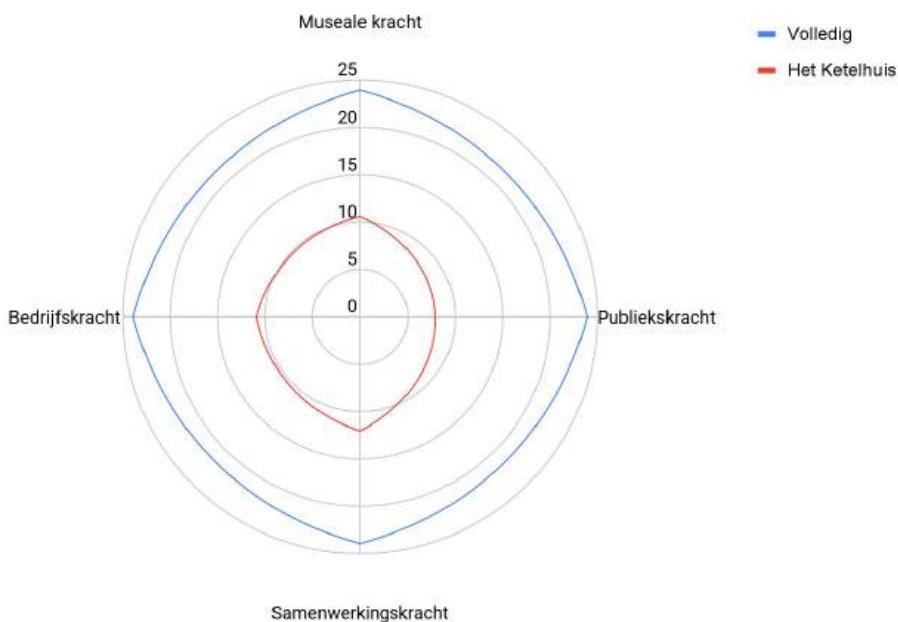
Het museum functioneert op een goed niveau, met enkele sterke punten, maar kan op bepaalde vlakken nog verder professionaliseren.

Uitstekend

Het museum functioneert als een professioneel instituut en voldoet aan de hoge museumnormen.

In deze paragraaf presenteren wij de essentie van deze waardering per museum. De waardering op de 4 onderdelen van het waarderingskader laten we grafisch zien door middel van een radardiagram. Hierin is de waardering van het museum (rode lijn) afgezet tegen het maximale potentieel binnen het waarderingskader (blauwe lijn).

5.2.1. Ketelhuis Steyl

Museale kracht

De museale kracht van het museum Ketelhuis Steyl is op dit moment op *basisniveau*. Het museum is ongeregistreerd en richt zich met het inzetten van vrijwilligers op het presenteren van de collectie. Beleidsdocumenten ontbreken, maar de *website* biedt een beknopte beschrijving van de thema's, enkele foto's en informatie over toegankelijkheid, bezoek en interessante locaties in Steyl. De collectie vertelt het unieke verhaal van een zelfvoorzienend kloosterdorp en de bijpassende ambachten die paters ook meenamen op hun missiereizen. Voor het publiek is de collectie beknopt beschreven en vaak per ambacht in ensembles gepresenteerd, waarmee de samenhang tussen gereedschappen bewaard blijft. Het museum heeft geen specifieke voorzieningen getroffen tegen vuil, stof en klimaatwisselingen, maar de robuuste constructie van het gebouw zorgt voor een redelijk stabiel binnenklimaat, met name in de kelders.

Publiekskracht

De publiekskracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. Het museum richt zich op een breed publiek, maar heeft beperkte middelen voor extra toelichting en context bij de collectie, alsmede beperkte middelen ten aanzien van publieksbereik vergroten door middel van marketing. De instelling is gevestigd in een historisch monument en trekt jaarlijks circa 4.000 bezoekers. De doelgroep bestaat uit een vaste groep geïnteresseerden uit Nederland, België en Duitsland. Samenwerking met de VVV of andere toeristische partners in de stad is beperkt, wat invloed heeft op de zichtbaarheid en het bereik van het museum. De nadruk ligt op een toegankelijke presentatie, maar er zijn weinig middelen om het verhaal van de

collectie verder te verdiepen of nieuwe bezoekersgroepen aan te trekken. Wel hebben ze een relatief grote zichtbaarheid online, via de website en Facebook.

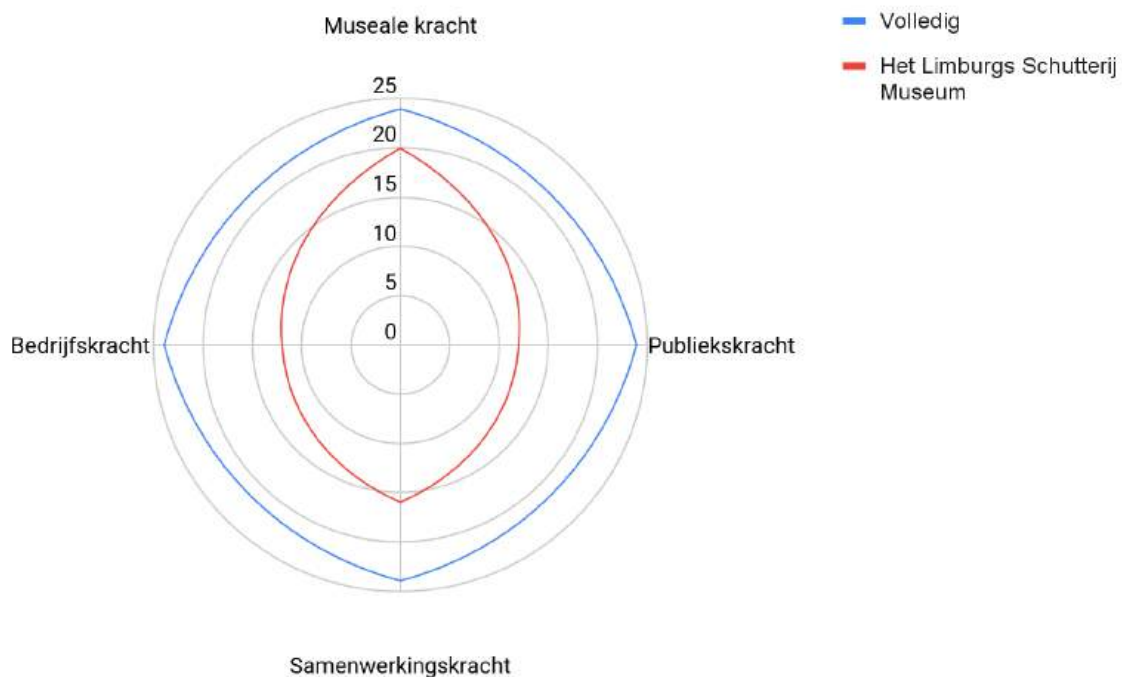
Samenwerkingskracht

De samenwerkingskracht van het museum is op dit moment *voldoende ontwikkeld*. Het museum streeft ernaar toeristen naar de stad Venlo en het dorp Steyl te trekken en betreft ook actief de lokale inwoners bij zijn activiteiten. De impact hiervan blijft echter beperkt, vooral vanwege de zeer beperkte openingstijden: het museum is alleen toegankelijk op afspraak en bij uitzondering tijdens de jaarlijkse open dagen. Daarnaast is er slechts beperkte samenwerking met andere culturele organisaties in Steyl, wat de mogelijkheden voor bredere zichtbaarheid en gezamenlijke promotie verkleint.

Bedrijfskracht

De bedrijfskracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. Het museum wordt beheerd door een kleine groep vrijwilligers en genereert beperkte inkomsten, vooral uit groepsbezoeken en de steun van vijftien sponsors. Het museum heeft geen subsidierelatie met de gemeente Venlo. De organisatie, in de vorm van een stichting, heeft een bestuur en werkt met zo'n 40 vrijwilligers, verdeeld over een onderhoudsteam, horeca, ontvangst en rondleidingen. Hoewel er enkele basisafspraken zijn, ontbreekt een formeel vrijwilligersbeleid en zijn functies zoals ICT, planning en informatievoorziening niet geborgd binnen de organisatie. Het museum is ontstaan uit de wens om historische gebouwen te redden; in samenwerking met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), de gemeente Venlo en de provincie, en met Europese steun, is het gebouw gerestaureerd. Het gebouw en de schoorsteen zijn nu belangrijke symbolen van de stichting en vormen samen een officieel rijksmonument in Steyl. Risico's zijn beperkt in beeld, het museum weet dat de toegankelijkheid van de kelder voor het publiek soms lastig is, daarom is een invaliden stoellift aanwezig.

5.2.2. Het Limburgs Schutterij Museum

Museale kracht

De museale kracht van het museum is op dit moment *voldoende ontwikkeld*. Hoewel het museum niet geregistreerd is, voldoet het aan de museale standaarden en heeft het de zorg voor de collectie en publieksvoorzieningen goed geregeld. Er is een beleidsplan waarin museale onderwerpen zijn vastgelegd, maar een collectie- en informatieplan ontbreken nog. Het museum beschikt over een uitgebreide *website* met inzicht in de aard en omvang van de collectie, waaronder veel verhalen over het schutterswezen. Bijna de gehele collectie is gefotografeerd en beschreven; daarnaast wordt gewerkt aan de registratie en documentatie van het grote archief en het documentatiecentrum. Hiermee is de collectie ook digitaal ontsloten. De collectie bevat unieke en bijzondere objecten, verbonden met een sterke traditie in Venlo, de provincie en daarbuiten. Dankzij de aanwezige expertise en goed beheer verkeert de collectie in goede staat.

Publiekskracht

De publiekskracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. Het museum, gevestigd in een historisch monument, presenteert zijn collectie aan een breed publiek en biedt aanvullende toelichting via lespakketten, verhalen en rondleidingen. Jaarlijks trekt het museum zo'n 2.000 bezoekers die voor de collectie komen. Inclusief horecabezoekers ligt het totale bezoekersaantal op ongeveer 8.000 per jaar. Veel horecabezoekers komen voor de ontvangstmogelijkheden in de wijk en zijn niet altijd gericht op de museumcollectie, hoewel

een deel van hen een rondleiding boekt en dus wordt meegerekend als museumpubliek. Op deze wijze is er tussen het museum en de horeca sprake van synergievoordelen.

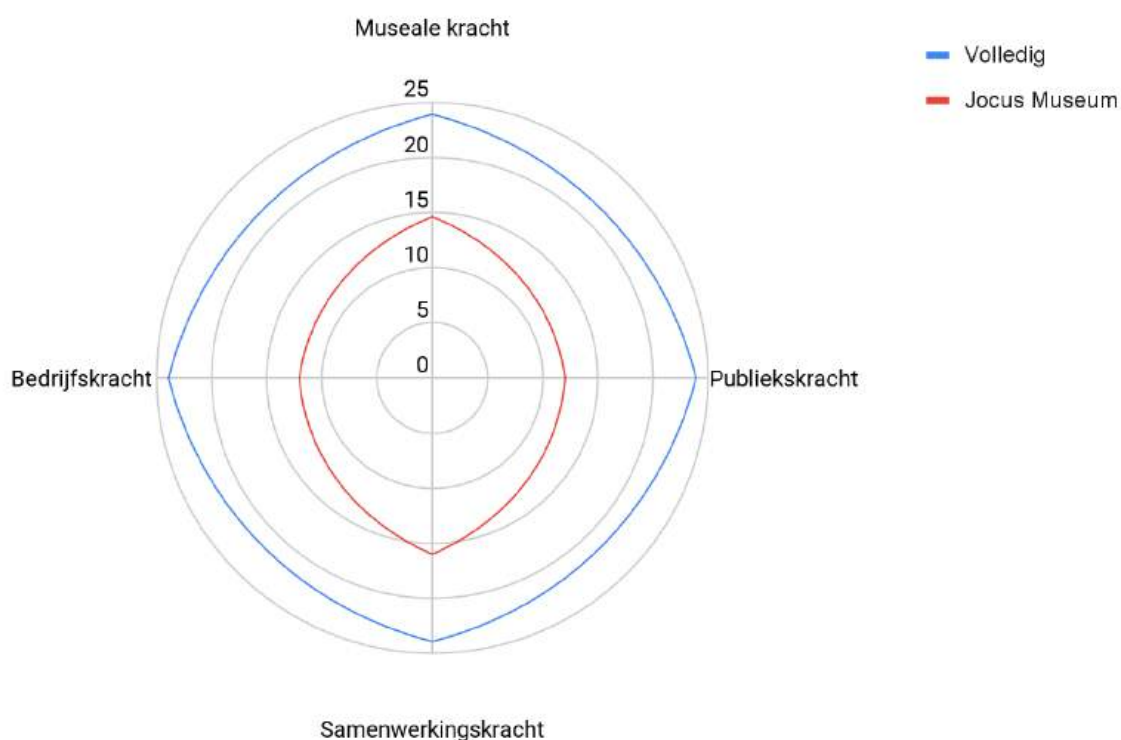
Samenwerkingskracht

De samenwerkingskracht van het museum is op dit moment *voldoende ontwikkeld*. Het museum wordt ondersteund door een grote groep vrijwilligers uit de stad en heeft één vaste medewerker. Het museum richt zich op het aantrekken van toeristen en het betrekken van lokale inwoners, hoewel de impact hiervan nog beperkt is. Ze werken samen met alle Steyl organisaties, het toerisme platform OLS, schutterstijdschrift en lokale heemkundige kringen en fotoclubs. Daarnaast werkt het museum intensief samen met schutterijverenigingen, schutterijmusea en verzamelaars in binnen- en buitenland. Ook wordt er samengewerkt voor het educatieprogramma met scholen, de schietvereniging in Belfeld en het schoolprogramma cultuur en co.

Bedrijfskracht

Wegens het ontbreken van gegevens is een waardering van de bedrijfskracht niet mogelijk. De bedrijfskracht van het museum is daarom ingeschat op basisniveau. Het museum wordt beheerd door de Stichting Limburgs Schutterijmuseum en ontvangt geen subsidie van de gemeente Venlo.

5.2.3. Jocus Museum

Museale kracht

De museale kracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. Het museum is niet geregistreerd en ziet geen noodzaak tot verdere groei of professionalisering. Een volwaardig beleidsplan ontbreekt, maar voor de ANBI-status is op de website een doelstelling opgenomen die zich richt op het behoud en de educatie van de “Venlose Vastelaovend Volkscultuur.” De uitgebreide *website*, volledig in het Venloos dialect, biedt verhalen en bezoekersinformatie, maar mist een Nederlandse optie voor buitenstaanders. Hierdoor wordt het publieksbereik beperkt. De collectie is grotendeels beschreven en gedocumenteerd, en vrijwilligers werken actief aan het ontsluiten van het vastenloavend-erfgoed. Deze omvat unieke objecten uit Venlo’s geschiedenis, zoals foto’s, filmbeelden, archiefstukken en historische voorwerpen, waarvan enkele stukken te zien zijn in het Limburgs Museum. Het museum heeft 15 vrijwilligers, waarvan velen zich inzetten voor het beheer en behoud van de collectie, met de nodige kennis van goed collectiebeheer.

Publiekskracht

De publiekskracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. Het museum biedt een toegankelijke presentatie voor een breed publiek en beschikt over een filmzaaltje, rondleidingen en educatieve programma’s die aanvullende toelichting geven op de collectie. Jaarlijks ontvangt het museum zo’n 1.500 bezoekers en is het uitsluitend geopend voor groepen op afspraak, wat een beperkte toegankelijkheid inhoudt. Door middel van deze

gerichte bezoekersaanpak en aanvullende programma's biedt het museum een waardevolle culturele ervaring, hoewel het bereik beperkt blijft tot groepen die vooraf reserveren.

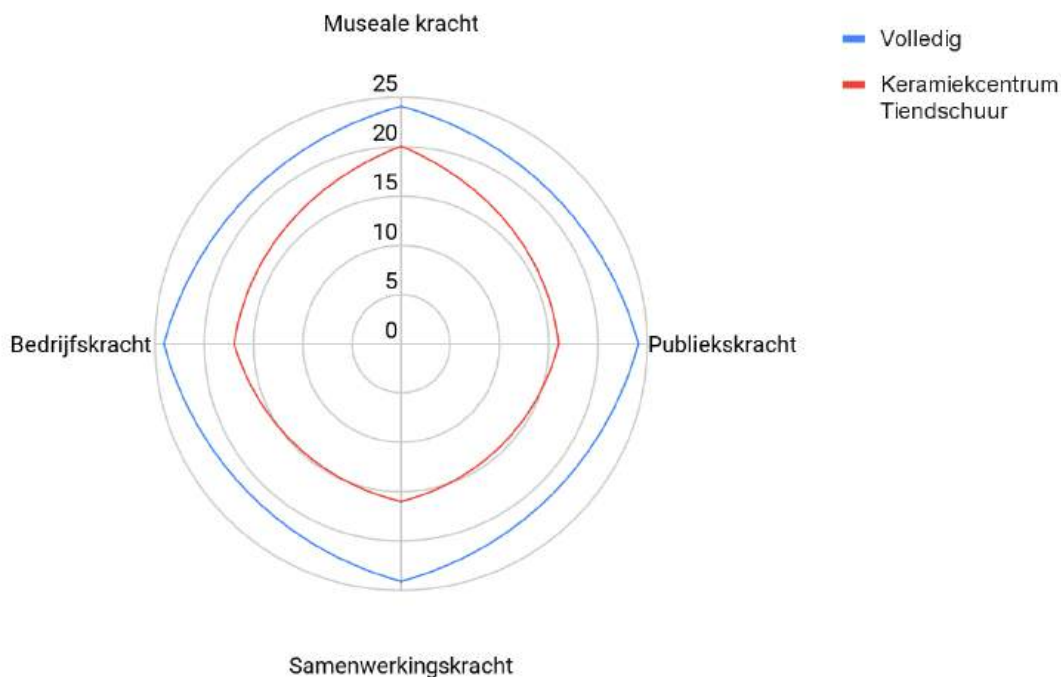
Samenwerkingskracht

De samenwerkingskracht van het museum is op dit moment *voldoende ontwikkeld*. Het museum betreft de lokale gemeenschap door verhalen en objecten over carnavalsbelevingen te verzamelen. Zo heeft het museum bijzondere historische films over carnaval in Venlo ontvangen. Door beperkte openingstijden en het aantal beschikbare vrijwilligers blijft de impact hiervan echter bescheiden. De samenwerking van het museum richt zich voornamelijk op andere carnavalsmusea en -verenigingen, zoals Museum Kerkrade en het Carnavalsmuseum Den Bosch, en minder op instellingen in de stad zelf. Het museum maakt deel uit van een breder netwerk in Limburg via de samenwerkende Vastelaovesverenigingen en de Bond van Limburgse Carnavalsverenigingen. Daarnaast is er samenwerking met scholen voor educatieve programma's. Vrijwilligers uit de Jocus-vereniging versterken het museumteam en dragen bij aan het behoud en de overdracht van kennis over het carnavalsverleden.

Bedrijfskracht

De bedrijfskracht van het museum is op dit moment *voldoende ontwikkeld*. Het museum heeft geen subsidierelatie met de gemeente Venlo. De financiële positie van het museum is stabiel, met voldoende kengetallen voor de vermogenspositie. Hierbij de opmerking dat er geen relatie is gelegd met de exploitatie. In 2021 was er sprake van een negatief exploitatiesaldo van € 7.742, dit is in 2022 omgebogen naar een positief saldo. Het negatieve exploitatiesaldo 2021 is echter niet ten laste van de reserves gebracht. Het museum heeft beperkte reserves voor financiële tekorten en een sterke eigen verdien capaciteit, deels uit sponsoring, fondsen en kaartverkoop, en is slechts in beperkte mate afhankelijk van subsidies. Binnen de Jocus-vereniging is een aparte stichting opgericht om het museum te beheren. De stichting heeft als doel een vaste collectie over het Venlose volksfeest tentoon te stellen. Het museum heeft geen personeelsbeleid en draait op vrijwilligers en dat maakt de organisatie kwetsbaar. Documentatie en registratie van het archief zijn goed geregeld, maar andere processen zijn minder vastgelegd. Het gebouw is eigendom van stichting Domani, die het belangeloos ter beschikking stelt.

5.2.4. Keramiekcentrum Tiendschuur

Museale kracht

De museale kracht van het museum is op dit moment *uitstekend*. Het museum is geregistreerd en aangesloten bij de Museumjaarkaart (MJK). Het beschikt over een beleidsplan dat alle museale aspecten omvat en heeft bezoekersinformatie, thema's en de collectie *online* toegankelijk gemaakt, hoewel de zoekfunctie door beperkingen in de database nog niet optimaal is. De collectie is geregistreerd en gedocumenteerd, deels met hulp van vrijwilligers. De Stichting, opgericht op verzoek van het gemeentebestuur van de voormalige gemeente Tegelen, heeft als doel de lokale kunstnijverheidstraditie, voortgekomen uit de kleibodem van de regio, te behouden en toegankelijk te maken. Het museum brengt vakmanschap, creativiteit en kunst samen en onderscheidt zich als een van de weinige keramiekmusea in Nederland, naast het Nationaal Keramiekmuseum Princessehof. Hoewel de collectie weinig kwetsbaar is, levert het externe depot door de financiële lasten en beperkingen praktische uitdagingen op.

Publiekskracht

De publiekskracht van het museum is op dit moment *voldoende ontwikkeld*. In de afgelopen jaren zijn verschillende stappen gezet in het vernieuwen en eigentijds maken van de vaste presentatie, waaronder de inrichting van een stijlkamer en een nieuwe opstelling over keramische technieken. Daarnaast is een historische tijdlijn gerealiseerd, met drie aanvullende presentatie-eilanden waarin de keramische technieken en hun achtergronden op een toegankelijke en speelse manier worden toegelicht. Bezoekers kunnen hier actief grasduinen en meer leren over keramiek, ondersteund door bewegend beeld en geluidsopnamen.

In 2023 trok het museum 8.745 bezoekers, maar het publieksbereik blijft beperkt. Tiendschuur is een museum met een vrij gespecialiseerd onderwerp, namelijk historische en eigentijdse keramiek/keramische kunst. Bijgevolg richt Tiendschuur zich op een specifiek publiek van liefhebbers en/of kenners. Het museum is daarmee niet alleen van lokale en regionale betekenis, maar is ook landelijk en zelfs internationaal bekend bij het publiek. Tiendschuur en het Nationaal Keramiekmuseum Prinsessehof in Leeuwarden zijn de enige twee musea in Nederland die geheel gewijd zijn aan keramiek. 50% van de bezoekers van Tiendschuur komt van buiten de regio Limburg. Tiendschuur trekt relatief weinig bezoekers uit de gemeente Venlo. Om het publieksbereik te vergroten, werkt het museum samen met toeristische partners en andere musea. Publieksonderzoek wordt kleinschalig uitgevoerd door bezoekers te vragen naar hun postcode en hoe zij het museum hebben gevonden.

Samenwerkingskracht

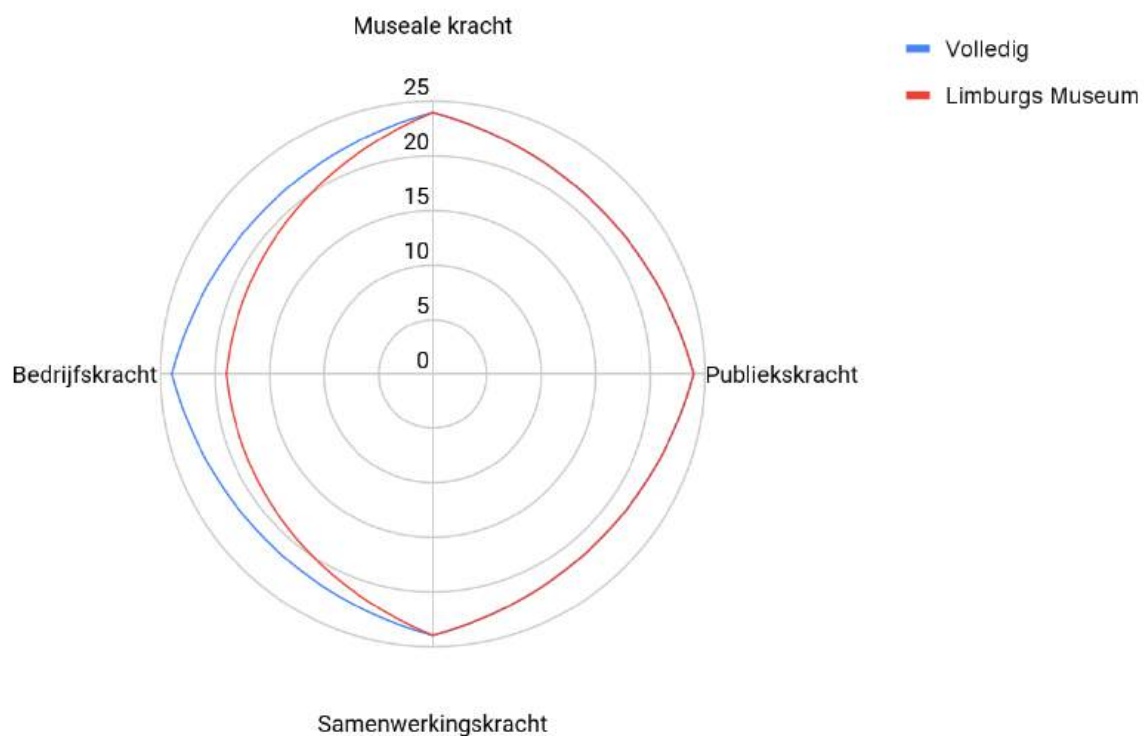
De samenwerkingskracht van het museum is op dit moment *voldoende ontwikkeld*. Het museum werkt samen met diverse partners, waaronder Lokaal C, dat ondersteuning en subsidie heeft geboden voor het verbeteren van educatieve middelen, zoals een audiotour en een speurtocht, en voor de deskundigheidsbevordering van het educatieteam. In samenwerking met de Kantfabriek en Museum de Locht is het educatieve scholenaanbod versterkt onder de naam *Ambachtenlab*, en zijn nieuwe lesprogramma's ontwikkeld onder de titel *Reizen in de Tijd*. Daarnaast is er samenwerking met een naastgelegen hotel, Stichting Steyl Inspireert en verschillende musea, waaronder het Limburgs Museum en Museum van Bommel van Dam. Het museum biedt een podium aan lokale en regionale kunstenaars, die zich kunnen presenteren naast internationale collega's, onder meer via workshops en masterclasses. Hoewel het museum samenwerkt met uiteenlopende regionale partners, blijft het concrete publieksbereik dat hieruit voortkomt vooralsnog beperkt. Het museum beschikt over 2,7 fte aan personeel en wordt ondersteund door een groep van circa 75 vrijwilligers uit de regio en daarbuiten.

Bedrijfskracht

De bedrijfskracht van het museum is op dit moment *voldoende ontwikkeld*. Het museum heeft een subsidierelatie met de gemeente Venlo en de financiële positie is op dit moment voldoende te noemen, maar staat in meerjarig perspectief onder druk. De vermogenspositie is op dit moment voldoende om risico's op te vangen, maar deze positie staat onder druk vanwege begrote financiële tekorten in meerjarig perspectief. Deze tekorten zitten voornamelijk in toenemende personele lasten en huisvestingslasten. De eigen verdien capaciteit van het museum is gemiddeld (42,25% in 2024). De organisatie van de Tiendschuur bestaat uit een kleine vaste kern (2,9 fte), met daaromheen een grote groep vrijwilligers (75). De hoge leeftijd van de vrijwilligers is een punt van aandacht, door de verhoogde pensioengerechtigde leeftijd zal er binnen nu en een aantal jaar een groot vrijwilligerstekort ontstaan. De organisatie is in essentie relatief klein en op onderdelen

kwetsbaar. De basis van de bedrijfsvoering is binnen de Tiendschuur goed georganiseerd en ten aanzien van de bedrijfsvoering wordt aangegeven dat door een gebrek aan tijd verdere doorontwikkeling onvoldoende plaatsvindt. De Tiendschuur ervaart de huisvesting al enkele jaren als knelpunt. De huidige locatie is eigenlijk te klein (o.m. tentoonstellingsruimte, atelierruimte, educatieve ruimte en ruimte voor verkoop/ winkelfunctie). Ondanks dat er diverse onderzoeken zijn geweest naar uitbreiding of een andere locatie, is het nooit tot uitvoering hiervan gekomen. De Tiendschuur betaalt relatief weinig huurkosten waardoor een nieuwe locatie binnen de huidige exploitatie niet betaalbaar is.

5.2.5. Limburgs Museum

Museale kracht

De museale kracht van het museum is op dit moment *uitstekend*. Het museum is geregistreerd en aangesloten bij de Museumjaarkaart. Het beschikt over een beleids- en collectieplan waarin veel aspecten van het informatieplan zijn opgenomen, met speciale aandacht voor digitale en participatieve elementen. De overzichtelijke *website* biedt een digitale presentatie van de verhalen en collectie, waarbij het platform "Ons Limburgs Museum" sinds 2023 als voorbeeldstellend beschouwd wordt in Nederland. Dit participatieve platform geeft bezoekers volop ruimte om eigen verhalen aan de museale inhoud toe te voegen. Verhalen beginnen bij de Limburgers en worden, waar mogelijk, in context geplaatst met objecten uit het Limburgs Museum of andere Limburgse instellingen. Voor de registratie en volledige online publicatie van de collectie ligt een plan van aanpak

klaar. De collectie bevat belangrijke objecten uit de regionale geschiedenis en wordt ondersteund door een professioneel team, dat aan alle kwaliteitseisen voldoet.

Publiekskracht

De publiekskracht van het museum is op dit moment *uitstekend*. Het museum heeft een programma dat gericht is op toeristen en heeft zowel de vaste als wisselende exposities laagdrempelig ingericht. Het museum biedt diverse educatieve programma's aan voor scholen, zowel fysiek als digitaal via het platform Ons Limburg, en op externe locaties zoals Maastricht Aachen Airport en het Gennepershuis in Gennep. Het museum ontvangt jaarlijks meer dan 60.000 bezoekers in Venlo en nog eens 25.000 bezoekers op externe locaties. Daarnaast heeft het platform Ons.LimburgsMuseum.nl 40.000 online bezoekers. Educatie en participatie zijn een integraal onderdeel van de programmering van alle drie de onderdelen van het Limburgs Museum en versterken de bereikbaarheid van het museum. Het digitale platform Ons Limburgs Museum zet participatie centraal, door bezoekers uitgebreide mogelijkheden te bieden om te delen, bij te dragen en samen het erfgoed tot een collectief verhaal uit te breiden.

Samenwerkingskracht

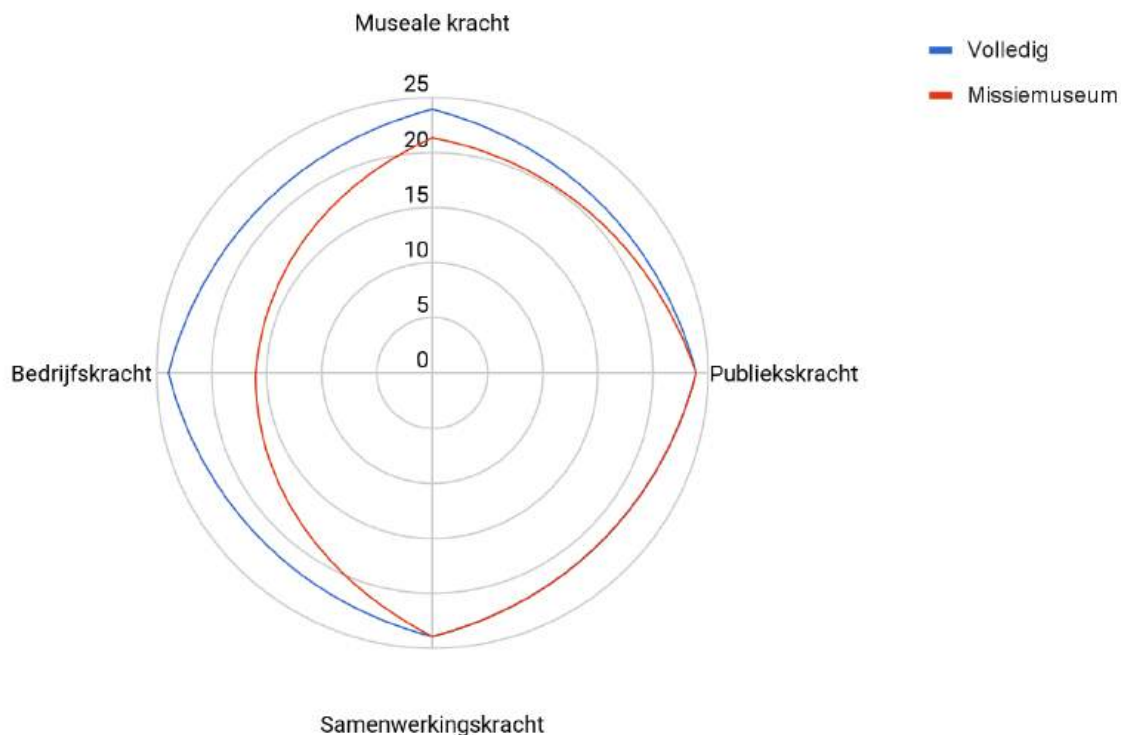
De samenwerkingskracht van het museum is op dit moment *uitstekend*. Het museum betreft actief de inwoners van de stad Venlo bij zijn activiteiten. Er wordt sterk ingezet op marketing, door middel van publieksonderzoek, sociale media en de website. Om inwoners van Limburg en delen van Noord-Brabant en Gelderland binnen een uur reistijd beter te bereiken, wordt het aanbod continu gepromoot bij vakantieparken en andere toeristische locaties in de regio. Driemaal per jaar publiceert het museum een seizoensfolder met het actuele aanbod, breed verspreid bij toeristische en culturele locaties in Limburg, delen van Duitsland, Gelderland en Noord-Brabant. Voor elke tentoonstelling wordt daarnaast een specifieke flyer gemaakt voor de betreffende doelgroep. Het museum adverteert doorlopend in De Limburger, de Via Weekkrant, Voila Magazine en andere regionale media. Voor specifieke tentoonstellingen wordt dit uitgebreid naar landelijke media zoals Trouw, Tijdgeest en De Volkskrant. Ook trekt het museum internationale aandacht met bijbehorende persuitingen in de internationale kranten en media. Het museum wordt ondersteund door 35 professionele medewerkers en meer dan 40 vrijwilligers.

Bedrijfskracht

De bedrijfskracht van het museum is op dit moment *voldoende ontwikkeld*. Het museum heeft geen subsidierelatie met de gemeente Venlo. De financiële positie van het museum is kwetsbaar, de vermogenspositie zit qua kengetallen op een risicovolle positie. Dit in combinatie met gerealiseerde en begrote exploitatietekorten in meerjarig perspectief, maakt dat deze tekorten niet meer kunnen worden opgevangen en zet de financiële positie zwaar onder druk. Het museum kent een hoge mate afhankelijkheid van subsidies (74% 2024) en

daarmee een kleine eigen verdien capaciteit (26% 2024). Het museum heeft de laatste jaren geïnvesteerd in de organisatie, daarmee is een basis gelegd voor een robuuste organisatie waarin de bedrijfsvoering op orde is. Tevens is geïnvesteerd in de ontwikkeling van het personeel. Mede hierdoor is er een mix aanwezig van experts met jarenlange ervaring, jonge professionals en talent. De vrijwilligers van het museum worden hoog gewaardeerd. Het museum lukt het de laatste jaren om het vrijwilligersbestand verder uit te breiden.

5.2.6. Missiemuseum Steyl

Museale kracht

De museale kracht van het museum is op dit moment *uitstekend*. Het museum is geregistreerd en aangesloten bij de Museumjaarkaart. Het beschikt over een beleidsplan, een collectieplan en een informatieplan. De uitgebreide *website* biedt een beknopte omschrijving van de geschiedenis en verhalen, maar de collectie zelf is online niet toegankelijk. Naar schatting is ongeveer 65% van de collectie geregistreerd, hoewel het depot en een deel van de collectie op zaal nog ontbreken in het overzicht, waardoor de totale omvang niet volledig bekend is. De reeds geregistreerde objecten voldoen nog niet aan de registratiestandaarden; de komende jaren zullen deze worden aangevuld en voorzien van afbeeldingen. De collectie bevat zeldzame, nationaal unieke objecten die bijzondere verhalen vertellen over de geschiedenis van de missiekloosters en hun verbinding met Venlo. Het museum heeft een klein maar kundig collectiebeheerteam, hoewel het depot beperkt geschikt is en een goede werkruimte ontbreekt.

Publiekskracht

De publiekskracht van het museum is op dit moment *uitstekend*. Het museum creëert een sterke belevingswaarde door de uitgebreide dierencollectie en de uitstraling van de volkenkundige verzameling. In de inleidende kamer van broeder Bergmans wordt het dieperliggende verhaal toegelicht via speciale schermen. Het museum biedt voor alle groepen van het basisonderwijs speciale programma's, zowel met als zonder begeleiding. Jaarlijks trekt het museum ongeveer 20.000 bezoekers en biedt het rondleidingen, workshops en schoolprogramma's aan, waarin bewustwording van de geschiedenis en onderliggende beeldvorming centraal staan. Tijdens de vakanties worden enkele educatieve programmaonderdelen ook aangeboden voor families. Hoewel er volop ontwikkelingsmogelijkheden zijn, ontbreekt het aan voldoende mankracht en financiële middelen.

Samenwerkingskracht

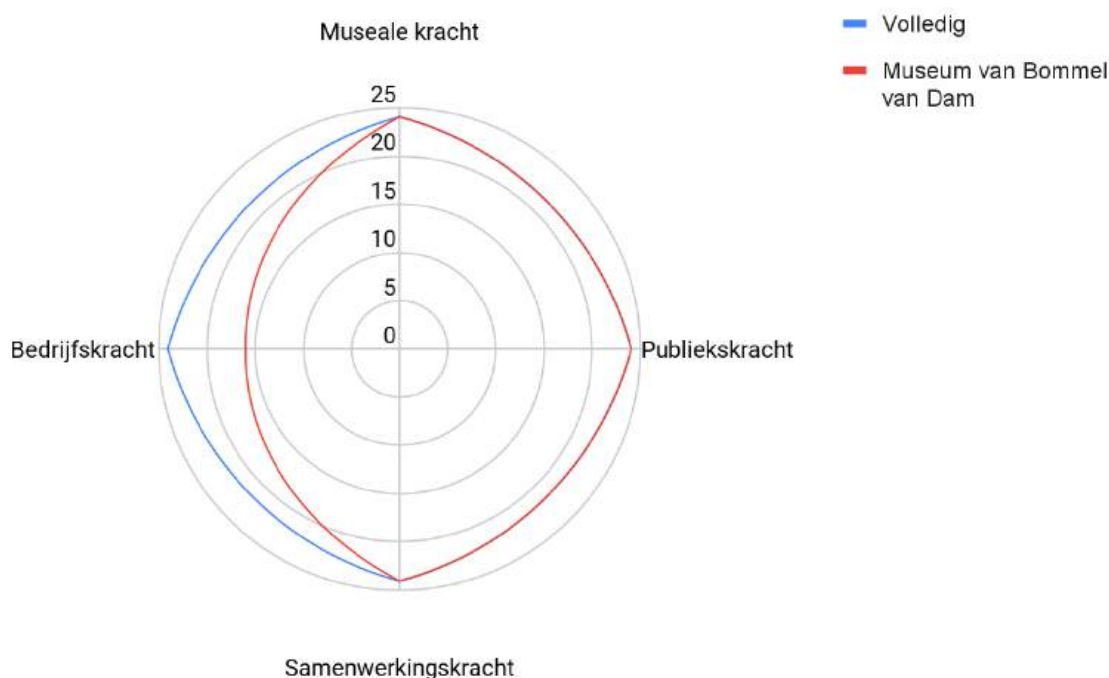
De samenwerkingskracht van het museum is op dit moment *uitstekend*. Het museum zet met aansprekende wisseltentoonstellingen diverse media in om een breed publiek te bereiken. Het museum is actief op alle sociale mediaplatforms en biedt randprogrammering en tal van activiteiten voor bezoekers. Er wordt samengewerkt met verschillende organisaties in Steyl voor publieksprogramma's, en het museum onderhoudt nauwe banden met de kloostergemeenschap en de eigenaar van de collectie, de SVD. Daarnaast bestaan er samenwerkingen met collega-musea in binnen- en buitenland om de uitdagingen van de bijzondere collectie aan te pakken. Het museum wordt gerund door 6 deeltijdmedewerkers, ondersteund door 56 vrijwilligers. De ontwikkeling van schoolprogramma's is een belangrijk speerpunt, met intensieve samenwerking tussen de gemeente Venlo, onderwijsinstellingen, rondleiders en museumdocenten. Echter, door het gebrek aan educatieve medewerkers of vrijwilligers is er momenteel geen actieve benadering van scholen. Er is een grote behoefte aan een educatief medewerker, aangezien deze taken nu bij andere medewerkers en vrijwilligers liggen, die al diverse verantwoordelijkheden dragen.

Bedrijfskracht

De bedrijfskracht van het museum is op dit moment *voldoende ontwikkeld*. Het museum heeft een subsidierelatie met de gemeente Venlo en de financiële positie van het museum is goed te noemen. De mate van solvabiliteit (0,44) is goed en voldoende om risico's op te vangen. Het museum heeft kapitaal om investeringen te doen; de mate waarin dit voldoende is, is afhankelijk van de investeringsbegroting. Deze laatste is nog niet inzichtelijk. Daarnaast is de exploitatie in structurele zin sluitend. Het museum kent wel een grote afhankelijkheid van subsidies (74% in 2023) en kent daarmee nog een beperkte eigen verdien capaciteit. In het rapport 'Ontwikkelperspectief Missiemuseum Steyl' van BMC zijn wel allerlei mogelijkheden geschetst om de eigen verdien capaciteit te vergroten en daarmee de

afhankelijkheid van de subsidies te verkleinen.²⁹ In het beleidsplan 2023-2028 wordt hierop voortgeborduurd en worden lijnen uitgezet om meer publiek aan te trekken. De huidige bezetting medewerkers is minimaal en dat maakt de organisatie kwetsbaar. Voor de beleidsperiode 2022 – 2028 is het behoud van de huidige bezetting medewerkers noodzakelijk, inclusief de (op dit moment tijdelijke) functie van collectiebeheerders. De organisatie dient verder geprofessionaliseerd te worden. Conform het eerdergenoemde advies van BMC dient dit uitgebreid te worden naar 4,72 fte. Deze uitbreiding dient waar mogelijk geëffectueerd te worden. Vanuit de gemeente Venlo is een belangrijk deel van de noodzakelijke middelen voor de bekostiging van deze uitbreiding verstrekt. Binnen deze bekostiging maakt het museum haar keuzes om het museum in stand te houden en te professionaliseren. De bezetting van 4,72 fte wordt door het museum niet realistisch geacht binnen de huidige financiële kaders. Qua bedrijfsvoering worden plannen opgesteld om ook op dat vlak de organisatie verder te professionaliseren. Rondom de huisvesting spelen verschillende issues. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de ontvangstruimte voor groepen en scholen, opslagruimte en werkruimte voor de technische dienst en kantoorruimte voor de organisatie.

5.2.7. Museum Van Bommel van Dam

Museale kracht

De museale kracht van het museum is op dit moment *uitstekend*. Het museum is geregistreerd en accepteert de Museumjaarkaart. Het beschikt over een beleidsplan waarin

²⁹ BMC, 2022, *Ontwikkelperspectief Missiemuseum Steyl*, gemeente Venlo, 13 september 2022, p. 1-53.

alle museale onderwerpen zijn beschreven en heeft een uitgebreide *website* waarop een groot deel van de collectie te raadplegen is en diverse thema's en verhalen zijn ontsloten. Het museum heeft een beleidsplan waarin alle museale onderwerpen zijn beschreven. Daarnaast is er een collectieplan dat wordt vernieuwd. De collectie is uniek en bevat een waardevolle regionale deelcollectie, waaronder de "Amsterdamse Limburgers" — Limburgse kunstenaars uit de jaren '40, zoals Jef Diederix, Ger Lataster, Lei Molin en Marianne van der Heijden, die landelijke bekendheid verwierven met abstract-expressionistisch werk. Het museum onderhoudt zijn collectie goed en beschikt over een kundig team. Na de verhuizing is het museum gevestigd in een beter gebouw met een goed depot, maar de opslagruimte wordt als beperkt ervaren en er wordt daarom gezocht naar extra ruimte voor het collectiebeheer.

Publiekskracht

De publiekskracht van het museum is op dit moment *uitstekend*. Het museum is gevestigd in een nieuw gebouw met een opvallende uitstraling en goede locatie, en zet in op extra toelichting en laagdrempelige, educatieve programma's. In 2023 trok het museum 35.000 bezoekers en bood het een podium aan zowel regionale als internationale kunstenaars, die een actieve rol spelen in presentaties, programma's en publieksactiviteiten. Museum van Bommel van Dam heeft, naast stedelijke en regionale, ook landelijke aantrekkingskracht. Voor publieksbereik en communicatie werkt het samen met andere musea, zoals het Limburgs Museum, het Missiemuseum en diverse musea in Duitsland.

Samenwerkingskracht

De samenwerkingskracht van het museum is op dit moment *uitstekend*. Museum van Bommel van Dam in Venlo werkt nauw samen met toeristische partners zoals Limburg Marketing, Venlo Partners, Visit Noord-Limburg en Visit Venlo, naast lokale horeca, hotels en recreatievoorzieningen. De ambitie is dat het museum, gevestigd in het oude postkantoor, het cultuurtoeristische centrum van Venlo wordt voor nationale en internationale (cultuur)toeristen. Het museum onderhoudt intensieve samenwerkingen met Venlose culturele instellingen, waaronder Co. de Cultuurontwikkelaar, Theater de Maaspoort en Poppodium Grenswerk. Samen zetten zij zich in om tijdens de volgende beleidsperiode gratis en toegankelijk cultuuraanbod te realiseren voor alle jongeren in de stad. Het museumteam bestaat uit 15 medewerkers en wordt ondersteund door 80 vrijwilligers.

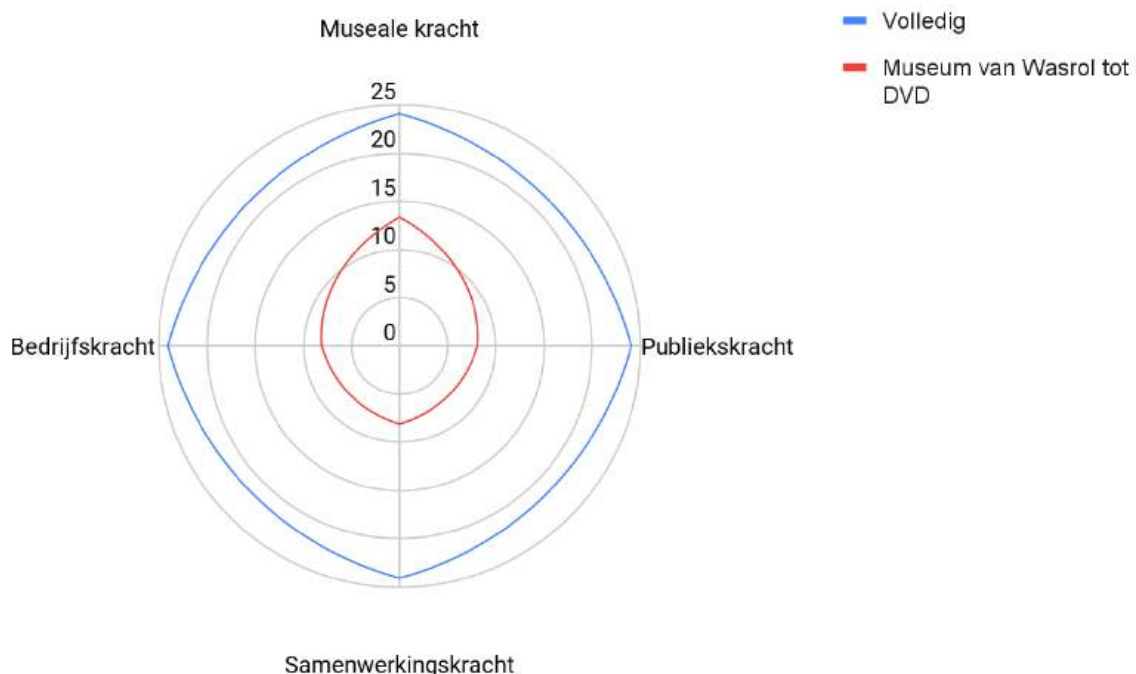
Bedrijfskracht

De bedrijfskracht van het museum is op dit moment *voldoende ontwikkeld*. Het museum heeft een subsidierelatie met de gemeente Venlo, toch is de financiële positie van het museum matig te noemen. De vermogenspositie is zwak. Er is weinig vermogen beschikbaar voor het opvangen van risico's en geen kapitaal (werkkapitaal) om investeringen te doen in het kader van vervanging of uitbreiding (duurzaamheid). De laatste jaren is het eigen

vermogen flink afgenomen, dit wordt veroorzaakt door omvangrijke exploitatietekorten in het boekjaar 2021 (-/- € 59.995). De exploitatie in meerjarig perspectief kent een structureel sluitend beeld. Het museum is in grote mate afhankelijk van de subsidies van de gemeente (78% 2024). Dit maakt dat het museum een relatief lage eigen verdien capaciteit kent. Hierbij de nuancering dat het museum in 2021 is heropend. Dit was tijdens COVID-19. Hierdoor kende het museum een valse start, waarbij sprake was van een grotere afhankelijkheid van subsidies van de gemeente. Sindsdien stijgen de inkomsten uit de entree, maar blijft ook de afhankelijkheid van de subsidie relatief hoog. Er wordt met ingang van 2024 actief gewerkt aan een bredere financieringsmix, onder meer door intensieve fondsenwerving. Daarnaast zijn de huisvestingslasten van het museum relatief hoog.

Bij Museum van Bommel van Dam werken momenteel 15 medewerkers in vaste dienst, in totaal circa 11 fte. Daarnaast zijn er 80 vrijwilligers en gemiddeld 4 stagiaires per jaar in het museum werkzaam. Vanuit de gevoerde gesprekken wordt aangegeven dat de teams onderbemand zijn en dat dit de organisatie erg kwetsbaar maakt. Het museum professionaliseert zijn HR-beleid in lijn met de (landelijke) richtlijnen, en ontwikkelt onder meer een personeelshandboek waarin alle regelingen, zoals overwerk, verlof, aanname, ontslag, functiegebonden faciliteiten, opleidingsmogelijkheden etc. zijn vastgelegd.

5.2.8. Museum van Wasrol tot DVD

Museale kracht

De museale kracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. Het museum is niet geregistreerd en biedt geen toegang via de Museumjaarkaart. Het beleidsplan, daterend uit

2011-2013, omvat alle museale taken en is sindsdien nauwelijks aangepast. De *website* is duidelijk, maar biedt slechts beperkte online toegang tot de collectie en enkele museumverhalen. Voor beheer van de objecten wordt een fysieke lijst gebruikt, een digitale database ontbreekt. De collectie is kwalitatief zeer bijzonder en vormt een uniek geheel, al is er geen specifieke link met Venlo's geschiedenis, behalve op het gebied van beeld- en geluidsdragers (films/LP's/cassettes/banden etc) en in Venlo geproduceerde apparatuur (Plugged Furniture van Leolux/Philips, beeldapparatuur Nedinsco etc). Het niveau van collectiebeheer en -behoud is goed, met voldoende kennis voor adequaat beheer.

Publiekskracht

De publiekskracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. De museumpresentatie is enkel toegankelijk via rondleidingen voor groepen van minimaal tien personen, wat de toegankelijkheid beperkt. Demonstraties van werkende apparaten vereisen nu uitleg tijdens de rondleidingen. In de huidige ruimte zijn er geen mogelijkheden voor wisseltentoonstellingen en randprogrammering, maar het museum beschikt wel over een ruimte om groepen te ontvangen met koffie en vlaai. Het museum hoopt in de toekomst, met de kerk als locatie, meer ruimte en publieksmogelijkheden te kunnen bieden. Het museum ontvangt jaarlijks circa 2.500 bezoekers en heeft momenteel beperkte samenwerkingen met lokale partners.

Samenwerkingskracht

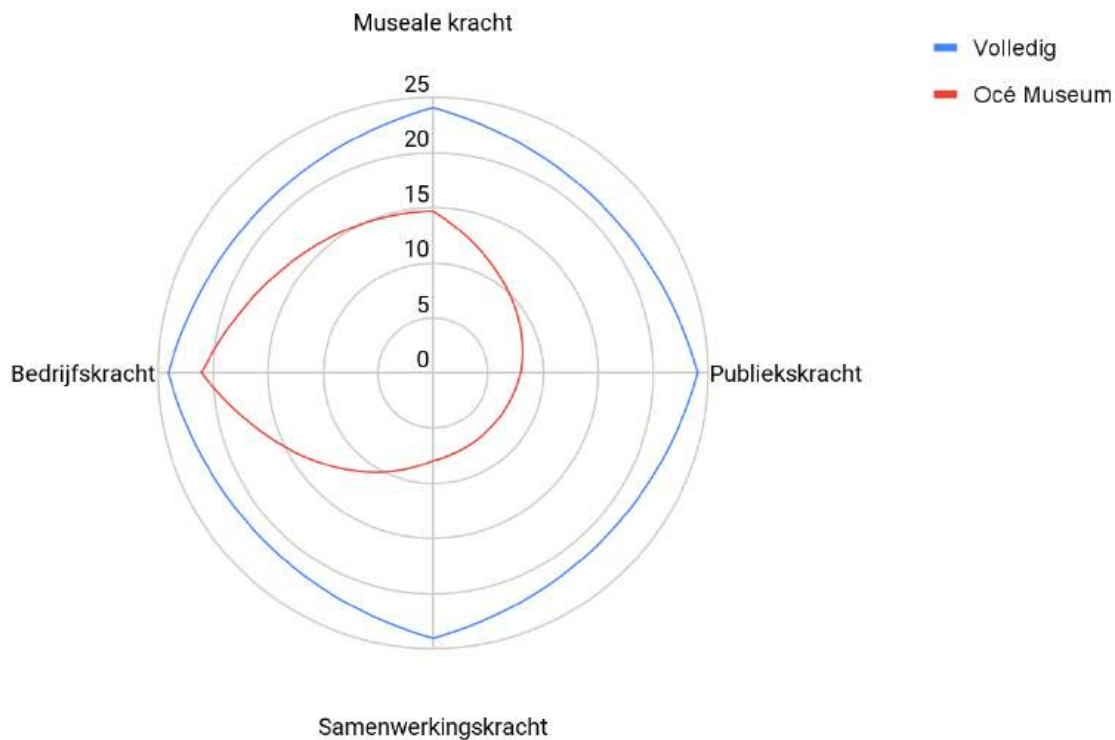
De samenwerkingskracht van het museum is op *basisniveau*. Het museum organiseert op dit moment geen evenementen, tentoonstellingen, rondleidingen of schoolprogramma's specifiek gericht op de inwoners van de stad en de regio. Er zijn nog geen samenwerkingsprojecten opgezet met andere partners of stadsgenoten. Het museum kan momenteel een beroep doen op een kleine groep van ongeveer vijf à vijftien vrijwilligers.

Bedrijfskracht

De bedrijfskracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. Het museum heeft geen subsidierelatie met de gemeente Venlo en heeft een onvoldoende financiële basis; het leunt voornamelijk op het eigen vermogen van de eigenaar en beperkte bezoekersinkomsten. Er is op dit moment geen juridische borging, zoals een stichting. Er is sprake geweest van een ondersteunende stichting, opgericht in 2005, maar die is ontbonden in 2022 vanwege de wens voor het oprichten van een nieuwe stichting in verband met de exploitatie van de kerk als museum. De wens om deze stichting op te richten is er nog steeds. De organisatie kent een grote mate van kwetsbaarheid en draait vrijwel volledig op de eigenaar, met ondersteuning van een tot enkele vrijwilligers en twee adviseurs. Er is geen vast personeel en dus ook geen personeelsbeleid. Het museum beschikt over enkele vrijwilligers, maar een vrijwilligersbeleid ontbreekt. De bedrijfsvoering is gebaseerd op het persoonlijke systeem van de eigenaar, zonder borging of eenvoudige overdraagbaarheid. De huidige museumruimte is

beperkt; daarom kocht de eigenaar de leegstaande Hubertuskerk in Blerick. BOEI heeft becijferd dat er zo'n € 3,5 miljoen nodig is voor de transformatie van de kerk tot museum. Binnen het museum is geen werkkapitaal beschikbaar voor deze investeringen. Risicobeheersing is beperkt, met weinig flexibiliteit binnen de eenpersoonsorganisatie.

5.2.9. Océ Museum

Museale kracht

De museale kracht van het museum is *voldoende ontwikkeld*. Het museum is niet geregistreerd en biedt geen toegang via de Museumjaarkaart. Hoewel aansluiting bij het Museumregister is overwogen, is hier uiteindelijk van afgezien. Het museum heeft geen beleidsplan, maar enkele beleidslijnen zijn vastgelegd in een jaarplan. Op de *website* staat informatie over de geschiedenis, een tijdlijn van Océ, en enkele verhalen; een deel van de collectie is toegankelijk via *digital.modemuseum.nl*. Dankzij de inzet van vrijwilligers is een groot deel van de collectie beschreven en deels online beschikbaar. De collectie bevat unieke objecten uit de geschiedenis van Océ - van der Grinten en de bedrijvigheid in Venlo, wat zorgt voor een uniek productarchief met brede en volledige documentatie van de bedrijfsontwikkeling. Het beheer en behoud van de collectie is goed, met een vaste groep vrijwilligers voor onderhoud, archiefbeheer en documentatie.

Publiekskracht

De publiekskracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. De museumpresentatie richt zich voornamelijk op een selecte groep liefhebbers en biedt slechts beperkte toelichting voor een breder publiek. Het museum ontvangt jaarlijks ongeveer 1.500 bezoekers en heeft

een vaste tentoonstelling voor een specifieke doelgroep. Daarnaast worden educatieve programma's georganiseerd, waarmee regelmatig schoolgroepen worden ontvangen.

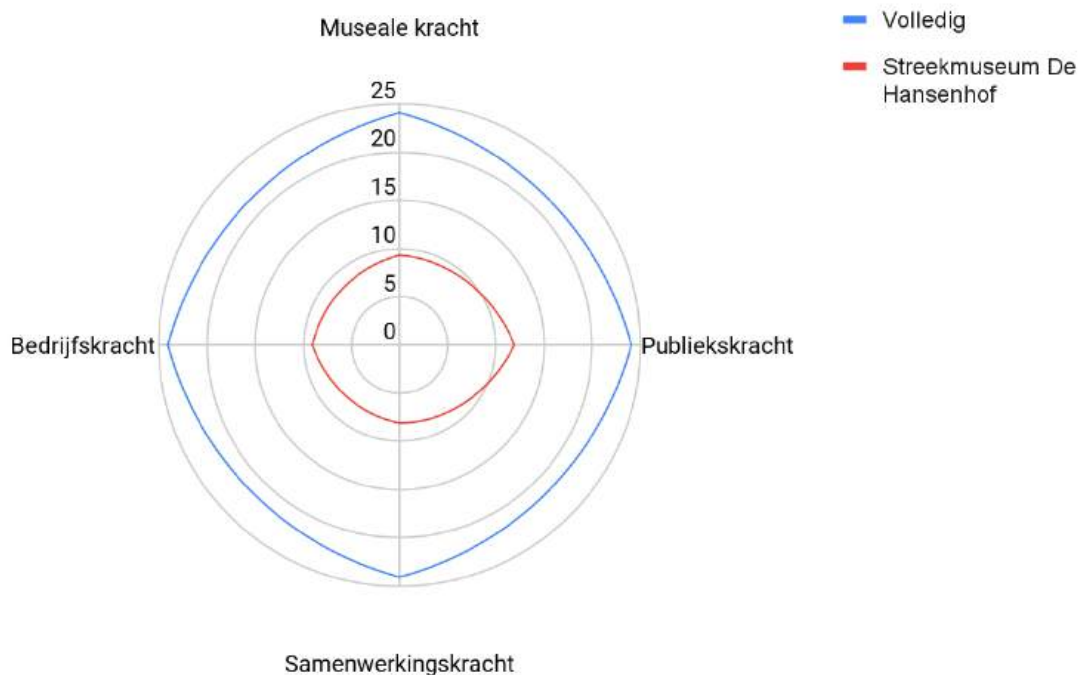
Samenwerkingskracht

De samenwerkingskracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. Het museum heeft een vaste expositie en streeft ernaar een goed overzicht te geven van de zeven verhalen en gekozen thema's en daarnaast zoveel mogelijk apparaten werkend te presenteren. Daarnaast ligt de focus op educatieve programma's om kinderen te enthousiasmeren voor technische beroepen, ondersteund door communicatie en rondleidingen. Het museum heeft beperkte capaciteit om samenwerkingen binnen de stad aan te gaan. Wel werken ze samen met Venlo Stadsarchief en Limburgs Museum op het gebied van digitalisatie van de collectie. Het museum heeft 45 vrijwilligers, voornamelijk oud-medewerkers.

Bedrijfskracht

De bedrijfskracht van het museum is op dit moment *uitstekend*. Het museum kent een apart stichting, maar er is een sterke relatie met Canon Production Printing (CCP). Het museum heeft geen subsidierelatie met de gemeente Venlo, het CPP draagt financieel bij en zorgt dat de financiële positie gezond is. Het museum ontvangt geen subsidies van publieke organisaties. Het Océ Museum bewaakt het erfgoed van 'van der Grinten' familie en Océ en laat zien hoe de innovatieve kwaliteit van de hedendaagse producten is gebaseerd op ons rijke verleden. Het museum heeft ongeveer 45 vrijwilligers.

5.2.10. Streekmuseum De Hansenhof

Museale kracht

De museale kracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. Het museum is niet geregistreerd en biedt geen toegang via de Museumjaarkaart. Er is geen formeel beleid uitgeschreven. Publieksinformatie is beperkt beschikbaar via een pagina op de *website* van de Stichting Veldense Volkscultuur. De collectie is niet beschreven of gedocumenteerd, maar het eigendom ervan ligt volledig bij het museum. De collectie toont diverse oude ambachten, zoals die van wever, wagenmaker, koperslager, klompenmaker en sigarenmaker, en geeft een beeld van het dorpsleven met albums vol oude foto's, bidprentjes en gedachtenisprentjes. Daarnaast omvat de collectie diverse gebruiksvoorwerpen, een oude winkel, een bakhuis en bodenvondsten van Kasteel Arcen en de voormalige gemeente Arcen, Lomm en Velden. Het behoud en beheer van de collectie zijn minimaal, hoewel het museum de noodzakelijke kennis voor goed collectiebeheer bezit.

Publiekskracht

De publiekskracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. Het museum, gevestigd in een historisch gemeentelijk monument, biedt een toegankelijke presentatie over het leven in de regio van circa 100 jaar geleden. Rondleidingen voorzien bezoekers van uitgebreide achtergrondinformatie, terwijl de informatie in het museum zelf beknopt blijft. Jaarlijks ontvangt het museum ongeveer 1.000 bezoekers. Het museum is geopend van de eerste zondag van mei tot en met de laatste zondag van oktober, waarbij bezoekers kunnen genieten van koffie en vlaai. Het museum is buiten het seizoen alleen op afspraak te

bezoeken. De organisatie werkt samen met lokale erfgoedliefhebbers, maar onderhoudt geen samenwerkingen met organisaties in Venlo.

Samenwerkingskracht

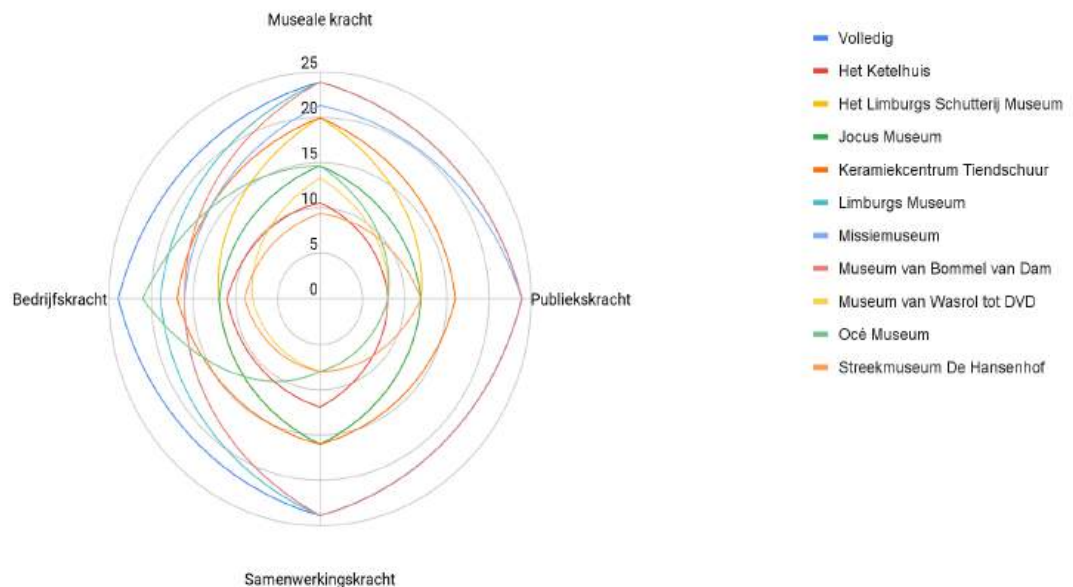
De samenwerkingskracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. Het museum biedt speciale hands-on programma's voor kinderen, maar vanwege de beperkte capaciteit is er weinig ruimte voor extra bezoekers. De organisatie heeft in de regio meerdere opgravingen begeleid en werkt inhoudelijk samen met het Océ Museum, zonder nadruk op bezoekersaantallen, marketing of pr. Het museum wordt volledig beheerd door een team van 20 vrijwilligers en heeft geen betaalde medewerkers.

Bedrijfskracht

De bedrijfskracht van het museum is op dit moment op *basisniveau*. Het museum heeft geen subsidierelatie met de gemeente Venlo. Het museum, onderdeel van de Historische Werkgroep Arcen, Lomm en Velden, heeft beperkte inkomsten en uitgaven en is grotendeels zelfvoorzienend. De grootste kostenpost is de WOZ-belasting aan de gemeente Venlo, waarvan de stichting en het museum ieder de helft betalen. Daarnaast is er een jaarlijkse verzekeringsbijdrage van € 1.200. Het museum wordt volledig gerund door 20 vrijwilligers zonder betaalde medewerkers en zonder vastgelegd organisatie- of vrijwilligersbeleid. Het bestuur ligt bij de stichting, terwijl het beheer wordt uitgevoerd door een werkgroep zonder veel vastgelegde afspraken. Door de kleine organisatie, de afhankelijkheid van één drijvende kracht en het ontbreken van processen en risicomanagement, is de organisatiestructuur kwetsbaar. Financieel draait het museum break-even, maar er is geen plan om risico's in beeld te brengen of maatregelen te treffen.

5.3. Uitkomsten waardering

Nu we de musea individueel hebben gewaardeerd, is het interessant om te zien hoe ze ten opzichte van elkaar hebben gescoord. In onderstaand radardiagram is dit terug te zien, hierin geeft de blauwe lijn het maximale potentieel binnen het waarderingskader aan.

Kijkend naar de uitkomsten van de waarderingen kunnen we de musea indelen in drie niveaueverschillen.

Uitstekend: het museum functioneert als een professioneel instituut en voldoet aan de hoge museumnormen.

- Limburgs Museum
- Museum van Bommel van Dam
- Missiemuseum

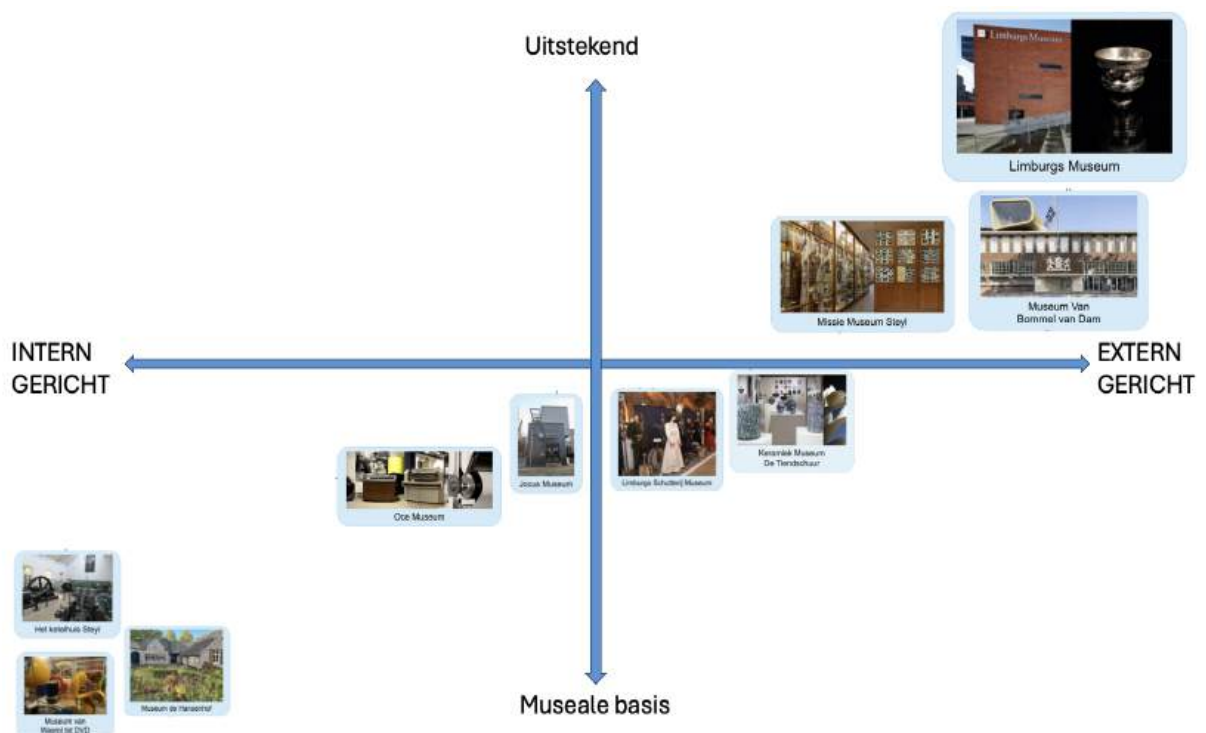
Voldoende ontwikkeld: het museum functioneert op een goed niveau, met enkele sterke punten, maar kan op bepaalde vlakken nog verder professionaliseren.

- Keramiekcultuur Tiendschuur
- Het Limburgs Schutterij Museum
- Jocus Museum
- Océ Museum

Basisniveau: het museum heeft een museale basis, maar er is nog veel ruimte voor verdere ontwikkeling en verbetering.

- Het Ketelhuis
- Streekmuseum De Hansenhof
- Museum van Wasrol tot DVD

Wanneer we deze uitkomsten samenvoegen in onderstaande tabel, ontstaat een beeld van het culturele veld, waarin duidelijk wordt op welk niveau elk museum zich bevindt. De musea die uitstekend hebben gescoord en extern gericht zijn, bevinden zich in de rechterbovenhoek. De musea in het midden onder de streep hebben een voldoende ontwikkelde score, waarbij de twee aan de rechterkant van de middenstreep meer extern gericht zijn dan de twee aan de linkerkant van de streep. Linksonder bevinden zich de musea die meer intern gericht zijn en een basisniveau hebben. Het is hierbij belangrijk te benadrukken dat het geen doel op zich is om van linksonder naar rechtsboven te bewegen. Elk museum heeft een eigen rol binnen het veld, en het behoud van deze unieke positie is van waarde. Onderstaand schema vormt de grondslag voor de visie, die we in het volgende hoofdstuk verder uitwerken. Op basis van onderstaand schema is inzicht ontstaan ten aanzien van de huidige prestaties van de musea. Op basis hiervan is de strategie bepaald per museum, rekening houdend met het gehele museale veld in de gemeente Venlo.

6. Museumkader

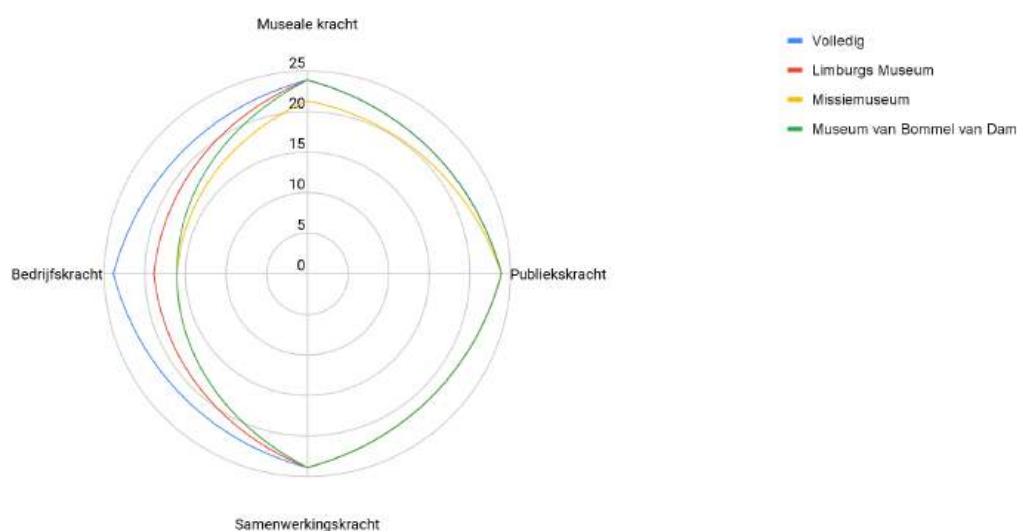
Het museumkader sluit aan bij de cultuurvisie, die inzet op een gezamenlijk cultuurbeleid met een sterke waardering voor het culturele potentieel van Venlo en een hechte samenhang met alle gemeentelijke programma's. Dit museumkader omarmt drie speerpunten waar we hier de focus op willen leggen, dit zijn: een robuuste culturele sector, een onderscheidende culturele sector en de versterking van de kleine kernen.

6.1. Robuuste sector

De robuuste sector is een culturele sector die in staat is om sterk te blijven door samenwerkingen aan te gaan en zich te verbinden met andere maatschappelijke, economische en sociale domeinen. De visie benadrukt het belang van samenwerking met diverse partners om een veerkrachtige, duurzame en toekomstbestendige culturele infrastructuur te realiseren.

6.1.1. Musea in de robuuste sector

De musea die als uitstekend worden gewaardeerd, sluiten goed aan bij het beeld van een robuuste culturele sector. Dit zijn het: Limburgs Museum, Museum van Bommel van Dam en het Missiemuseum. Deze drie toonaangevende musea fungeren als trekkers binnen Venlo dankzij hun museale expertise, samenwerkingskracht en sterk publieksbereik, waarmee ze bijdragen aan museale innovatie in de stad. Voor Venlo is het van belang dat de musea niet alleen samenwerken met sociale en culturele partners binnen de stad, maar ook samenwerkingen aangaan binnen de museale en kennissector in binnen- en buitenland. Door deze samenwerkingen brengen zij interessante publieks- en onderzoeksprojecten naar Venlo. Hun solide bedrijfsvoering, ondersteund door sterke marketing- en PR-activiteiten, vormt daarbij een belangrijke factor binnen het museale bestel van Venlo.

De blauwe lijn geeft het maximale potentieel binnen het waarderingskader aan.

In bovenstaande radardiagram is zichtbaar hoe de musea zijn gewaardeerd en hoe zij zich tot elkaar verhouden. Het Limburgs Museum scoort het hoogst op de vier punten, hoewel ook hier de bedrijfskracht onder druk staat vanwege de huidige financiële situatie. Het Museum van Bommel van Dam staat op de tweede plaats en heeft, net als het Limburgs Museum, de bedrijfskracht nog niet volledig op orde. Dit uit zich in de kwetsbaarheid van de uitvoeringskracht van de organisatie. Het Missiemuseum laat nog ruimte voor verbetering zien bij zowel museale als bedrijfskrachten. Dit uit zich in de registratie en digitale ontsluiting van de collectie en de kwetsbaarheid van de uitvoeringskracht van de organisatie

6.1.2. Risico's voor de robuuste sector

Met het oog op de huidige situatie en toekomstige ontwikkelingen zijn er risico's te benoemen voor musea die deel uitmaken van de robuuste sector. Deze risico's vormen input voor de strategie van de gemeente ten aanzien van de musea in de robuuste sector.

Culturele sector onder druk

De culturele sector kan in de toekomst met extra financiële uitdagingen te maken krijgen door plannen van het nieuwe kabinet en kortingen op het gemeentefonds. Mochten deze eventuele bezuinigingen worden doorgevoerd dan zal dit effect hebben op de geformuleerde krachten van de museale sector.

Depot problematiek

Alle drie de musea kampen met krapte in hun depots, wat druk uitoefent op de bestaande collecties. Dit dwingt musea tot een zeer selectieve benadering bij het aannemen van nieuwe collectiestukken, met als risico een verminderde collectiedynamiek. Bij zowel het Museum van Bommel van Dam als het Limburgs Museum worden objecten opgeslagen in een extern depot, dat gepaard gaat met huurlasten. Het Missiemuseum beschikt daarnaast niet over een geschikte werkruimte voor goed collectiebeheer.

Financiële en bedrijfsmatige knelpunten

Uit onderzoek blijkt dat het Limburgs Museum in 2022 een fors tekort op de exploitatie heeft gerealiseerd. Naar de toekomst toe (begroting 2025) is sprake van een exploitatietekort. Het museum geeft zelf aan een nog hoger tekort te verwachten. Het eigen vermogen van het museum is onvoldoende om dit op te vangen. Dit tekort kan gevolgen hebben voor de programmering en daarmee de inkomsten uit entree. Het Missiemuseum heeft te maken met achterstallig onderhoud aan het gebouw en de noodzaak het pand te verduurzamen. Voor de doorontwikkeling van het museum is meer ruimte nodig voor de programmering, maar het museum kan de gerelateerde huurkosten momenteel niet dragen. Het Museum van Bommel van Dam heeft te maken met financiële druk door gestegen loonkosten en energiekosten.

Personeelstekort

Zoals aangegeven staat de uitvoeringskracht van de musea in deze sector onder druk. Dit wordt veroorzaakt door onder andere de krapte op de arbeidsmarkt. Om de uitvoeringskracht op orde te brengen zijn investeringen nodig in personeel en het functiehuis (aantrekkelijk werkgeverschap). Dit zet ook weer druk op de structurele lasten en daarmee de exploitatie van de musea naar de toekomst toe.

6.1.3. Ondersteuning robuuste sector

De drie musea – het Limburgs Museum, Museum van Bommel van Dam en het Missiemuseum – vervullen ieder een belangrijke rol in het culturele landschap van Venlo en dragen bij aan de aantrekkingskracht van de stad. Financiële steun vanuit de gemeente Venlo is belangrijk om hun culturele en maatschappelijke bijdrage aan de stad te waarborgen en de historische verhalen te blijven vertellen. Investerings in deze instellingen ondersteunen niet alleen de instandhouding van het cultureel erfgoed, maar versterken ook de aantrekkingskracht van Venlo als culturele bestemming. Het behoud en de versterking van musea, inclusief mogelijkheden voor samenwerking en innovatie, creëren een solide basis voor economische en sociale meerwaarde binnen de stad. Door de musea financieel te ondersteunen, kan Venlo blijven profiteren van de culturele en economische voordelen die deze instellingen bieden.

Limburgs Museum

Het Limburgs Museum, hoewel een provinciaal museum, trekt veel bezoekers naar Venlo en heeft een sterke regionale uitstraling. Het biedt een breed publiek een mix van tentoonstellingen en educatieve programma's die bijdragen aan de culturele profilering van de stad. Het museum draagt bij aan de culturele betekenis voor Venlo door onder meer de inzet van de *Onvergetelijk Limburgs Museumtafel*, waarmee bijzondere ontmoetingen worden gecreëerd voor mensen met geheugenproblematiek. Naast verzorgingshuizen is de Museumtafel inmiddels (twee)wekelijks te vinden in ziekenhuizen zoals VieCuri in Venlo. Het museum werkt daarnaast samen met *Enchanted Gardens* (Kasteeltuinen Arcen) en ontwikkelt in samenwerking met makers cross-overs tussen erfgoed, kunst, dans en theater, geïnspireerd op Limburgse verhalen. Ook wordt de Euregionale samenwerking geïntensiveerd, met als hoogtepunt de eerste Euregionale Museummaand – een initiatief in samenwerking met musea uit Venlo, Roermond en de Duitse steden Krefeld en Mönchengladbach. Door deze bezoekersstroom profiteert de lokale economie, variërend van horeca en winkels tot toeristische diensten. De waarde van het museum reikt daarmee verder dan alleen culturele betekenis; het speelt ook een rol in economische groei en haalt samenwerkingen van buiten de stad naar binnen.

Het Limburgs Museum heeft ook een belangrijke taak in het beheer van de gemeentelijke Goltzius collectie. Zoals eerder aangegeven in paragraaf 4.4, is het van belang dat er een

beheersovereenkomst wordt gesloten tussen de gemeente en het museum. Deze overeenkomst moet ook gekoppeld worden aan een jaarlijks bedrag waarmee het museum de gemeentelijke collecties kan beheren en conserveren, zoals vereist is door de Erfgoedwet. Het waarborgen van goede zorg voor deze collectie draagt bij aan de instandhouding van het cultureel erfgoed en bevordert een professionele en duurzame aanpak van het verhaal van Venlo die aansluit bij de wettelijke verplichtingen en kwaliteitsnormen.

De wens om een plek te creëren waar het historische verhaal van Venlo wordt verteld, biedt uitstekende mogelijkheden voor samenwerking met het Limburgs Museum. Het museum heeft reeds ervaring met het organiseren van pop-up tentoonstellingen en zou dit concept ook kunnen toepassen in samenwerking met of namens de gemeente Venlo. Hierbij kan worden gedacht aan een locatie in de stad, zoals een leegstaand winkelpand, de begane grond van het historisch stadhuis waar onder andere objecten uit de Goltzius-collectie tentoongesteld kunnen worden.

Daarnaast is het van belang om als gemeente Venlo samen te kijken met de provincie Limburg naar de huidige financiële situatie van het museum en te kijken naar de mogelijkheden voor extra subsidies om te komen tot een structureel sluitende begroting. Randvoorwaarde is dat het museum haar eigen verdien capaciteit vergroot. Het museum kent nu een relatief lage eigen verdien capaciteit. Mogelijkheden liggen er bijvoorbeeld ten aanzien van: sponsoring, fondsenwerving, verhogen entree, bevorderen schenkingen en nalatenschap, etc.

Museum van Bommel van Dam

Museum van Bommel van Dam is een belangrijke speler op het gebied van hedendaagse kunst in de regio. Met een innovatieve en grensverleggende programmering weet het nieuwe doelgroepen aan te trekken en de culturele diversiteit van Venlo te versterken. Dit museum fungeert als broedplaats voor creativiteit en biedt kansen voor samenwerkingen binnen en buiten de culturele sector, wat de aantrekkelijkheid van Venlo als creatieve stad verhoogt. Het museum heeft een sluitende begroting, maar de vermogenspositie staat wel onder druk. Dat betekent dat het museum relatief gezien weinig vermogen heeft om risico's op te vangen. Het toewerken naar meer vermogen (sparen vanuit de exploitatie) is wenselijk.

Missiemuseum

Het Missiemuseum voegt historische diepgang toe aan het erfgoed van Venlo en is van groot belang voor het behoud van cultureel en religieus erfgoed. Ondanks de beperkingen in omvang en ruimte blijft het museum naar buiten gericht en weet het waardevolle verbindingen te leggen met de gemeenschap en erfgoedpartners. De educatieve waarde van dit museum en de inspanningen om collecties toegankelijk te maken voor een breder publiek dragen bij aan het historisch besef en de maatschappelijke betrokkenheid in de regio. De

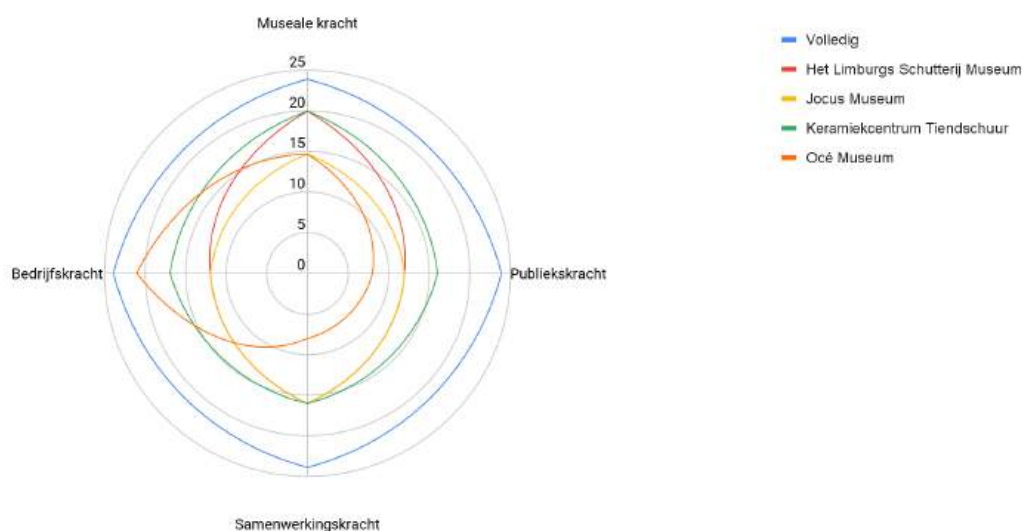
financiële positie van het museum is goed te noemen. Vanaf 2025 is het Missiemuseum structureel opgenomen in de gemeentebegroting en zal het een meerjarige exploitatie subsidie ontvangen. Het handelingsperspectief dat in 2022 is opgesteld voor de toekomst van het Missiemuseum, vormt de basis voor verdere stappen. Het is aan het museum om dit perspectief in nauwe samenwerking met de gemeente om te zetten in concrete acties en uitvoering.

6.2. Onderscheidende culturele sector

Het museumkader besteedt ook aandacht aan de onderscheidende culturele sector. De visie benadrukt het unieke karakter van de Venlose cultuur en de rol van culturele partners om dit te versterken en zichtbaar te maken. Door het stimuleren van culturele samenwerkingen en initiatieven wil de gemeente werken aan een profiel dat Venlo en de regio aantrekkelijk maakt als cultureel centrum.

6.2.1. Musea in de onderscheidende culturele sector

De musea die uit de waardering als voldoende ontwikkeld naar voren komen sluiten goed aan bij het beeld van de onderscheidende sector. Het gaat hierbij om het Keramiekcentrum Tiendschuur, het Limburgs Schutterij Museum, het Jocus Museum en het Océ Museum. Deze musea hebben een onderscheidend profiel, tonen specifieke Venlose nijverheid en bedrijfskracht, en verbeelden sterke levende tradities en hebben in die zin potentie om te groeien in publieksbereik en museale kracht. Alle vier de musea richten zich op onderzoek en publiceren en/of presenteren het belang en de verscheidenheid van deze tradities en lokale nijverheid en bedrijfsgeschiedenissen.

De blauwe lijn geeft het maximale potentieel binnen het waarderingskader aan.

In het bovenstaande radardiagram is zichtbaar hoe de musea zijn gewaardeerd en hoe zij zich tot elkaar verhouden. Het Keramiekcentrum Tiendschuur scoort het hoogst, maar er is nog ruimte voor groei op alle vier de onderdelen. Het Limburgs Schutterij Museum behaalt vergelijkbare scores met het Keramiekcentrum op het gebied van museale kracht en samenwerkingskracht, maar kan zich verder ontwikkelen op het vlak van publiekskracht en bedrijfskracht. Het Jocus Museum scoort op alle vier de categorieën lager, maar bevindt zich wel op een stabiel niveau. Het Océ Museum sluit de rij, met een lagere score op publiekskracht, mede door de beperkte openingstijden. De bedrijfskracht is daarentegen goed gewaardeerd, aangezien het bedrijf Canon Production Printing (CCP) het museum financieel volledig ondersteunt.

6.2.2. Risico's voor de onderscheidende culturele sector

Met het oog op de huidige situatie en toekomstige ontwikkelingen zijn er risico's te benoemen voor musea die deel uitmaken van de onderscheidende culturele sector. Deze risico's vormen input voor de strategie van de gemeente ten aanzien van de musea in de onderscheidende culturele sector.

Kwetsbaarheid van vrijwilligers

De vrijwilligers binnen deze musea vergrijzen, wat hun inzetbaarheid beperkt. Het werven van nieuwe vrijwilligers is uitdagend, mede doordat mensen langer blijven werken en meer verplichtingen hebben, waardoor zij minder tijd kunnen vrijmaken voor vrijwilligerswerk. Dit heeft directe gevolgen voor de musea, die in hoge mate afhankelijk zijn van een goed functionerend vrijwilligersbestand.

Beperkte marketing en PR

Beperkte marketing- en PR-budgetten in deze sector beïnvloeden het publieksbereik, vooral gezien de toenemende concurrentie binnen de vrijetijdsindustrie. Dit beperkt het vermogen van musea om nieuwe bezoekers aan te trekken, wat een aanzienlijke uitdaging vormt.

Financiële en bedrijfsmatige knelpunten

De financiële posities van de musea in deze sector zijn voldoende te noemen. Een bedrijfsmatige issue is de uitvoeringskracht van de musea in deze sector die zwak of onder druk staan. Dit geldt voor het Jocus Museum en in iets mindere mate voor het Keramiekcentrum Tiendschuur. Zoals aangegeven in paragraaf 6.2.4 vormt bij het Keramiekcentrum Tiendschuur de huisvesting al jarenlang een issue.

6.2.3. Ondersteuning onderscheidende culturele sector

De vier musea die onder de onderscheidende culturele sector vallen zijn divers van aard. Het Keramiekcentrum Tiendschuur is het grootste museum van de vier en ontvangt als enige (vanuit een historisch gegroeide situatie) subsidie van de gemeente. Het Limburgs Schutterij Museum wordt op dit moment provinciaal ondersteund en het Jocus Museum en het Océ Museum worden niet structureel ondersteund op dit moment.

Keramiekcentrum Tiendschuur

Hoewel het Keramiekcentrum Tiendschuur onderdeel is van de onderscheidende culturele sector, ontvangt het als enige binnen deze categorie een structurele subsidie. Dit is gerechtvaardigd vanwege de rol die het centrum vervult op zowel regionaal als nationaal niveau. Het Keramiekcentrum onderscheidt zich door zijn focus op keramiek, een kunstvorm die verankerd is in de geschiedenis en traditie van de regio. De structurele subsidie stelt het Keramiekcentrum in staat om continuïteit te waarborgen in het behoud, de presentatie en de educatieve ontsluiting van keramiek. Met diverse tentoonstellingen, workshops en educatieve projecten, waaronder het 'Ambachtenlab', draagt het bij aan de culturele infrastructuur van Venlo en bevordert het de verbinding tussen erfgoed en hedendaagse kunst.

Het is wenselijk dat de gemeente structureel subsidie blijft geven, hierbij ligt de focus voor de toekomst van het museum op innoveren, samenwerken met regionale en nationale partners en om zijn maatschappelijke en educatieve impact te vergroten. Gezien de huidige waardering en positie in het veld is het aannemelijk dat het museum onderdeel blijft van de onderscheidende culturele sector. Het in de toekomst onderdeel gaan uitmaken van de *robuuste sector* is op dit moment dan ook niet een realistisch pad. Juist als onderscheidend museum kan het museum bijdragen aan de zichtbaarheid, waardering en het behoud van lokaal vakmanschap. Het museum kan hierbij de kleinere musea in de onderscheidende culturele sector en de kleine kernen die ook met vakmanschap bezig zijn hierin ondersteunen en de zichtbaarheid van lokaal nijverheid en ambacht vergroten.

Om deze ambities te realiseren achten wij een uitbreiding van de huisvesting niet noodzakelijk. Wel kan de Tiendschuur inzetten op ontzamelen om de depotruimte efficiënter te benutten.

Limburgs Schutterij Museum

Het museum richt zich op het schutterswezen, een traditie met diepe wortels in de lokale cultuur van Venlo en de omliggende regio. Daarmee draagt het bij aan de instandhouding en zichtbaarheid van een belangrijk aspect van het regionale erfgoed, wat kenmerkend is voor instellingen binnen de kleine kernen. Het museum werkt intensief samen met schutterijverenigingen en verzamelaars, zowel lokaal als internationaal, wat de sociale

samenhang binnen de gemeenschappen versterkt en het museum tot een ankerpunt maakt voor lokale identiteit en tradities. Het Limburgs Schutterij Museum is sterk provinciaal georiënteerd (Nederlands en Belgisch Limburg). Het schutterijwezen speelt een belangrijke rol binnen de lokale gemeenschappen en de regio rondom Venlo. Ambities die voldoen aan de uitgangspunten van de cultuurvisie van de gemeente Venlo, kunnen met projectfinanciering worden ondersteund. Gedacht kan worden aan projecten waarbij de focus ligt op de Venlose gemeenschap en de verhalen van de stad.

Jocus Museum

Het Jocus Museum speelt een belangrijke rol in het bewaren, promoten en educatief ontsluiten van de Venlose vastelaovend (carnavalscultuur), een traditie die diep verankerd is in de lokale identiteit van Venlo. Door middel van zijn collectie en programma's zorgt het museum voor het behoud en de overdracht van deze volkscultuur. Het museum is sterk verbonden met de lokale gemeenschap door zijn samenwerking met carnavalsverenigingen en vrijwilligers. Dit versterkt sociale cohesie en zorgt ervoor dat de culturele tradities van Venlo levend blijven. Het museum biedt rondleidingen, educatieve programma's en een toegankelijke presentatie van het carnavalsverleden, wat bijdraagt aan de kennisoverdracht en het cultuurbewustzijn van de gemeenschap. Hun ambities zouden kunnen worden ondersteund via projectfinanciering, mits deze voldoen aan de uitgangspunten uit de cultuurvisie. Gedacht kan worden aan een participatief project waarbij ze de brede lokale gemeenschap betrekken bij hun activiteiten.

Océ Museum

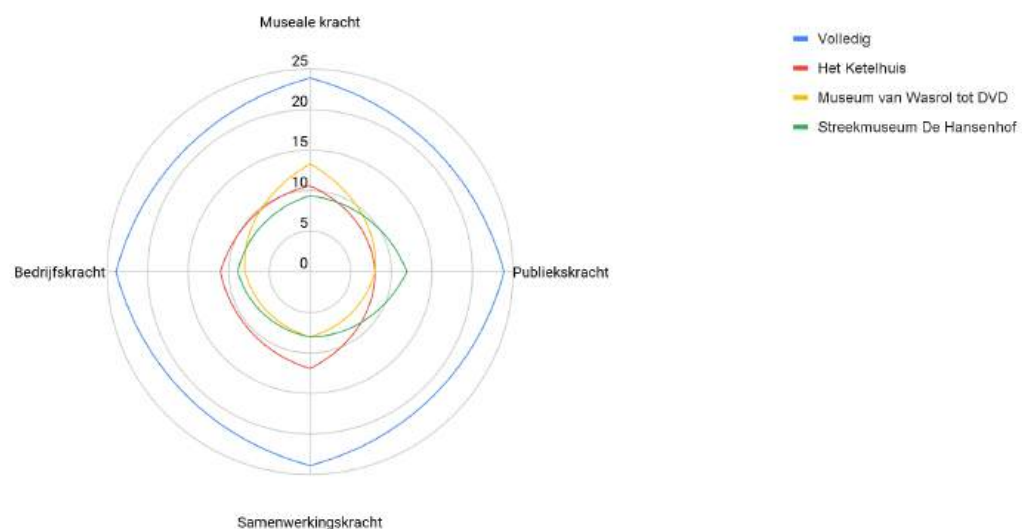
Het Océ Museum richt zich op het industriële erfgoed van Océ - van der Grinten, een bedrijf dat verbonden is met de geschiedenis en economische ontwikkeling van Venlo. Het museum biedt inzicht in de technologische vooruitgang en bedrijfsontwikkeling van Océ/Canon Production Printing (CCP) en bewaart objecten die de innovatieve kracht van de regio onderstrepen. Het museum speelt een actieve rol in het enthousiasmeren van kinderen voor technische beroepen door educatieve programma's en interactieve rondleidingen. Dit sluit aan bij de behoefte aan technisch opgeleid talent in de regio en draagt bij aan de ontwikkeling van een innovatieve cultuur. Door de inzet van vrijwilligers biedt het museum een uitgebreide documentatie en registratie van de bedrijfscollectie, wat bijdraagt aan het behoud en de toegankelijkheid van het industrieel erfgoed van Venlo. Hun ambities zouden kunnen worden ondersteund via projectfinanciering, mits deze voldoen aan de uitgangspunten uit de cultuurvisie. Gedacht kan worden aan een project waarbij ze aansluiting zoeken bij educatieve programma's in de culturele sector in Venlo.

6.3. Kleine kernen

Het museumkader onderstreept het belang van cultuur in kleine kernen en dorpen voor de lokale identiteit en gemeenschapsvorming en wil net zoals in de cultuurvisie wordt aangegeven ernaar streven om ook in deze gebieden culturele initiatieven te ondersteunen en verbindingen te leggen. Dit zodat bewoners kunnen profiteren van culturele programma's en activiteiten en kunnen bijdragen aan een brede, duurzame culturele infrastructuur. Dit draagt bij aan de versterking van lokale gemeenschappen en vergroot de toegankelijkheid van cultuur voor alle inwoners van Venlo.

6.3.1. Musea in de kleine kernen

De musea die uit de waardering met een basisniveau naar voren komen, passen goed bij het profiel van de kleine kernen. Dit betreft het Ketelhuis, streekmuseum De Hansenhof en Museum van Wasrol tot DVD. Binnen de kernen waarin zij zijn gevestigd – Velden, Boekend/Blerick en Steyl – vervullen deze musea een belangrijke sociale kernfunctie. Sommigen fungeren als een soort huiskamer voor groepen vrijwilligers en hun publiek, en voor echte liefhebbers vormen zij een plek waar kennis over techniek en historische verhalen samenkomt.

De blauwe lijn geeft het maximale potentieel binnen het waarderingskader aan.

In het bovenstaande radardiagram is zichtbaar hoe de musea zijn gewaardeerd en hoe zij zich ten opzichte van elkaar verhouden. Uit het radardiagram blijkt dat de musea dicht bij elkaar scoren, met elk museum dat op een specifieke categorie beter presteert. Het Ketelhuis scoort het hoogst op bedrijfskracht en samenwerkingskracht. Museum van Wasrol tot DVD presteert beter op het gebied van museale kracht, terwijl De Hansenhof beter scoort op publiekskracht.

6.3.2. Risico's voor de kleine kernen

Met het oog op de huidige situatie en toekomstige ontwikkelingen zijn er risico's te benoemen voor musea die deel uitmaken van de kleine kernen. Deze risico's vormen input voor de strategie van de gemeente ten aanzien van de musea in de kleine kernen.

Kwetsbaarheid van vrijwilligers

De vrijwilligers binnen deze musea worden ouder, wat hun inzetbaarheid beperkt. Daarnaast is het werven van nieuwe vrijwilligers een uitdaging, mede omdat mensen langer doorwerken en andere verplichtingen hebben, wat resulteert in minder tijd voor vrijwilligerswerk. Dit is een risico, aangezien deze musea sterk afhankelijk zijn van de inzet van hun vrijwilligersbestand.

Kwetsbaarheid van kennis over de collectie

Bij de kleinere musea is de kennis over de collectie en bijbehorende verhalen vaak geconcentreerd bij één persoon. Deze kennis is in de loop der jaren opgebouwd en moeilijk over te dragen, wat het kwetsbaar maakt voor verlies. Het wegvallen van deze kennisdrager kan een risico vormen voor de continuïteit van het museum.

Klein bereik en relatief onbekend

De promotie van deze musea wordt volledig verzorgd door vrijwilligers. In de huidige, competitieve vrijetijdsindustrie heeft dit invloed op het publieksbereik, aangezien de middelen en tijd voor promotie beperkt zijn.

Financiële en bedrijfsmatige knelpunten

De musea in deze sector werken met een kleine exploitatiebegroting, waarbij er vaak een grote afhankelijkheid is van de eigenaar of het bestuur. De dagelijkse bedrijfsvoering is volledig afhankelijk van vrijwilligers en/of een vrijwillig bestuur. Dit maakt de organisatiestructuur kwetsbaar, mede omdat beleid en processen vaak niet is vastgelegd en geborgd.

6.3.3. Ondersteuning kleine kernen

In de cultuurvisie wordt aangegeven dat de gemeente – in samenwerking met de afdeling toerisme en erfgoed/monumenten – zich wil inzetten om de culturele organisaties en programmering in de kleine kernen, met name in Arcen en Tegelen/Steyl, beter tot hun recht te laten komen, zodat zij duurzaam hun potentie als 'parels van de regio' kunnen realiseren. De niet-professionele, kleine musea vallen binnen deze kleine kernen en sluiten goed aan bij het concept van de 'parels van de regio'. Met hun museale basis vervullen zij een belangrijke sociale en culturele rol binnen hun gemeenschap en binnen de kleine kernen. Deze musea richten zich voornamelijk intern, met aandacht voor hun eigen collectie en het vertellen van het lokale verhaal. Gezien de huidige waardering en positie in het veld, blijven de musea

onderdeel van de kleine kernen. Deze kleinere musea kennen door de afhankelijkheid van vrijwilligers en/of enthousiaste initiatiefnemers weinig professionaliteit in de governance. Dit betekent dat de bestaanszekerheid van deze musea minder stabiel is, zeker als er geen stichting aan verbonden is. De gemeente kan afhankelijk van de behoefte en wensen de musea ondersteunen met projectfinanciering, mits de governance op orde is.

Ketelhuis

Het museum vertelt het unieke verhaal van Steyl als zelfvoorzienend kloosterdorp, inclusief de ambachten die de paters op hun missiereizen meebrachten. Het wordt gerund door vrijwilligers, wat niet alleen sociale cohesie binnen de gemeenschap bevordert, maar ook de betrokkenheid versterkt. Het museum is gevestigd in een rijksmonumentaal gebouw met een iconische schoorsteen, dat in samenwerking met diverse partijen is gerestaureerd. Dit draagt bij aan het behoud van monumentaal erfgoed in Steyl en versterkt de culturele waarde van het dorp. Hun ambities zouden kunnen worden ondersteund via projectfinanciering, mits deze voldoen aan de uitgangspunten uit de cultuurvisie en de governance op orde is. Gedacht kan worden aan een project om het verhaal van het klooster en de ambachten educatief te ontsluiten voor een breed publiek.

Streekmuseum De Hansenhof

De getoonde oude ambachten in het museum vormen een onderdeel van de lokale geschiedenis. De objecten bieden een waardevol beeld van het dagelijks leven en de geschiedenis van Arcen, Lomm en Velden en dragen bij aan het behoud van de lokale identiteit en cultuur. Het museum wordt volledig beheerd door een groep toegewijde vrijwilligers en is gevestigd in een historisch gemeentelijk monument. Door de inzet van vrijwilligers is het museum nauw verbonden met de gemeenschap, wat sociale cohesie bevordert. Hun ambities zouden kunnen worden ondersteund via projectfinanciering, mits deze voldoen aan de uitgangspunten uit de cultuurvisie en de governance op orde is. Gedacht kan worden aan een project waarbij ze aansluiting zoeken bij educatieve programma's in de culturele sector in Venlo.

Museum van Wasrol tot DVD

De collectie van het museum omvat een verzameling beeld- en geluidsdragers. Hoewel er geen directe link is met de geschiedenis van Venlo, draagt de collectie bij aan het behoud van technologie en media die een belangrijke rol hebben gespeeld in de culturele en technische ontwikkeling. Doordat het museum alleen op afspraak werkt, is de verbinding met publiek en gemeenschap beperkt. Hun ambities zouden kunnen worden ondersteund via projectfinanciering, mits deze voldoen aan de uitgangspunten uit de cultuurvisie en de governance op orde is. Gedacht kan worden aan een project waarbij de focus ligt op kennisoverdracht van de collectie (bijvoorbeeld op schrift/database of 1 op 1) waardoor de kans op kennisverlies vermindert.

6.4. Tot slot

Op basis van de verstrekte informatie kan de gemeente ondersteuning bieden aan musea in de robuuste sector, de onderscheidende culturele sector en de kleine kernen op verschillende manieren.

De musea in de **robuuste sector** – het Limburgs Museum, Museum van Bommel van Dam en het Missiemuseum – vervullen een centrale rol binnen de culturele infrastructuur van Venlo en de regio. Zij onderscheiden zich door hun omvang, professionaliteit en brede publieksbereik, toonaangevend erfgoedbeheer, educatieve impact en gemeenschapsversterking en vergroting van culturele zichtbaarheid, structurele subsidie is daarom noodzakelijk.

De musea in de **onderscheidende culturele sector** – het Keramiekcentrum, Limburgs Schutterij Museum, Jocus Museum, Océ Museum en de musea in de **kleine kernen** - het Ketelhuis, Streekmuseum De Hansenhof en Museum van Wasrol tot DVD-, vervullen in meer en mindere mate een rol door het behoud van unieke, lokale tradities en erfgoed. Projectmatige ondersteuning biedt flexibele financieringsmogelijkheden bij ambities die aansluiten bij de uitgangspunten uit de cultuurvisie. Het Keramiekcentrum ontvangt echter structurele subsidie, hierdoor kan het onder andere een ondersteunende rol spelen voor kleinere musea in de sector, door bij te dragen aan de zichtbaarheid en waardering van lokaal vakmanschap, nijverheid en ambacht.

Het ondersteunen van de musea kan worden gekoppeld aan de noodzaak om beter zorg te dragen voor zowel de historische collectie als het historische stadhuis van Venlo. Om ruimte te bieden aan het unieke verhaal van de geschiedenis van Venlo en dit beter beleefbaar te maken, kan de gemeente Venlo afspraken over het beheer van de collectie, in samenspraak met het Limburgs Museum, combineren met afspraken over het beheer van het stadhuis en de ondersteuning van het museum.

De andere musea kunnen het verhaal van Venlo eveneens ondersteunen in samenwerkingen en andere publieksactiviteiten die door de gemeente Venlo in projecten kunnen worden ondersteund.

Bijlage 1. Literatuurlijst gemeentelijke collecties

Om een overzicht te krijgen van de gemeentelijke collecties is gebruikgemaakt van verschillende inventarissen en bronnen. Hieronder geven wij per collectie een overzicht van de geraadpleegde literatuur en inventarissen.

Goltzius collectie

- Bruikleenovereenkomst kasteel Arcen, 4 september 2013
- Collectie Gemeente Venlo bij Limburgs Museum inventarisatie, 27 juli 2001
- LB289-2014-01-U_contract getekend, 4 september 2013
- Lijst objecten Goltzius collectie in Kasteel Arcen, 27 augustus 2024
- Notitie procesafspraken beheer Goltzius collectie, 25 mei 2020

Historische Stadhuiscollectie

- Advies erfgoed onderhouds- en restauratiebehoefte roerende objecten, 4 november 2022
- Inventarisatie stadhuis Venlo, 17 december 2007
- Offerte_Klok B&W Kamer, 21 oktober 2022
- Offerte_Schilderijen SRAL, 21 oktober 2022
- Rapport herinrichting stadhuis, 3 juli 2008
- Rapportage en advisering div. onderdelen Stadhuis Venlo, oktober 2022
- Rapportage en advisering_schilderijen, oktober 2022
- Stadhuis Voorstel herinrichting, 3 juli 2008
- Taxatie klok hal Salomon Strodel, 9 november 2022
- Taxatierapport kunstcollectie Stadhuis Salomon Stodel, 10 december 2021

Collecties Arcen en Tegelen

- Advies ten behoeve van het beheer van het erfgoed in het voormalig raadhuis te Arcen, RaadSaam Erfgoedprojecten, december 2019
- Advies ten behoeve van het beheer van het erfgoed in het voormalig raadhuis te Tegelen, RaadSaam Erfgoedprojecten, december 2019

Collectie van Bommel van Dam

- Collectiewaardering, AV-Erfgoedprojecten juni 2017.

Bijlage 2. Informatie musea

1. Het Ketelhuis

Naam museum: Het Ketelhuis

Adres: Parkstraat 32, 5935 BM Steyl

Website: www.monumentensteyl.nl

Omschrijving: Het Ketelhuis van Missiehuis St. Michaël was vroeger een technisch hoogstandje. Het Ketelhuis produceerde elektriciteit voor de kloosters en stoom om de kloosters te verwarmen (via een stelsel van stoomkanalen dat onder Steyl ligt). De watertoren zorgde voor watertoevoer naar de kloosters. In de kelder van het Ketelhuis is een unieke expositie te zien over kloosterberoepen uit vervlogen tijden.

Oprichting: 2008 opengesteld

Lid van Museumregister: nee

Duurzame subsidierelatie met de gemeente Venlo: nee

Missie: Het behoud van de monumenten van Steyl in het algemeen en het Ketelhuis in het bijzonder.

Collectiebeleid: Het verzamelen van historische collecties die betrekking hebben op het uitvoeren van de vele ambachten en het technisch beheer van de kloosters in Steyl. In samenwerking met het Limburgs erfgoednet is de gehele collectie gedigitaliseerd.

Omvang collectie: circa 10.000 objecten

Thema's in de collectie: Aanwezigen (stoom)machines, kloosterberoepen, lokale brandweer en alles rond de gebouwen, energievoorziening, watertoren en de schoorsteen.

Aantal medewerkers: 0

Aantal vrijwilligers: 40

Aantal dagen open: Enkele keren per jaar houden ze open huis waarbij de deuren openen voor individuele bezoekers (ongeveer 11 keer per jaar). De bezoeker kan dan het gebouw bezichtigen waarbij op gezette tijden gidsen uitleg geven over de machine en de historie waarbij ze de machine ook laten draaien. De data voor deze dagen worden op de website gepubliceerd en via de media bekendgemaakt.

Aantal bezoekers per jaar: Circa 4.000

2. Het Limburgs Schutterij Museum

Naam museum: Het Limburgs Schutterij Museum

Adres: Rozenstraat 18, 5935 AN Steyl

Website: www.schutterijmuseum.nl

Omschrijving: Het Limburgse schutterswezen is eeuwenoud. Als bezoeker maak je kennis met de historie, tradities en activiteiten hiervan.

Oprichting: 1976

Lid van Museumregister: nee

Duurzame subsidierelatie met de gemeente Venlo: nee

Missie: De doelstelling is om het museum van de Limburgse schutterswereld te presenteren. Het stimuleren van kennisontwikkeling, educatieve activiteiten en het debat over de betekenis en de rol van de schutterij als belangrijk immaterieel cultureel erfgoed in het verleden, maar ook in het heden en de toekomst in een veranderende samenleving.

Collectiebeleid: Het museum verzamelt objecten die gerelateerd zijn aan het Schutterswezen. Documentatie en archief die het onderwerp in context plaatsen en/of een relatie met het schutterswezen hebben, worden ook verzameld en gearhiveerd. De uitgebreide documentatie is Europees-breed van opzet. Behalve aan een digitale beschrijving en vastlegging van de museale objecten besteedt het museum ook aandacht aan een digitale collectie met betrekking tot het (Limburgse) schutterswezen.

Omvang collectie: circa 7.000 objecten en 150 meter documentatie.

Thema's in de collectie: zilveren schilden en koningsvogels, koningszilver, vaandels, uniformen inclusief koninginnen jurken, sabels, degen, geweren, buksen, etc. met toebehoren om zelf munitie te maken, hulzen, patronen, trommen, klaronen, schellenbomen, schilderijen, miniatuur schutterijen, keramiek, onderscheidingen en andere aandenkens.

Aantal medewerkers: 1 (voor 1 dag per week)

Aantal vrijwilligers: 80

Aantal dagen open: Woensdag - Vrijdag - Zaterdag - Zondag: van 13 tot 17 uur.

Aantal bezoekers per jaar: voor het museum alleen 1.500 bezoekers, inclusief horeca ca. 8.000 bezoekers

3. Jocus Museum

Naam museum: 't Jocus Museum

Adres: Dominicanenplein 25, 5911 JG Venlo

Website: www.jocusmuseum.nl

Omschrijving: Het museum heeft als hoofdthema de "Venlose Vastelaovend Volkscultuur". En vertelt het verhaal van het verleden, heden en de toekomst, met als doel het behoud van en educatie in de "Venlose Vastelaovend Volkscultuur".

Oprichting: 2017

Lid van Museumregister: nee

Duurzame subsidierelatie met de gemeente Venlo: nee

Missie: Het tentoonstellen en toegankelijk maken van de uitgebreide collectie aan historische voorwerpen, documenten en overige informatie die nu en in de toekomst in het bezit is van het Venloosch Vastelaoves Gezelschap Jocus alsmede het vertonen van historisch beeldmateriaal en het ten gehore brengen van Venlose dialect en/of vastelaovesmuziek.

Collectiebeleid: Het verzamelen en documenteren van de geschiedenis van Venlose Vastelaovend Volkscultuur in objecten, verhalen, documentatie, foto en film.

Omvang collectie: aantal objecten en archief onbekend.

Thema's in de collectie: Het museum heeft drie kerncollecties: Humoristische verhalen, geschiedenis en beleef Vastelaovend.

Aantal medewerkers: 0

Aantal vrijwilligers: 15

Aantal dagen open: Het museum is op afspraak te bezoeken, ook voor groepen. Tijdens deze bezoeken worden er rondleidingen gegeven. Daarnaast vinden er met enige regelmaat lezingen plaats specifiek gericht op een bepaald onderwerp gerelateerd aan de Venlose Vastelaovend Volkscultuur.

Aantal bezoekers per jaar: 1.500

3. Keramiekcentrum Tiendschuur

Naam museum: Keramiekcentrum Tiendschuur

Adres: Kasteellaan 8, 5932 AG Tegelen

Website: www.tiendschuur.net

Omschrijving: Het museum bezit een unieke collectie historische en hedendaagse keramiek. Het vertelt het verhaal van klei, van de prehistorie tot de twintigste eeuw. Wisselexposities belichten steeds een ander aspect van kunst en keramiek. In het atelier kunnen bezoekers zelf werken met klei. Het museum biedt ook demonstraties met kunstenaars, 3D-printer en draaischijf.

Oprichting: De stichting Keramiekcentrum Tiendschuur is een voortzetting van activiteiten van de voormalige Oudheidkamer en het Pottenbakkersmuseum, opgericht door George Goossens in 1935.

Lid van Museumregister: ja

Duurzame subsidierelatie met de gemeente Venlo: ja

Missie: De Stichting Keramiekcentrum Tiendschuur heeft als missie om de verbinding tussen het keramische verleden van deze regio en de huidige en toekomstige ontwikkelingen in de keramische kunst te tonen en actief te laten beleven. Hierbij is aandacht voor zowel de ambachtelijke als de cultuurhistorische en artistieke waarde van keramiek.

Collectiebeleid: De collectie heeft een ringenstructuur met Tegelen als kern. Daaromheen liggen vier concentrische ringen: de regio, Limburg, Nederland en Europa. De focus ligt op Tegelen; de ringen bieden context. Ze laten zien wat er buiten Tegelen gebeurde op keramisch gebied. Zo ontstaat een breed perspectief tot op Europees niveau.

Omvang collectie: ca. 7000 objecten, deze zijn in het bezit van TOPM (stichting Tegels Oudheidkundig en Pottenbakkersmuseum). De objecten zijn op permanente leenovereenkomst ter beschikking gesteld aan het Keramiekcentrum.

Thema's in de collectie: Tegelse Keramiek vóór 1936, Tegelse keramiek 1936-1971, Tegelse keramiek ná 1971, Hedendaagse keramiek uit regio Tegelen, Hedendaagse keramiek van buiten de regio Tegelen, Tegelse keramiek industrie vanaf 1773 t/m 1980.

Aantal medewerkers: 5/ 2,7 fte

Aantal vrijwilligers 75

Aantal dagen open: dinsdag t/m zondag: 11.00 – 17.00 uur

Aantal bezoekers per jaar: 9.500

5. Limburgs Museum

Naam museum: Limburgs Museum

Adres: Keulsepoort 5, 5911 BX Venlo

Website: www.limburgsmuseum.nl en ons.limburgsmuseum.nl

Omschrijving: Sinds 2023 bestaat het Limburgs Museum uit drie musea. Naast het Limburgs Museum in Venlo is sinds enkele jaren het Limburgs Museum op locatie te bezoeken via bijvoorbeeld de [Archeo Route Limburg](#), op [Maastricht Aachen Airport](#) en vanaf oktober 2024 in het stadhuis van [Gennepe](#). Met de [Onvergetelijk Limburgs Museumtafel](#) gaan ze daarnaast op bezoek bij mensen in verzorgingstehuizen en ziekenhuizen. Sinds maart 2023 bouwen ze samen met alle Limburgers aan het interactieve online verhalenplatform [Ons Limburgs Museum](#).

Oprichting: 2012

Lid van Museumregister: ja

Duurzame subsidierelatie met de gemeente Venlo: nee

Missie: We zijn het museum voor cultuur en geschiedenis in Limburg. We verzamelen, tonen en vertellen de verhalen van Limburg. Zo bieden we verrassende perspectieven op het verleden, heden en toekomst van Limburg en van de wereld om ons heen.

Collectiebeleid: Het museum is trots op de Limburgse cultuurhistorie en draagt dit graag uit. Dat doen ze door het verzamelen, tonen en vertellen van de verhalen van Limburg. Een belangrijke taak hierbij is het verzamelen, conserveren, onderzoeken en ontsluiten van objecten die betrekking hebben op Limburg.

Omvang collectie: circa 83.000 objecten waarvan ongeveer 15.000 van de gemeente Venlo.

Thema's in de collectie: Het Limburgs Museum heeft drie kerncollecties: archeologie, deze collectie toont de aanwezigheid van de mens in Limburg: van de vroegste steentijd tot nu. Beeldcultuur, in deze collectie staat de artistieke verbeelding van onderwerpen uit de Limburgse geschiedenis en cultuur centraal. Cultuurhistorie, een verzameling van getuigenissen van het cultuurhistorische verleden van Limburg.

Aantal medewerkers: 35

Aantal vrijwilligers: 40

Aantal dagen open: dinsdag t/m zondag: 11.00 – 17.00 uur

Aantal bezoekers per jaar: 60.744

6. Missiemuseum Steyl

Naam museum: Missiemuseum

Adres: Veerweg 6, 5935 BK Steyl

Website: www.missiemuseum.nl

Omschrijving: Het Missiemuseum heeft een unieke opstelling ten opzichte van andere volkenkundige musea verzameld, en als museum ingericht. Door de missie-congregatie Societas Verbi Divini (SVD) heeft het Missiemuseum een overweldigend aantal objecten op zaal, van vloer tot plafond in vitrines uitgesteld. De historische presentatie had als doel te onderwijzen en steun te genereren voor de missie en geeft een beeld van het gedachtengoed van de laat 19de en begin 20ste eeuw.

Oprichting: Opening Missiemuseum in huidig gebouw: 1931.

Lid van Museumregister: ja

Duurzame subsidierelatie met de gemeente Venlo: ja

Missie: Met een indrukwekkende tijds capsule toont het Missiemuseum een wereldbeeld van meer dan 100 jaar geleden. Het museum wil deze rijke collectie uit alle delen van de wereld en zijn bijzondere geschiedenis in zijn historische context delen met het publiek en het gesprek aangaan over de drijfveren van toen en de perspectieven van nu.

Collectiebeleid: De collectie is bijeengebracht door de missionarissen van de SVD, maar ook verworven door aankoop en andere vormen van verwerving, in de bronlanden zelf, maar ook in Europa. De twee grote deelcollecties zijn antropologie en natuurlijke historie. Daarnaast zijn er ook kleinere collecties op het gebied van missiologie, paleontologie, boeken, archieven en beeldmateriaal. De collectie is door de SVD in langdurig bruikleen gegeven aan de Stichting Missiemuseum Steyl.

Omvang collectie: naar schatting circa 20.000 objecten

Thema's in de collectie: In de volkenkundige afdeling bevinden zich voorwerpen uit China, Japan, Indonesië, India, Filipijnen, Papoea Nieuw Guinea, Ghana, Togo, Congo en Paraguay. De natuurhistorische afdeling is verdeeld in een insectenkabinet en een zoologisch gedeelte. De collectie Schmutzer is gemaakt tussen 1924 en 1927 door de Indonesische kunstenaar Iko, in opdracht van Joseph Schmutzer.

Aantal medewerkers: 6 medewerkers, 3,7 fte's.

Aantal vrijwilligers: 56

Aantal dagen open: dinsdag tot en met zondag van 11.00 – 17.00 uur

Aantal bezoekers per jaar: 20.000

7. Museum van Bommel van Dam

Naam museum: Museum van Bommel van Dam

Adres: Keulsepoort 1, 5911 BX Venlo

Website: www.vanbommelvandam.nl

Omschrijving: Museum van Bommel van Dam is hét museum voor moderne en hedendaagse kunst van Noord-Limburg, gevestigd en geworteld in Venlo. Het museum wil met moderne en hedendaagse kunst de tijdgeest duiden. Actuele maatschappelijke vraagstukken die Venlo en de euregio bezighouden wil het museum door middel van kunst onderzoeken en bediscussiëren en verbinden aan de rest van de wereld.

Oprichting: 1967

Lid van Museumregister: ja

Duurzame subsidierelatie met de gemeente Venlo: ja

Missie: Museum van Bommel van Dam is een Euregionaal museum voor moderne en hedendaagse (visuele) kunst dat midden in de samenleving staat. Een museum dat de interactie zoekt met alle lagen van de bevolking, jong en oud, en dat met tentoonstellingen en publieke programma's weet in te spelen op actuele maatschappelijke vraagstukken en op thema's die voor de stedelijke ontwikkeling van Venlo van belang zijn, maar evengoed voor de rest van de wereld. Niet bescheiden en afwachtend, maar extrovert, geëngageerd, onderzoekend en agendasettend. Museum van Bommel van Dam gelooft in de verbindende kracht van kunst.

Collectiebeleid: Van Bommel van Dam legt het zwaartepunt in zijn collectiebeleid op verzamelaars, expressieve kunst, materiekunst, nieuwe figuratie en actuele, hedendaagse kunst. Kunst van vrouwen en van kunstenaars met een (cultureel) diverse achtergrond heeft in het toekomstig collectiebeleid de volle aandacht van het museum.

Omvang collectie: circa 14.000 objecten

Thema's/ deelcollecties in de collectie: Deelcollectie vrijheid 1945 - 1960: De vrije expressie, Deelcollectie Verbeelding 1960 - 1975: De verbeelding aan de macht. Deelcollectie Ontnuchtering, Postmodernisme 1975 - 1990: Het modernisme voorbij. Deelcollectie Intuïtief pluralisme 1990 - heden: Kunst van nu, Deelcollectie Japanse prenten en etnografica.

Aantal medewerkers: 15 (11 fte)

Aantal vrijwilligers: 80

Aantal dagen open: dinsdag tot en met zondag van 11.00 – 17.00 uur

Aantal bezoekers per jaar: ca. 35.000

8. Museum van Wasrol tot DVD

Naam museum: Museum van Wasrol tot DVD

Adres: Egerbosweg 233, 5927 NM Venlo-Boekend

Website: www.museumwasrol.nl

Omschrijving: Het museum heeft een uitgebreide en toonaangevende collectie apparatuur op het gebied van beeld en geluid; er wordt een zo compleet mogelijk beeld gegeven van de geschiedenis hiervan. Daarbij is naast aandacht voor het verleden ook aandacht voor heden en toekomst. Zeer bijzonder is dat in principe alle apparatuur functioneert. Tijdens een rondleiding worden apparaten gedemonstreerd. Er is sprake van veel zeldzame stukken; het museum ontvangt daarom ook bezoekers uit de hele wereld. Het museum wordt bevraagd op zijn kennis.

Oprichting: 2009

Lid van Museumregister: nee

Duurzame subsidierelatie met de gemeente Venlo: nee

Missie: Een breed publiek kennis laten nemen van de geschiedenis van beeld en geluid en daarbij het besef laten groeien dat het hierbij gaat om belangrijk cultuurhistorisch erfgoed.

Collectiebeleid: Het museum geeft een beeld van de ontwikkeling van apparatuur op het vlak van beeld en geluid. Men kan hier een totaaloverzicht zien, waarbij sprake is van vele bijzondere en zeldzame apparaten. Naast techniek speelt vormgeving/design een belangrijke rol. Het museum schenkt aandacht aan Nederlandse en Venlose apparaten, maar beperkt zich uitdrukkelijk niet tot apparaten die in Nederland gefabriceerd zijn of in Nederland verkrijgbaar waren.

Omvang collectie: ca. 10.000

Thema's/ deelcollecties in de collectie: Het museum geeft een beeld van de ontwikkeling van apparatuur op het vlak van beeld en geluid. Daarbij is ook aandacht voor communicatie en computer. Thema's zijn onder andere luidklok/carillon, automatisch spelende muziekinstrumenten, grammofoon/fonograaf, radio, TV/video, MP3, geluidsapparatuur-divers, fotografie, 3D, film, computer, communicatie, design.

Aantal medewerkers: 1 (eigenaar)

Aantal vrijwilligers: 5

Aantal dagen open: Voor groepen vanaf 10 personen is het museum op afspraak iedere dag (maandag t/m zondag) te bezoeken, ook 's avonds. Vanwege energiekosten is het museum tegenwoordig gesloten vanaf 1 december tot half maart.

Aantal bezoekers per jaar: Circa 2500

9. Océ Museum

Naam museum: Océ Museum

Adres: St.Urbanusweg 17, (poort 35), 5914 CA Venlo

Website: www.ocemuseum.nl

Omschrijving: In het Océ Museum kun je de innovatiestappen van Océ beleven, dit bedrijf heeft zich ontwikkeld vanuit een MKB leverancier van boterkleuring tot een wereldleider in high-tech printsystemen. Het Océ Museum bewaakt het erfgoed van de 'van der Grinten' familie en Océ en plaatst de innovatieve kwaliteit van hedendaagse producten in relatie tot het rijke verleden.

Oprichting: 1982

Lid van Museumregister: nee

Duurzame subsidierelatie met de gemeente Venlo: nee

Missie: Het Océ museum verbindt het verleden van Océ - van der Grinten met het heden en de toekomst. Dat bewerkstelligt Stichting Océ Heritage door het erfgoed en de kunstcollectie van de firma veilig te stellen (verkrijgen, verzamelen, beheren, conserveren, restaureren en digitaliseren) en te presenteren (tentoonstelling, website, informatie folders en boeken).

Collectiebeleid: Het Océ Museum beheert een omvangrijk archief waar onder andere het Historisch Archief van Océ (document, foto, microfilm en video) en het apparatenarchief (machines, mock-ups, commerciële folders, technische handleidingen) onder vallen. Naast deze historische collectie heeft de stichting ook het beheer over de kunstcollectie van het bedrijf.

Omvang collectie: kunstcollectie: 550, historische objecten: 8.800, Historisch archief Océ-van der Grinten: 300 strekkende meter. Brochures etc van apparaten: 25 strekkende meter.

Boeken: 15 strekkende meter, Personeelsbladen: 5 strekkende meter. Foto's/ dia's/ negatieven: vele duizenden, Audiovisueel materiaal/CD's: vele honderden.

Thema's/ deelcollecties in de collectie: het museum verbeeldt 7 innovatieve stappen van Océ met 9 kernthema's: boterkleursel, blauwdruk, Diazo, analoog, digitaal, kantoor, inkjet, milieu en educatie. Daarnaast schenken ze aandacht aan de 6 thema's: bedrijfsontwikkeling, kleurstoffen/chemie, milieu/durzaamheid, industrial design, personeelsontwikkeling/rol van de vrouw en maatschappij/Venlo.

Aantal medewerkers: 0,1 fte van CPP

Aantal vrijwilligers: 45

Aantal dagen open: De eerste zaterdag van de maand van 13 tot 17 uur en op afspraak.

Aantal bezoekers per jaar: 1.500

10. Streekmuseum De Hansenhof

Naam museum: Streekmuseum De Hansenhof

Adres: Hasselt 10, 5941 NP Velden

Website: <https://veldense-volkscultuur.nl/museum-hansenhof>

Omschrijving: De Hansenhof is een gemeentelijk monument en dateert oorspronkelijk van 1588. Het museum vertelt het verhaal over de rijke geschiedenis en cultuur van de regio. Het museum heeft een uitgebreide collectie archeologische vondsten en historische objecten die een beeld geven van het leven in Velden en omgeving door de eeuwen heen.

Oprichting: De Hansenhof is opgericht in 1983 en het museum is geopend sinds 1987.

Lid van Museumregister: nee

Duurzame subsidierelatie met de gemeente Venlo: nee

Missie: In Hansenhof vind je een schat aan kennis en erfgoed. Het is een plek waar geschiedenis en vakmanschap samenkomen om een unieke ervaring te bieden.

Collectiebeleid: Het verzamelen en presenteren van de lokale historie van Arcen en Velden.

Omvang collectie: ca.10.000 objecten en zeker 30.000 foto's.

Thema's/ deelcollecties in de collectie: De historische collectie bevat alles van vlas tot linnen, de kuiperij, wagenmaker, koperslager, wever, dorpswinkel, schooltje, bakhuis en de leerlooierij.

Aantal medewerkers: 0

Aantal vrijwilligers: 10

Aantal dagen open: Zondag van 13 tot 17 uur. Het museum is open vanaf de eerste zondag van mei tot en met de laatste zondag van oktober. Het hele jaar door kunnen groepen op afspraak het museum bezoeken.

Aantal bezoekers per jaar: 1.000

Colofon

Het Museumkader 2025 is geproduceerd in samenwerking met:

Agnes Vugts, co-owner en adviseur

Michelle van der Sluis, co-owner en adviseur

Herman Uffen, MSc CMC, Managing Consultant